

UN NOU IMPULS ÎN EXILUL ROMÂNESC?

— M.F. ENESCU —

Să se fi trezit cu adevărat în exilul românesc un nou impuls spre cooperare? Așa s'ar părea dacă luăm în seamă mai mult decât simptome, și anume începutul punerii la cale a unei concentrări de elemente active, membri ai diferitelor organizații și independenți, cu un obiectiv precis pentru Români. Unul din motivele, poate cel mai determinant, pentru care nu s'a ajuns până acum la o unitate mai largă a fost lipsa unui obiectiv bine definit, concret și palpabil, care să rețină convingerea în oportunitatea lui pentru eficiența exilului în apărarea intereselor românești. Inițiative de unire înfățișau cu puține excepții, însă, de intenții pioase prea generalizate, cu prea multă retorică și emfază sentimentală. Abia după ce ar fi luat ființă organizația, ar fi urmat să se precizeze prioritatea și metoda în acțiune. Mulți nu erau satisfăcuți sau voiau să nu fie, de o motivare prea vagă a chemării la unitate.

De data aceasta inițiatorii unei platforme de lucru în comun au luat drumul invers, adică cel al clarificării din capul locului ce se vrea și unde se merge. Cei chemați pot să judece utilitatea obiec-

tivului în plină cunoștință de cauză. Ei știu dinainte fără echivoc la ce se angajează. Iată de ce chemarea la Consfătuirea dela Frankfurt din 11-12 Ianuarie 1986, a deșteptat un interes mai fundat decât altădată. Obiectivul acțiunii este concis definit și clar circumscris într-o primă fază. Constituirea unei platforme de lucru și a unui grup reprezentativ al exilului, în vederea relațiilor cât mai productive cu factorii externi ai Occidentului. Fiecare Român își dă, desigur, seama, că adevărata politică a exilului este politica externă. Obiectivul concentrat pe politica externă este deci menit să atragă o mai amplă adeziune a exilului. Dar ce înseamnă politica externă? Ea nu constă într-un șir de lamentări, de invocări ale drepturilor, de remediere a dreptății și de condamnare a nedreptății consemnate într-o droaie de memorii mai mult sau mai puțin bine redactate.

Politica externă este o operă de cultură politică. Reprezentanții demonstrează cu argumente superioare utilitatea națiunii lor în spațiul respectiv, geopolitic, geostrategic și geoeconomic. O diplomatie românească în exil consistă în acapararea

atenției factorului extern prin modul original de interpretare aprofundată a pozițiilor și evenimentelor din Europa Răsăriteană și spațiul inconjurător, inclusiv bazinul mediteranean și Orientul Apropiat până la Golful Persic. Un deosebit interes ar prezenta pentru factorul extern, analize corecte în privința Rusiei Sovietice, a doctrinei sale expansioniste cultivată de nomenclatură, a dificultăților sistemului marxist-leninist, a raporturilor cu statele satelite mai ales Polonia, a războiului ateo-creștin, a dirigerii comunismului internațional. Studii bine motivate în această vastă materie ar atrage credit și considerație pentru exilul românesc.

O asemenea diplomatie nu există în exil. Urmează să fie concepută în consfătuirile următoare, odată cu selecțarea elementelor competente în raporturile cu factorul extern. Ne stă deci în față o adevărată campanie de "reconquista" a pozițiilor externe în Occident. Momentul apare prielnic unei străngeri de rânduri în exil. În ultimul timp plutea în aer tendința de a face ceva pentru a curma stagnarea într-un punct

puțin fecund. Se impunea deci o nouă inițiativă pentru a înmănușia eforturile Românilor activi. Succesul consfătuirii din 11-12 Ianuarie confirmă noul impuls. Au aderat în linie maximă la consfătuirea dela Frankfurt toate pozițiile principale din exil. Vedem alături Consiliul Național Român, Uniunea Românilor Liberi, exponenți ai Românilor Liberi din Paris, Biserica Ortodoxă Română din Europa Centrală și de Nord, Fundația Culturală din Madrid, diferite asociații din Germania, ba și o organizație de peste ocean. Tot atât de îmbucurător este și prezența elementelor mai tinere care să împrospăteze cadrele active în exil. La consfătuirea dela Paris, din 12 Aprilie viitor, sperăm să se facă un pas mai departe, poate pasul decisiv.

De ce am pus atunci un semn de întrebare la evidența unui nou impuls în exilul românesc? L-am pus fiindcă dracul are coadă lungă și antene multe, printre care și aceea a unei stupidități frecvente în exil. De data aceasta însă Români să fie atât de conștienți, încât adunați în spatele crucifixului, să poată exorciza u-nelirile celor posedați de demon. □

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 11 Nr. 119 - MARTIE 1986-

PUBlicație LUNARĂ

DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULAȚIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEȚIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUECIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDĂ

AGONIA CEAUȘESCU

Eugen BÂRSAN

"Zeul pământesc" - numit așa de un scârbos poet de curte - s'ar afla de câțiva timp într-o stare de agonie. Zvonurile cu privire la starea precară a sănătății lui Ceaușescu abundă din toate părțile, și se speculează în chip și fel asupra a câte zile o mai avea de trăit și ce se va întâmpla, după.

Privim și noi cu interes la ce se aude, numai că, atunci când e vorba de Ceaușescu și de România de azi, în vederea noastră apare spectrul a două agonii. Căci, de necomparat, peste anunțata agonie personală a "zeului", țara e într-o sufocantă agonie a ei. O agonie care în special se identifică cu așa numita - tot de poezi scârboși - "Epoca Ceaușescu". Iar când vorbim de țară, vorbim de ceva în chip capital mai important decât aspectele agonice din viața unui ins pentru că ea întrușipează existența neamului, pe când tot ce întrușipează insul "zeu" nu este nimic altceva decât nefastul legat de comunism. Tara este piatra care a fost, este și va rămâne, pe când comuniștii zeificați sau nezeificați sunt doar apa care se duce pe vadul Sâmbetei foarte probabil direcția gheană, imperiul roșu al lui Belzebut din cealaltă lume.

Este omenește și creștinește să te uiți cu compasiune la un om încercat de o boală trupească. Dar mai e de asemenea tot omenește, să nu poți ajunge la această compasiune când vezi că, în pofida boalei de care se zice că el suferă, insul în cauză persistă pe linia lui tare de sfidare a agoniei fără, a cărei cauză în mare parte este el.

După cum destul de clar se vede, ceea ce predomină la Ceaușescu este în principal agonia psihică și nu cea fizică. Cum a' îndrăznit o scârboasă de boală să se atingă chipurile de o "zeitate" ca el, pentru a-l cobori și reduce la soarta oamenilor de rând?

Umbrele apusului îl cuprind tot mai mult. Si îi vine extraordinar de greu a accepta și a se împăca cu

Continuare în pag.3

PODOABA LUMII

— Romulus ODOBEȘTEANU —

În instructivul și laboriosul său eseu istoric, ingenios intitulat "Istoria Românilor - dela origini până în prezent" (Editura Academiei Române-Americană, 1984), Dl. Vlad Georgescu, autorul, redă la pagina 130 un frumos și previzionar citat din prefața la Triodul publicat la 1798, prefață aparținând Arhimandritului Grigore Romniceanu și care vorbind despre Europa și oamenii săi (Sec. XVIII) spune: "Oamenii Europei au minte ascuțită, sunt puitori de pravile, doftori, rituri și voievozi aleși care au domesticit, au învățat și au biruit pe toate celelalte neamuri ale lumii cu puterea minții lor, a limbii și a mâinii... Într'ansa au înflorit și înfloresc științele, meșteșugurile, bunele obiceiuri; pentru toate aceste merite... iaste cu cuviință ca această Europă să se numească podoba lumii".

Citatul este exemplar atât pentru frumusețea excepțională a limbii, de o admirabilă plasticitate (ex.: "puitori de pravile", "creatori de ordine de drept" cât, sau, mai ales, pentru

fecunditatea și perenitatea ideilor conținute prin care se caracterizează misiunea culturală și civilizatorică, unică în lume, a Europei.

Interesul mențiunilor noastre de aici constă în necesitatea de a susține și propaga pe toate căile prioritatea și superioritatea culturii europene, cultura de pe ambele maluri ale Atlanticului, cultura atlantică. Nu este vorba de un exclusivism geografic, un fel de "patriotism local", exclusivism cultural, politic, economic, etc., și cu atât mai puțin rasial, ci de atitudine conștientă, combativă, de luptă politică, pentru a impune lumii, în procesul ei inevitabil de unificare, valorile cele mai pro-umane, cele mai autentice și conforme cu progresul antropologic mondial.

Problema este vastă și ar merita o dezbatere largă. Aici schițăm câteva temeiuri obiective, care fac din pan-europenism, sau mai clar pan-atlantism atitudinea cea mai progresistă, general-umană și mai conformă cu rațiunea și natura lucrurilor.

S'o luăm în ordinea indicată de Grigore Romniceanu încă dela 1798: "Oamenii Europei au minte ascuțită". Da, inteligența Europeanilor a dus la toate marile descoperiri științifice din epoca modernă, la marile descoperiri geografice, la o artă incomparabilă, care depășesc cu mult pe cele din celelalte continente.

Eurocentrismul pus sub semnul întrebării de Mircea Eliade și de alții, are în vedere mai mult o atitudine spirituală față de viață și cosmos. Dar dacă voim să facem din înțelepciunea de viață indiană sau chineză (clasică) un indicator general, facem o tentativă riscantă, chiar dacă ne referim la chietudinea spirituală și sublimitatea sentimentului vital care depășesc angoasa generalmente tipică europeană, pentru că spiritul faustic a împins umanitatea înainte și nu nirvana sau panteismul budho-gandhist.

Da, noi Europeanii trăim sub semnul neliniștii permanente și a aventurii neîncetate a spiritului, pe când Asiaticul, drag lui

Malraux, și-a câștigat prin contemplare și supunere, liniștea interioară.

Cine a dobândit fericirea nu știm, dar bucuria de a trăi sub semnul îndrăznirii de a făptui este cert a Europeanului. Chiar atunci când e înfrânt.

Mitul lui Sisif s'a născut în Europa și "trebuie să ni-l închipuim pe Sisif fericit" spune Camus în binecunoscutul său eseu. Cu atât mai mult, că din fiecare înfrângere el învăță câte ceva.

Dar unde pasagiul citat din Grigore Romniceanu mi se pare tipic pentru cultura și civilizația europeană, este când spune atât de grăitor că Europeanii sunt "puitori de pravile". Adică de legi.

Dreptul roman este un monument cultural, unic în lume, și cu o valoare universală și etern umană. Dreptul roman se completează cu dreptul bizantin în care transplantați aristotelici și iudeo-creștin este vizibil. Oriunde au pătruns legiunile romane sau corăbiile grecești au adus cu ele "pravila", cuvânt slav de proveniență

Continuare în pag.3

editorial

EXILUL ȘI MAHALAUA

În cuprinsul exilului românesc s'a discutat în nenumărate rânduri problema "infiltrațiilor" și "agenților comunisti" și se poate dovedi bob cu bob, prezența lor. Toți aceștia fac servicii partidului comunist din țară, prin informații, prin acțiuni novice de a destrămă grupările de refugiați și prin așa zisa afacere a desinformării, care duce la confuzie și încălcire a minții.

Noi suntem dator să-i cunoaștem, ca să ne putem apăra de orice pagubă pe care ar putea să o producă. Este absolut sigur că mulți dintre "infiltrați" sunt cunoscuți și de serviciile secrete ale diferitelor state, unde s'au stabilit. Și unii dintre ei fac jocuri de dublură.

O altă categorie de "infiltrați" este a celor care nu primesc nici o plată, nici dela Viena, nici dela Roma; nu sunt mercenari ai banului, ci mercenari ai inconștienței. Ei servesc inconștient pe "alții", în nici un caz obiective primare, esențiale ale exilului nostru.

Unii din acești mercenari inconștienți sunt ambițioși și stimulați de setea de a parveni, de a obține "glorie" și "renume". Se angajează în tot felul de "scandaluri", ca să atragă atenția, să aibă numele inseris pe "afis". Se bagă în tot felul de chitibușuri, în toate domeniile, fie că sunt sau nu pregătiți pentru asta, că să-și spună punctul lor de vedere, să-și etaleze cunoștințele enciclopedice, care n'au nici o coerență și nu sunt legate de o viziune articulată, de o ideologie bine încheagată. Ei vor să apară în postura de "monitori" ai exilului, de "intelectuali" care au ultimul cuvânt, definitiv și categoric. Ei nu au îndoile de nici un fel, sunt fără greșeli și păcate, și nu acceptă alte puncte de vedere. Nu știu ce înseamnă tăcerea și bunul simț. Nu au principii morale și, deci, nu și pot stăpâni impulsurile.

Alții sunt "perverși" și lovesc numai din dorința de a lovi și a dărâma tot ce se construiește. Nihilisti prin naștere, temperament și educație; anti-sociali și care nu pricep rostul vieții de comunitate și legătura dintre cei ce cred în idealurile morale, naționale de viață.

Unii sunt "invidioși" și au complexe psihice de inferioritate. Sunt nemulțumiți de pozițiile lor, de rangul social, intelectual și politic pe care-l au în interiorul exilului. Ei se văd dărâmați de idoli.

Alții, urmăresc să acopere situații și fapte din trecutul lor și se angajează în acțiuni și manifestări care deviază orice atenție dela ceea ce i-ar tulbura. Ca să nu fie supuși nici unui fel de criticism.

Cam de 20 de ani încoace, toate aceste specimene de "falși refugiați" s'au dedat dezmățului și au cochetat cu șansele de a avea succes în acțiunile lor. Si nu au reușit, căci exilul își are tăriile lui morale, ideologice și naționale. Exilul românesc s'a întemeiat pe valori spirituale și pe tăria de caracter a oamenilor luptători. El și-a dovedit valabilitatea sa națională în toate confruntările în care a fost purtat de valurile istoriei.

Exilul românesc este o realitate profundă de cuget românesc, nu expresia unor obiective ale mercenarilor. Este expresia unor idealuri permanente naționale; nu simptomul unor defecțiuni de natură psihică sau al unor forme patologice de viață individuală, care sunt intratabile și care formează mahalaua acestui exil.

Exilul românesc este sănătos, puternic și responsabil. În cuprinsul lui nu se găsesc mercenari, ci caractere, luptători și idealști, al căror obiectiv este eliberarea poporului român din tirania comunistă și sclavia sovietică în care se găsește din 1944 și până astăzi.

Exilul românesc reprezintă poporul român, în timp ce "mercenarii" și "infiltrații" sunt "ambasadorii comunismului", ai dușmanilor poporului român. De aceea, exilul românesc nu poate face tranzații cu mahalaua și dezmățul.

George BĂLAȘU

FOSILE DINTR'UN IMPERIU MORT

—Horia STAMATU—

Toți Români, conșinși de identitatea lor în secolul XX, în acest an, 1986, deci la 127 dela Unirea Principatelor și la 68 de ani dela Întregire, au primit câte o măciucă în cap deschizând picul cu o invitație pentru 24 Ianuarie, când s'ar fi fost sărbătorit "Unirea Principatelor Române... Dunărene".

Este de neînțeles cum sunt oameni care scriu românește fără să fi asimilat limbajul istoric românesc. Spunem "limbaj" în sensul cel mai elementar, adică acela de "terminologie". Niciodată Români nu au sărbătorit Unirea vreunor "Principate Dunărene". La 24 Ianuarie Români joacă "Horia Unirii", nu hora "Unirii Dunărene".

În istoria României moderne, după un prim moment capital în istoria ei, "UNIREA PRINCIPATELOR", au urmat două alte momente din ce în ce mai cuprinzătoare: INDEPENDENȚA și ÎNTREGIREA. Aceste trei momente în care culminează istoria Românilor, s'au succedat cu o neobișnuită repeziune istorică, între 1859 și 1918. Logica internă a unei

asemenea accelerări a istoriei se bazează pe două realități: una general etnică și alta parțial istorică. Clar spus: realitatea etnică pe care o alcătuiau Români de pretutindeni dela formarea lor încoace, și realitatea politică statală în cele două Principate, la 1859 unite pentru a da România. Această realitate politică, România, a dus la valorificarea prin jertfa a neamului românesc ca unitate etnică în jurul Carpaților, la Nord și la Sud, la Est și la Vest. Până să se ajungă la România, întâi România Mică, apoi România Mare, au existat multe de Români, dar nu a existat niciun alt Principat românesc în afară de Muntenia și Moldova, pentru a se stabili în istorie două feluri de principate române, "dunărene" și "ne-dunărene". Unirea definitivă specifică a Românilor a fost în 1918 când au ajuns la ea după cel mai greu mileniu european din era creștină, mileniul românesc.

Orice fel de-a vorbi de-a față un fel de-a gândi, sau de-a negândi, când se vorbește în dorul leii. Astfel când se spune "Principate Române

Dunărene", ori se vorbește în dorul leii, ori este vorba de un reflex deplasat. În acest fel de-a vorbi găsim o fosilă a gândirii imperialiste germano-austriace din secolul trecut. Acel imperialism a pripocit lumea cu o noțiune de jaf politic, pe care-o exprimă termenul compus, "DONAUSTAATEN". Pentru dominarea ținuturilor indicate de acest termen s'au bătut două Imperii, Imperiul Austriei și Imperiul Turciei. Dar după războiul prim mondial nu a mai rămas nicio unitate politic-geografică definibilă prin "Donaustaaten", care fusese în secolul XIX în cea mai mare parte sub dominația Imperiului German-Austriac.

S'a spus despre România, "stat de necesitate la Gurile Dunării". Dar România Mare, ca și România Mică, sau fosta Principate Unite, nu au fost niciodată "Români Dunărene". Ce fel de Principat Dunărean era Moldova? Cel mult Principat Milcovean. Sprijinit istoric al Principatelor Române, și al tuturor Românilor din fosta Dacie, au fost Carpații, și în Carpați s'a făcut per-

manent contactul dintre Români din Principatele lor și aceia din Principatul altora, în ciuda majorității românești, din cauza unui regim medieval terminat abia la 1918.

Dar acest savantlăc istoricesc este absolut inutil. Bunul simț, sau dacă vrem simțul limbii, se găsește la Români, și nu e nimic de "demonstrat". Români n'au avut niciodată o "conștiință dunăreană", și de aceea toți care ne-am făcut școlile în România Mare, cu părinți din România Mică, nu am auzit niciodată de "Principatele Române Dunărene", și la 24 Ianuarie, cu școala, cu "Universul" în fiecare an număr special, am sărbătorit "Unirea Principatelor". De ce ni-se interzice acest lucru oarecum "ex cathedra"? Cu asemenea termeni vorbește o minte austriacă stăpânită de nostalgia "Împăratului".

Dar Români n'au tremurat niciodată de niciun Împărat, și au avut permanent o mentalitate liberă de orice imperiu. Om fi fost pentru Austrieci un "Stat Dunărean", dar niciodată pentru Români. □

CĂTRE REDACȚIE

SALZBURG, AUSTRIA - ...Cred că e bine să evitați textele prea deprimate, sau în doi peri, sau care ne trimit exclusiv la consolarii metafizice.

Trăim pe pământ, ca oameni, cu voia lui Dumnezeu, și trebuie să luptăm cu bicul ca Hristos în templu. Trebuie să luptăm până la ultima suflare cu convingerea fermă, trâmbitată sus și tare, că vom birui!

Personal, sunt optimist și nu din naivitate. Drept consecință socotesc că rostul principal al Cuvântului Românesc trebuie să fie continuarea liniei de forjare a unei conștiințe de luptă și natural de a indica un viitor posibil, optimist.

Mircea Davidescu

BERLIN, WEST GERMANY - Mi-a sosit "Cuvântul Românesc" și l-am analizat. E bine că apare și câte-o atitudine ca cea din articolul lui Camilian Demetrescu în legătură cu criminalul Perahim, care-a nenorocit atăția oameni. Faptul că cei de pe poziția lui Camilian Demetrescu, care au protestat contra lui Perahim, sunt văzuți ca antisemiți, este un lucru care nu arată bine. Acest Perahim a tăiat și-a spânzurat, și-acum trebuie considerat "pictor român". Colosala porcărie s'a făcut cu bietul Tuculescu. Mare talent, acesta a murit de boală și mizerie, din cauza lui Perahim, dar după 1965, când au devenit comuniști "patrioți", l-au descoperit și au umplut lumea cu reproduceri după lucrări de-ale lui, în franceză, engleză și spaniolă. Toți cei nenorociți de Perahim erau mari talente, era noua generație a picturii românești...

Ion Stănescu

* **NEW YORK, USA** - ...Săptămânile trecute am citit într-o publicație românească o scrisoare a unui cetățean român care se adresează postului "Europa Liberă" în care arată că regimul comunist a creat o nouă clasă; după mine, însumează mai mult de 10.000.000, care clasă este angajată prin practicile specifice, vieții

actuale. Această clasă, care în formă este protestatară, dar în fond este beneficiară, nu poate să fie ignorată, așa cum în general se obișnuiește în presa din exil. În ultimul timp, nu înșeală, excochează numai comuniști, ci toți cei care pot, ci marea majoritate.

Dacă și Dvs. veți ignora această situație, veți fi un ziar de liberă lectură, dar nu de lucidă analiză.

Rămân al Dvs.,

N. Veresteanu

* **HAGEN, WEST GERMANY** - Sunt un român stabilit de 9 ani în orașul Hagen (RFG) și citesc în mod regulat și cu mare interes ziarul Dvs., care ne aduce multe știri din țară și de cele mai multe ori, destul de triste.

Eu mai am rude în țară, persoane în vârstă, care îmi solicită uneori, în special alimente, dar mai ales medicamente. Dacă de mâncare oamenii umblă în tot timpul lor liber și "se descurcă", de cele mai multe ori la bursa neagră, cu medicamentele este foarte greu. Pachetele sau pachetele trimise "urgent" se fură sau dispar pur și simplu, iar în cel mai "fericit" caz, a-jung după 2 sau 3 luni de zile, având conținutul "vămuț". La reclamații, partea română răspunde că pe teritoriul său "nu se întâmplă nimic", deci eu trebuie să înțeleg că poșta și vama RFG a furat. Felicitările de Crăciun, trimise din Hagen la începutul lui Decembrie, au "ajuns" la București și Cluj la sfârșitul lui... Ianuarie. Un pachet cu dulciuri, cafea și conserve, a făcut pe drum... 72 de zile; lipsea din el 1/2 kg de cafea, iar un bion de ulei era găurit pur și simplu și tot ce era în pachet a ajuns la Cluj în mare parte perimat. Iar bieții mei destinați au trebuit să plătească destul de piperat, ceea ce a ajuns ca să arunce.

Guvernul RFG a "obținut" după ani de zile ca și cu România să se vorbească direct la telefon, fără a te mai anunța. Si pentru asta, instalațiile respective le-a plătit RFG... României!... care a încasat(\$ 300.000 (!)). Guvernul cereașt a luat banii, dar de vorbit, nu se poate vorbi. Cică - e numai ocupat "firul". Si astfel, tot prin comandă vorbim cu rudele noastre, desigur, ca să fim ascultați de securitate!

În luna Decembrie 1985 am vizitat 3 zile Berlul liber, pe care noi îl socotim un "Land" al RFG. M'a încântat acest oraș care respiră cu adevărat liber. Am fost și "dincolo", unde era plin de Ruși - mulți însoțiți de rușoace grase și cu sacosele pline. Prin magazine, mărfuri de proastă calitate, cozi la mere și la varză. Cozi peste tot. Am auzit că există un restaurant "București". L-am găsit. Erau pe usă două lacăte. Nici un anunț, pentru o explicație. Am întrebat un trecător dacă știe ceva. Mi-a răspuns: "La Români totul e secret, chiar o explicație simplă". Nici un comentariu. M'am întors în Berlul liber și parcă am respirat un alt aer. Am răsuflat ușurat după "vizita" sectorului rusesc al fostei capitale germane, căreia "democrații" îi spun capitala lor.

Stimați Domni, vă rog să publicați aceste rânduri, pentruca Români să fie informați în plus și de alte fapte, din păcate neplăcute, care ne întristează sufletele. Si desigur, vor afla și tovarășii că noi știm că sunt niste hoți "legali" și că se fac de răs în toată lumea. Nu numai unii, ci toți - care servesc regimul comunist, dar mai ales care au grija de buzunarele lor. Eu, împreună cu familia și cu prietenii, vă mulțumim pentru răbdarea cu care ați citit rândurile de mai sus și vă dorim sănătate și mult succes în activitatea Dvs. Cu stimă,

M. Georgescu

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirea lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal."
- Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului;

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D,
Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

RECITIND PE BARNANOS

— Radu ENESCU —

Înțelepții, gânditorii frământați de adevăratele probleme ale omenirii, dau mai multă dovadă de perspicacitate și clarviziune decât majoritatea oamenilor politici. Georges Barnanos e un exemplu.

Răsfoind și recitind pagini scrise acum aproape 40 de ani, am avut prilejul de a-mi reînflăcără admirația pentru acest mare singuratec; sihastru. Si profet. Cuvânt pe care Barnanos îl respingea cu vehemență: "Je ne suis pas un prophete, mais il arrive que je voie ce que les autres voient, mais ne veulent pas voir". "On me traite de pessimiste", spunea Barnanos. "Cuvântul pesimist, ca și opusul lui, optimist, nu are nici un sens. Aceste două cuvinte sunt tot atât de găunoase, golite de conținut, ca și conceptul "Democrație", de pildă

("qui sert maintenant a tout et a tout le monde, a M. Staline comme a M. Churchill"). Pesimistul și optimistul se aseamănă între ei prin faptul că nici unul nici altul nu văd lucrurile așa cum sunt. Optimistul e un imbecil fericit; pesimistul un imbecil nenorocit. Am putea să ni-l reprezentăm sub trăsăturile lui Laurel și Hardy". (Stan și Bran). Optimismul este falsa speranță a lașilor. "L'optimisme est un "ersatz" de l'esperance".

Romancier, eseist, critic, acest mare scriitor catolic a pus pe primul plan al preocupărilor problema libertății. Si ca atare a gândirii libere. "Grace a l'énorme développement de la propagande, la pensée libre se trouve dans une situation analogue a celle du brave artisan devant la

grosse industrie". In fața unui "sistem" mecanizat, standardizat, masificat; a unei concurențe covârșitoare. "Car la pensée libre coute déjà trop cher: et en certains pays elle est même hors de prix, elle coute la vie".

In nici o epocă nu s'a abuzat atât de mult de cuvântul Civilizație. "Valoarea unei civilizații", scrie Barnanos, se măsoară nu numai în funcție de drepturi și libertăți, ci și de securitatea pe care o oferă oamenilor; dar iată că niciodată ca astăzi oamenii n'au fost reduși la mizerabila condiție de ocupanți ai unei planete care ar putea fi oricând la cheremul primului tehnician venit". Sau a unui nebulon.

Să ne înțelegem. Amenințarea care planează asupra noastră nu este numai cea de a muri; "ci de a muri ca niște imbecili". Economisti, pacifiști, politicieni, saltimbanci, ne oferă o sumedenie de leacuri miraculoase: "les médecins de Molière autour de l'agonie du monde".

Si în spatele lor, cei care predică "Revoluția. Marea Revoluție.

Revoluția, pentru omul european era o explozie de idei: de justiție, de libertate, de emancipare. "La révolution qui se prépare actuellement n'est pas du tout une explosion, mais une liquidation". Lichidarea principiilor tradiționale în primul rând: familie, credință, amicitie; valori sistematic desacralizate, în cele din urmă distruse. Apoi lichidarea individului ca persoană.

De câțiva ani asistăm, martori neputincioși, la o serie de confrințări, adunări, consensuri, convenții, acorduri. Aproape toate s'au soldat "în pierdere" pentru civilizația occidentală. Un "lanț de capitulări". Presentimentul lui Barnanos s'a adeverit: "Je prononce le mot de capitulation avec un pressentiment funèbre". Autorul cărții "Sous le soleil de Satan" a murit înainte de a-și vedea confirmată pe deplin profeția în ce privește epoca noastră capitulardă: "une civilisation dégénérée, avilie, exsangue, qui prend toutes ses capitulations pour des victoires".

Cea mai mare nenorocire a lumii în clipa în care vorbesc, -spunea Georges Barnanos-, este că niciodată n'a fost mai anevoios să distingem între constructori și destructori, căci niciodată barbaria n'a avut la dispoziție mijloace atât de puternice pentru a abuza de dezamăgiri și speranțele unei omeniri însângerate, nesigură de sine-însăși și de viitorul ei. Niciodată Răul n'a avut o mai ispititoare ocazie de a simula săvârșind operele Binelui. Niciodată Diavolul n'a meritat mai pe deplin numele dat de Sfântul Ierom: Maimuța lui Dumnezeu.

NU ÎNCURAJAȚI TEROAREA VIZITÂND IADUL RESERIST!

Esti invitat să-ți vizitezi țara!

Ti se promite vacanță cu prețuri reduse și extra supliment de plimbări, gustări și dacă vrei sub plapuma unei organizații, ai șansa să strângi mâna tov. Ceaușescu și să-l feliciți pentru realizările uriașe căzute pe capul Românului.

Reclamele ademenitoare, cu oglinda vieții din trecut, îți arată o țărancă torcând din fuioară, dar țărancă-mamă, aceea care învârtă fusul și veghea la capul leagănului, astăzi este "eliberată". Ea sapă la șanțuri, mătură străzile și pruncii ei sunt trimiși la creșă.

Reclamele te mai îmbie să vizitezi mănăstirile unde serviciile divine sunt explicate excursioniștilor: "Așa era misticismul la Români..." Azi ni se dărmă bisericile, avem morală științifică și aplaudăm bulevardele victorioase.

"Petreceți-vă vara pe litoral..." dar hotelurile de pe litoral sunt murdare, personalul nepăsător, obraznic, iar pe stradă ești acostat de necunoscuți care vor să-ți cumpere dolarii, (unii sunt chiar agenții securității care-ți întind cursa); cât despre mâncare: un grup de excursioniști germani s'au intoxicat la un restaurant din Constanța și au trebuit să fie internați în spital.

Dacă te hotărăști să-ți petreci vacanța în București, Micul Paris de altădată, trebuie să umbli pe catalage ca să-ți poți scoate capul din gropi. Localurile de noapte se închid la 10 seara și tot atunci dispar tramvaiele și autobuzele.

Cu lăminatul orașului este însărcinată luna și cu paza vizitatorilor nu-i nimeni însărcinat. Băjbăi la destinație colectând cucuie.

Vrei să vezi seara un film la TV? Vrei să ascuți știri? Lasă-te păgubaș.

După două ore de găfăială patriotică, televizorul își dă sufletul salutând chipul "Nemuritorului". Cu el se deschid și

inchid emisiunile și tot cu chipul lui sunt umplute paginile ziarelor.

O altă temă lacrimogenă difuzată de agenții ONT-ului:

Poftiți, veniți și vă îngheșuiți ca să vedeți locurile copilăriei!

Dar locurile copilăriei și-au pierdut farmecul. Copiii au uitat să se roage și nu-l mai așteaptă cuminiți pe Moș Crăciun ca să le aducă daruri. Nu se mai aruncă crucea'n apă de Botezul Domnului, iar sărbătorile sunt zile de silință voluntară pentru îndeplinirea cincinalului.

Nici un câine răgușit nu mai latră noaptea n'at! Căinii trebuiesc hrăniți și oamenii n'au nici ei ce mânca.

Poftiți, veniți și vă vedeți părinții, rudele și prietenii...dar părinții (unde ai voie să stai) n'au loc nici pentru ei; sărăcia și lipsa de spațiu i-au îngrădit într-o odaie...

Dacă un prieten are curajul să-ți întindă mâna, el este imediat cercetat de securitate care dorește să afle ce-a complotat cu "spionul capitalist". Dar "spionul capitalist" ești tu, tu Române, care te-ai dus în țară, împins de dorul de a-ți vedea locurile copilăriei, părinții și rudele.

Despre jecmăneala și stânga lungă a huliganilor dela frontieră nu mai pomenim, ca să nu ne repetăm. RSR-ul de azi, al comuniștilor, nu-i România noastră de ieri!

D-l David Funderburk, fostul ambasador american la București, a declarat:

"Un regim care face din Biblie hârtie de toaletă și dărmă bisericile, nu merită de a se bucura de Statutul de Națiune Favorizată."

Nu merită să vă cheltuiți timpul și banii ca să vizitați RSR-ul!

Stroe MOLDOVANU

AGONIA CEAUȘESCU

Urmare din pag. 1

ideea sfârșitului, cu deosebire depe poziția lui nebanească de supra-om. Poziție depe care a siluit și a sfruntat în chip despotic o țară mai bine de două decenii. Dela el mai sus nici măcar Dumnezeu; dela el mai jos doar un popor tiranizat, înfricoșat și înflămânzit, într-un cuvânt ingenuinchiut sau sclavizat. Un popor a cărui viață depinde de semnele pe care el le dă securității, organul de apărare a "zeității" și natural a sistemului. Si viața acestui popor trebuie să fie de nivel cât mai jos, pentru că numai așa contrastul dintre omul de rând omul de jos și omul de supra-clasă comunist omul de sus, poate arăta o distanță dela conducător la conduși care să impună respect, supunere și frică. Agonia psihică a lui Ceaușescu, care este de fapt pe primul plan, este indiscutabil legată de toate aceste lucruri.

In complexul agoniilor despotului și a țării, de sorginte politică și economică și de văzut separat, sunt doi factori de importanță capitală. 1) Dacă în materie publică teroarea de tot felul este factorul numărul unu, 2) factorul numărul unu în materie economică este incompetența care a dus la o catastrofală stare economică. Astfel ceea ce domină sau caracterizează "Epoca Ceaușescu", ca expresie a sistemului comunist, este această catastrofală ruină economică, în care în primul rând vedem agricultura falimentară, o industrie nerentabilă, o enormă lipsă de energie și peste toate, grele datorii externe. Acestea și altele peste care trecem, au dus România de răpă. Legată de ele, este destrămarea moralului cetățeanului, împins înecut la înecul la agonia în care își duce viața în zilele de azi. Cea mai mare și importantă agonie din țară.

Privind la cele trei sclavii, politică, economică și morală, cum am putea să ne mai mirăm de agonia prin care trece România? Ne putem mira, însă, de agonia Ceaușescu, pentru că ea este cu totul altceva. Ea nu este agonia Românului siluit, umilit, terorizat, scos din ale lui, batjocorit și înflămânzit, ea este agonia omului care viețuiește din zori și până'n noapte în osanale orchestrate și în imbuiri mai mult decât împărătești, cu de toate. Agonia omului care începe să se simtă rece în viața-i caldă, cu vise scelerate.

In umbrele apusului "Epocii Ceaușescu", "stăpânii" organizează viitoarea echipă și corespunzătorul ei "Făt-Frumos". Totul va veni pe neașteptate, ca într-un film de senzație.

Gheorghe-Dej a fost un fel de tiran, Ceaușescu altfel, dar și mai rău, ceea ce nu s'ar fi putut închipui. Al treilea cu siguranță va fi și el altfel, adică mai rău decât ne putem închipui azi.

Dar în orice caz va fi ceva cam ca în Rusia cu Gorbaciov: se va desființa pânza "familiei" și se va primumi și aparatul "pe ici pe colo prin punctele esențiale", și sclavia va merge înainte. Dar sperăm că nu prea mult.

Deocamdată agonia Ceaușescu va mai dura, pentru că în politica "stăpânilor" e problema unei reorganizări ample, pe întreaga țară. Iar până una alta, să nu scăpăm nici un moment din vedere că agonia din România e produsul cancerului politico-social, numit comunism.

Eugen BĂRSAN

PODOABA LUMII

Urmare din pag. 1

târziu pentru a desemna "legea" care în ultimă instanță e echivalent cu "rațiunea" adică cu "dreptatea" care etimologic vine dela "adevăr".

Nu mai conștiința europeană a învățat omenirea să cerceteze și să privească adevărul în față. Care adevăr? Ce este adevărul? Da, da, întrebări legitime și profunde, dar tot conștiința europeană este aceea care a zidit catedrale la a trimis pe om să cerceteze Luna pe aceste fragmente de adevăr "convențional". Adică pe baza adevărului uman sau mai bine zis umanizat. Si aceasta-i cucerirea cea mai de pret, inestimabilă și inegalabilă, a culturii atlantice.

Am învățat să privim în noi prin Christos și Fried, în cosmos prin Christos și Einstein, în microcosmos prin Christos și Planck, etc.

Christos ne-a făcut oameni universali și nemuritori. Christos ne-a învățat să iubim pe semenul nostru, pe omul de pretutindeni, ca pe noi înșine.

Legea iubirii este o lege tipic europeană.

Da, Europa a dat "doritori" care au scăpat dela moarte milioane de oameni. Ce continent a mai dat omenirii un Pasteur, un Ehrlich sau Fleming? Oare nu am domesticit noi atâtea alte popoare și nu le-am biruit prin puterea

minții noastre? Vezi Columb, Magellan, mai târziu celebrul Colonel Lawrence. Si multe alte exemple, cu multe alte implicații pe care nu putem să le abordăm într-un scurt articol de gazetă.

Nu aici în Europa și mai târziu pe ambele maluri ale Atlanticului, au înflorit și înfloresc științele și meșteșugurile? Aceste rânduri ar părea așternute de o pană pusă în slujba intereselor "imperialiste". Eroare. Profundă eroare. Aceste rânduri pleacă din preocuparea obstinantă de a găsi soluții la dramele, la tragediile lumii contemporane.

Nimic nu mi se pare mai urgent și mai necesar decât restabilirea autorității legii internaționale.

Nu există scăpare decât în solidaritatea activă și reală a statelor civilizate. A statelor care au creat cultura, tehnica și binefacerile civilizației moderne. Ele sunt în primul rând Statele Atlantice.

Nu putem lăsa munca și strădania și creația părinților și străbunilor noștri europeni să fie pulverizată de ginte încă nematurizate și de oameni politici încă primitivi.

Europa, Civilizația Atlantică trebuie să se apere. Să se apere la modul propriu, la modul realist, la modul constructiv umanist.

Nu este un act de dreptate și de respect a suveranității altora, lăsându-i nestingheriți să se pregătească și să activeze direct pe pământ european, împotriva omului și valorilor culturii europene.

Omul se învață și se apără precum copilul mic și neștiutor sau nu se joacă cu focul, să respecte pe ceilalți, să asculte de cei mai învățați decât el. Învățați prin experiență, prin cultură, prin vârstă (istorică).

Biologia are aceleași legi pretutindeni. Nimeni nu se naște învățat și înțelepciunea se dobândește cu trudă și răbdare.

Dacă luptăm împotriva drogurilor, de ce nu am lupta împotriva dinamitei și a profetilor mincinoși care o folosesc exploatare ignoranță conaționalilor?

Dacă combatem inarmarea și războiul la nivel de state, de ce le lășăm libere la nivel de grupuri anarhice? Ce devine o societate umană când respectarea legii este facultativă sau alternativă?

Iată întrebări care trebuie să le strige Statuia Libertății, careia pe lângă facla care o ține trebuie să i se dea o goarnă sau trâmbiță pentru a suna adunarea popoarelor civilizate, pentru apărarea omului de pretutindeni. □

R. ODOBEȘTEANU

LEGIUITORII SCLAVIEI

—Radu DUNĂREANU—

În ultimul an de zile, analizând diferite aspecte ale situației din resere, am ajuns la convingerea că starea tragică în înțelesul antic-fără ieșire, a poporului nostru se datorește în bună parte intelectualilor aserviți pecearelui.

Așa se face că am scris despre scriitori, medici, arhitecți, etc. Toate profesiile găsesc justificare pentru colaboraționism, dar cei care vor să moară sau să trăiască decent, o pot face chiar dacă asta se realizează cu complicate dureri și dureroase renunțări.

Azi am să scriu câteva rânduri despre cei din profesia legală.

Prima amintire o am dela procesul meu (și al grupului aranjat ca atare de către securitate), desfășurat la Tribunalul Militar București. Prin lege, noi acuzații, ca să ne mănjească ochii lumii, aveam dreptul la un avocat, deși procesul era fără public. Sentința era deja fixată, scrisă pe colțul dosarului de către "anchetatorul penal de securitate" ca să fie ușor

văzută de galonatul președinte (în cazul meu L. Prună). Dacă refuzai să-ți tocmești un avocat și de altfel nu puteai pentru că nu aveai nici un contact cu lumea de afară, -ți se dădea unul din oficiu. Familia mea, săracă, n'a avut bani pentru apărător așa că mi-au dat unul din oficiu. Alți colegi de boxă, cu stare materială mai bună, au fost supti binișor de către lacheii apărători ai sistemului juridic, sub pretextul că vor face totul ca să-l elibereze pe acuzat. Ei luau banii, iar acuzatul ani fixați pe colțul dosarului.

Apărătorul meu, om copt la 40 de ani, a realizat un tur de forță: nu numai că nu m'a apărut, dar a și contribuit la umilirea mea:

"Tovarășe Președinte-zicea clântăul apărării-cu tot respectul ce-l datorăm curții vă rugăm să reținem că noi (noi fiind eu și el) ne însușim punctul de vedere al onorabilului reprezentant al Procuraturii și că regretăm faptele comise, dar cerem indulgență, considerând etc. etc." N'am

mai putut răbda și am sărit în sus, menționând să-și închidă gura că nu cer nimic și nu recunosc nimic. Iar Președintele, colonel Prună Liviu, a ordonat scoaterea mea din instanță și, cu tot respectul arătat de avocat, tot 15 ani mi-au pus în spate!

După ani de zile, ieșind afară, colegii de breaslă mi-au trântit ușa în nas și comitetele lor profesionale nu m'au lăsat să'mi valorific profesia pe care cândva o consideram nobilă.

Drama însă nu e a mea ci a poporului meu.

Slugile legislației ocupantului se întrec prin a-și dovedi "atașamentul partinic" și cum o pot dovedi decât retardând și punând sub nas retardatului președinte caragialesc serii interminabile de legislații și decrete. Până la ora actuală nici o țară din lume nu are cantitatea de legi și decrete emise pe cap de locuitor, mai mare decât România. Și iarăși cred că nimeni nu-și inchipue că zăbălosul președinte e în stare să

gândească sau să redacteze măcar una din frazele complicate legislative ce potopesc viața nefericitului cetățean român.

Atunci cine fabrică toată această logoree legală? Răspunsul e unul: legiuitorii sclaviei, acei absolvenți ai minunatei profesii juridice coborât la nivelul bordelului intelectual ce domnește azi în resere. Dacă "filosofii" pecearelui au pregătit izvoarele teoretice ale crimei cântate și laudate de scriitori; dacă economiștii au reușit să arunce economia țării pe ultima treaptă imaginabilă a subdezvoltării, undeva dincolo de limita de înapoiere a țărilor lumii a treia; iată că acum, din ordinul pecearelui, juristii trebuie să găsească soluția juridică de a acoperi aceste situații catastrofale și de a convinge cetățeanul nu numai că e normal să moară de foame, dar e și legal.

Din presa străină am citit așa zisa "Lege de autoconducere economică regională" pe care ziarele de limbă engleză o numesc echivalentul modern al corvoadei feudale. Citind-o mi-a fost rușine că am fost și eu cetățean al resere și că vorbesc aceeași limbă cu "juristii" care au redactat-o. Sărmanul Român, după

ce e lăsat să moară de foame și de frig, este acum obligat să presteze șase zile de lucru fără plată, pe an, în sferele de activitate unde guvernul de ocupație nu vrea să mai cheltuiască nici un ban: drumuri și șosele, irigații, lucrări forestiere, îmbunătățiri funciare, reciclarea deșeurilor, etc. Cine nu poate lucra e obligat să plătească contribuția echivalentă în lei. Iar peste această lege care reînvie corvoada Regulamentului organic, s'au impus și noi taxe locale. În felul acesta, din banii economisiți, guvernul criminal și iresponsabil speră să-și plătească datoriile externe.

Peste tot domnește un aer de putrefacție legală și această logoree juridică semnalează un total faliment economic.

Guvernul de ocupație, cunoscând totala apatie la scară națională, în fața deluviului de legi, ca să fie sigur că măcar o parte din ele vor fi îndeplinite, a ales un nou tip de forță. Așa se face că începând cu toamna lui 1985, pe baza altui decret, redactat de același corp de juristi, industria energetică (deocamdată) este trecută sub control militar, pentru a se arunca din nou praf în ochii lumii, justificând că nenorocirile

din iarna trecută au fost datorate delăsării civililor, eventual chiar dușmanilor de clasă, sabotori. Rezultatul însă va fi tot același. Cu sau fără militari, dacă nu e gaz metan, cărbune sau altceva, căldură nu are de unde să fie. Iar decretul de militarizare nu poate umple rafturile goale din magazine, nu se poate remedia sau îndrepta situația copiilor subnutriți și a bătrânilor lăsați să moară fără îngrijire medicală.

Ultimul zvon din România, și de obicei cam totul se adevărește, ne lasă să ne gândim cu spaimă la soarta bătrânilor care vor fi evacuați din centrele urbane și înghesuiți în lagăre rurale, unde să li se stocă și ultima picătură de vlagă, după o viață de muncă, sub pretextul că li se dă posibilitatea de a fi folositori social, să se simtă utili!

Sper să apuc acel timp, când nu numai slugile ocupantului dar și legiuitorii sclaviei vor fi judecați exact după legile lor, primind pedepsele capitale prescrise în legile lor, ca să curățim țara de plaga intelectualilor vânduți.

Si să ne întoarcem cu- rați, la începuturi. □

ISTORIA, CREDINȚA ȘI BULDOZERUL

—Adrian CORBU—

România nu are o capitală prea veche ca Roma, Atena, Ierusalimul, Cairo, Parisul sau altele. Deși poporul român are două mii de ani de existență certificată, capitala lui, orașul București, nu are nici măcar cinci sute de ani. Iar pentru cine știe cât de puțin din istoria noastră națională, își poate explica faptul. Dar tocmai această tinerețe i-a dat energia să facă într'un secol, o capitală frumoasă și mândră, că ziaristii occidentali care au vizitat-o până în 1948 erau de-a dreptul entuziasmați de combinarea armonică între trecut și ultramodern, deși geografic era pusă pe o tablă plată. Desigur și bogățiile uriașe ale altor provincii, nu s'au precupețit să contribuie la înzestrarea și înfrumusețarea capitalei lor.

Alegerea drept capitală a țării a făcut-o un Domnitor viteaz și corect până la cruzime, Vlad Tepeș, și să-i reținem numele. În special în ultimul secol, după Unirea Moldovei cu Muntenia, s'a văzut și se vede și azi, ce a putut face un rege străin din România. Dar după întregirea din 1918, avântul Bucureștilui, nu mai cunoștea limite. Între 1919 și 1939, când a început al doilea război mondial, Bucureștiul a devenit o perlă continentală, din toate punctele de vedere și mai ales intelectual, căci a crescut o nouă generație, de înaltă valoare spirituală și de mare potențial.

În acești douăzeci de ani, Bucureștiul pune în umbră nu numai toate capitalele țărilor din Estul Europei, ci și din Europa Centrală: nicăieri nu se

construiea mai mult, nu erau mai mulți bani, o viață mai îmbelșugată nu se găsea nici la Viena, nici la Budapesta, nici la Berlin, sau în alte capitale mai mici. Și era normal: două mii de ani Românii luptaseră și muriseră pentru independența lor. Acum când o aveau, voiau să arate lumii cine sunt și ce pot face. Nu intrăm în amănunte, dar sânguinta lor a atins marginile miracolului. Bucureștiul devenise o floare în care pulsau toate energiile neamului. A venit războiul care a supt aceste energii, dar Bucureștiul a rămas frumos.

S'au instalat în el comuniștii analfabeți, care nu au habar ce înseamnă arhitectura unei capitale a țării. La început au construit blocuri de un înfământ prost gust, în care ascensoarele nu merg, apa când este când nu este, chiar cea rece, aerisirea infundată, deci totul putea mizerie. Populația s'a dublat și undeva îi trebuie un adăpost.

Dar de vreo doi-trei ani se face o nouă politică de sistematizare a Bucureștilui. Se trage cu buretele pe istoria și credința capitalei poporului român: o cincime (și va fi o pătrime sau chiar mai mult) din București, a fost rasă după fața pământului de buldozere. Vechi cartiere de locuințe cu semnificația lor istorică, împreună cu bisericile și alte monumente istorice, au fost dărâmate fără milă sau înțelegeră, făcute una cu pământul. Mulți proprietari ai caselor clădite prin sacrificii dureroase, s'au sinucis, dar

opera de distrugere continuă. Când și unde se va opri, nu știm, căci ea depășește judecata unui normal.

Si ce vrea să se facă sau mai precis să se construiască, peste acest imens câmp de mine? Se scrie în presa reseristă dela București, că se va construi un bulevard larg, ce va fi numit "Victoria Socialismului". Care victorie și ce socialism? Dacă socialismul instalat de zeci de ani în România a obținut victorii, le vedem azi: carțele alimentare, sărăcie, întuneric și frig. O bancrotă frauduloasă, nu se poate numi victorie. Si care socialism? S' a distrus fizic și moral elita unei națiuni, formată rapid, care odată războiul terminat, trebuia să ne ducă pe culmi, dar a fost asasinată. În locul acestor valori inestimabile, socialismul - care proclamă totdeauna egalitatea - a înscăunat câteva mii de nuliități, care au făcut și fac din România prin mîntea arierată și incultă, aburită de alcool, ce se vede că este astăzi. O ruină.

Poate între 22 milioane de Români, numărul acestor luptători pentru socialism să fie de câteva mii. Să concedăm zeci de mii, care beneficiază de toate fericirile, ca niște păduchi insatiable. Aceasta este victoria socialismului! Iar acum își vrea un bulevard, care se zice că va costa cinci miliarde de lei, dar până la urmă suma se va tripla cel puțin. Cine va plăti? Cei ce suferă azi de foame și frig, și vor suferi și mai mult în viitor. Oare guvernul comunist român nu-și analizează faptele? Istoria va decide în orice caz. □

PASUL OLT APROAPE DE MÂNĂSTIREA COZIA (VALCEA)

Foto: A. PETT

GLOSE CONTEMPORANE

II. "ÎN SERVICIUL MAREȘALULUI"

—M.F. ENESCU—

Am comentat primul volum din lucrarea tânărului istoric american Larry Watts în paginile "Cuvântului Românesc". Mi-am rezervat atunci o ultimă judecată după apariția volumului II. Acesta a apărut, l-am citit și am tras concluzii. Le voi concretiza la urmă.

Volumul II începe, cum e natural, cu prezentarea războiului contra Rusiei. Considerentele Căpitanului Ics, ofiter competent de Stat-Major, sunt destul de judicioare. Intrădevar, a început cum scrie Căpitanul Ics: "Războiul cel mai puțin pregătit politiceste, cel mai slab conceput strategiceste, cel mai imperfect ca pregătire informativă, materială și insuficient în mijloace de luptă și efective pentru scopul uriaș pe care și-l propusese de atins: distrugerea forțelor armate sovietice, ocuparea teritoriului, distrugerea ideologiei comuniste și a forței politice a acestei ideologii și transformarea imensului ei teritoriu în zonă de exploatare în folosul Reichului în vederea continuării războiului la Vest spre distrugerea Angliei".

Dar mitul armatei germane a tot biruitoare, a derutat mințile și ale celor mai luminați strategii, ca pe pildă Mareșalul Mannerheim. Acesta declara Ministrului României la Helsinki, George Lecca, în audiența de rămas bun: "Germanii au dovedit că pentru ei imposibilul devine posibil". Hitler a fost cel de al treilea, după Carol XIII și Napoleon, care a atacat frontal Rusia. Si ce-au pățit Regele și Împăratul, i s'a întâmplat și Fuhrerul celui de al III-lea Reich. Nu e locul aici să comentez aberațiile lui Hitler în războiul contra lui Stalin. Mi-am pus însă de mult întrebarea despre soarta stranie a invaziilor în Rusia, ca replica la invaziile rusești în Europa. Trei mari căpitani au atacat Rusia frontal, la Nord, la centru, la Sud, și toți trei și-au pierdut armatele în stepele înghețate. Dar o simplă înțepătură în călcâi, în Crimeea în 1854, la periferia Imperiului, de către o alianță franco-engleză cu forțe reduse și generali mediocri, a adus Rusia la o pace în care a pierdut toate beneficiile post-napoleoniene și pe țar, Nicolae I, să moară de inimă rea. Acest contrast straniu bine cercetat, ar trasa poate drumul adevăratei strategii, mai ales politice, față de Rusia.

Mai departe Căpitanul Ics explică rațiunile strategice pentru care armata română a fost constrânsă să continue războiul și după eliberarea Basarabiei și Bucovinei. Aceste rațiuni le-am expus și noi și alții. Dar militarul dela Cabinetul Mareșalului le dă o altă greutate cu

argumentarea profesională. Astfel în prima parte a volumului II, martorul comunică autorului o nuanță emotivă care introduce o anumită încordare.

În schimb în scucesiunea relatărilor de ordin politic, slăbește impactul considerentelor și al mărturiilor. Prea multe repetări, lungiri și reveniri incurcă firul mărturiilor. Pe alocuri biografia Mareșalului declină până la o adevărată romanță. Nu lipsește nici afirmații neverosimile, cum ar fi chemarea la ordine a Georgelei Canciov de către Ică Antonescu. Aceasta ar fi pretins că Mareșalul i s'a aruncat la picioare pentru el, Ică, să nu-l părăsească. Cum ar fi de crezut că Mihai Antonescu, deloc prost sau descreierat, să fi scornit o asemenea scenă față de o veche și bine cunoscută prietenă a lui Ion Antonescu. După cum nu e de crezut nici scena inversă, adică Ică să aruncat la picioarele Mareșalului pentru că s'a implore "milă și îndurare". Se știe cum Mareșalul a rezistat până și la stăruințele lui Hitler de a-l înlocui pe Mihai Antonescu. Asemenea accidente de credibilitate, zdruncină baza mărturiilor în istorie.

Ce rămâne deci sigur sau probabil, și ce trebuie refuzat ca devieri sau prea bune intenții în ce a transmis ofiterul român istoricului american? Să încercăm o scurtă analiză. După cum în primul volum expunerea s'a concentrat asupra așa zisei "rebeliuni" legionare, în volumul II toate converg spre o culme, actul dela 23 August 1944. Despre acest act decisiv am publicat un studiu destul de cuprinzător în "Vatra", în 1979. Tot ce a mai apărut de atunci în țară sau în exil despre 23 August, a confirmat în linie maximă, direct sau indirect, ce am scris în "Vatra". Nu mai revin asupra actului dela 23 August decât incidental și în treacăt și numai când nu se poate altfel. Mai întâi deci, să localizăm ce e sigur sau probabil în mărturia Căpitanului Ics. Sigure sunt voința Mareșalului Antonescu de a feri țara de un dezastru alături de Germania, și pregătirea răsturnării de alianță prin negocierile dela Stokholm între Ministrul României, Fred Nanu, și reprezentanții Rusiei Sovietice, Doamna Kollontay. Sigură mai este voința camarilei dela Palat de a aresta pe Mareșalul Antonescu indiferent de oricare considerente contrarii, și de a prelua ea răsturnarea de alianță, chiar și fără o convenție de armistițiu prealabilă. Tot sigur este atașamentul armatei față de Mareșal. La declarația Generalului Aldea, pot adăuga o confirmare a lui Grigore Niculescu-Buzești, unul dintre cele mai im-

portante personaje ale conjurației dela Palat. L-am revăzut pe Buzești după 7 ani la Zürich, în August 1947, într-o clinică unde era internat. Din 4 ore de convorbire, două ore și jumătate a vorbit el despre actul dela 23 August. După cum se vede dețin dela sursă destule detalii ale acestui eveniment epocal. La sfârșitul expunerii l-am întrebat: "De ce l-ați predat Rușilor pe Mareșal?" Buzești cu o jenă ascunsă, a evitat un răspuns direct: "Trebuia arestat!" - "Bine, am insistat, dar de ce l-ați predat Rușilor?" Cu o jenă mai vădită, a încercat iarăși să evite răspunsul: "Nu înțelegi? Trebuia arestat." Nu l-am cruțat: "Înțeleg, dar de ce l-ați predat Rușilor?" Abia atunci, la strămtoare, a lăsat să cadă ca un argument indirect: "Avea armata cu el!" În studiul din "Vatra" l-am nedreptățit pe Niculescu-Buzești. L-am înnumărat printre acei care l-au împins pe Mareșal în mâinile lui Bodnăraș. Mai târziu am văzut în lucrări publicate la București, că Buzești n'a știut, ca și Maniu, cum s'a ajuns la acest fapt criminal. Buzești, atunci, la Zürich, a avut eleganta de a nu se lepăda de clica dela Palat, chiar când îl făceau părtaş pe nedrept, la un magnific.

În continuarea analizei, apar destule de probabile posibilitățile Mareșalului de a asigura condiții mai prielnice la ieșirea din alianță cu Germania și la cooperarea ineluctabilă cu Rusia Sovietică. Nu voi mai dezvoltă sau relua argumentele în sprijinul unei perspective mai avantajoasă pentru România. Destul să reamintim că fără o convenție de armistițiu, Armata Roșie a tratat România dela 24 August până la 12 Septembrie 1944 ca țară de cucerit, cu toate fărădelegile dreptului de cucerire. Cu toată înțetarea unilaterală a ostilităților dar fără convenție prealabilă, Rusia a considerat războiul în continuare până ce a cucerit toată țara. Așa, pe lângă violențele inerente cuceririi, au fost luate peste 130.000 de prizonieri și transportați în lagărele din Rusia. În schimb cu o convenție de armistițiu în condițiile dela Stokholm, România ar fi fost cel puțin scutită de dreptul Rusiei la cucerire, și cei peste 130.000 de soldați Români n'ar fi dispărut în mare parte în imensitatea Rusiei.

De altfel toate țările care au răsturnat alianța cu Germania, au făcut-o mai întâi pe baza unei convenții de armistițiu cu inamicul. Așa Italia abia la 5 zile după semnarea armistițiului, a încetat ostilitățile cu Anglo-Americanii, Finlanda, mai mult încă, pentru a semna armistițiul a chemat în capul Statului pe Mareșalul

Mannerheim. Comandantul Suprem al Armatei în trei războaie contra Rusiei. Până și Ungaria lui Horthy a semnat o convenție de armistițiu cu Rusia, înainte de a se lepăda de Germania. Numai vigilența Comandamentului German, instruit de precedentul României, a anulat efectele convenției de armistițiu ruso-maghiare. Doar conjurații dela Palat au renunțat la marea capitol de negociat, reprezentat de poziția României în război, pentru a o preda fără condiții, la discreția inamicului. Noi nu vom mai reveni aici asupra răspunderilor în actul dela 23 August. Mai precizăm totuși încă o dată că în discuție nu stă necesitatea răsturnării de alianță cu Germania, ci modalitatea cu totul nechibzuită, nemotivată și enigmatică a execuției de către elemente iresponsabile, care a adus catastrofa României.

Să vedem însă cum Căpitanul Ics categorisește răspunderile în actul dela 23 August. Contrar celor ce lăsa să se întrevadă în primul volum, el găsește făptașilor, principali și direcți, circumstanțe atenuante. Ba înmoaie și rolul camarilei dela Palat. Până și lui Sănătescu, pe care pe de o parte îl condamnă, pe de alta îi caută o scuză în conduita felină față de vechiul său prieten, camarad și șef, Ion Antonescu. Atunci cine sunt vinovații în actul dela 23 August? Căpitanul Ics aruncă marea răspundere pe spatele marilor partide politice și conducătorilor lor, Iuliu Maniu și Ion Mihalache, Dinu și George Brătianu. Ei au complotat la Palat arestarea Mareșalului, pe care se prefăceau că-l susțin la încheierea armistițiului. Ei s'au făcut nevăzuți în dupăamiază arestării, pentru că s'au lăsat răspunderea pe seama executanților. Ei, adică, Iuliu Maniu cu știrea celorlalți, a doșit în loc s'o remită destinatarului, Mareșalul Antonescu, telegrama dela Stokholm predată lui Maniu de Directorul Cifrelor din Ministerul de Externe, Niculescu-Buzești.

Telegrama conținea nici mai mult nici mai puțin decât convenția de armistițiu cu Rusia. Dacă această telegramă a existat, și mai multe mărturii o confirmă, atunci cu adevărat Iuliu Maniu și șefii opoziției și-au luat o răspundere capitală față de soarta României. Cum adică, România avea o convenție de armistițiu și totuși a renunțat la ea pentru că capituleze fără condiții! E greu de crezut că șefii politici cu trecut și greutate, patrioți încercați, să fie atât de inconștienți la o răsruce a istoriei. Inconștienți puteau fi numai conjurații dela Palat tutelăți de Bodnăraș și lipsiți de sensul statului și

al patriei. E adevărat, partidele politice numite istorice, n'au dovedit prea multă sagacitate în peripecțiile dela 23 August. Ele s'au lăsat manevrate de o mână de subalterni iresponsabili. Dar până la o duplicitate drăcească și o complicitate premeditată cu subalternii, e o mare distanță. Nu mai intru în amănunte și renunț la citate. Ele vor lungi prea mult comentariul. Mai rețin numai invinuirea de "trădare" adusă de Căpitanul Ics lui Mihai Antonescu. Dar soarta lui Ică era prea legată de aceea a Mareșalului, pentru că s'a poată cădea ispitei de uzurpare. Mihai Antonescu și-a făcut, se pare, doar iluzia președinției unui guvern de tranziție, însă cu acordul Mareșalului și în nici un caz contra acestuia.

Ce concluzie să tragem din cele două volume publicate sub titlul "În serviciul Mareșalului"? Să desprindem mai întâi o concluzie generală. Dialogul Larry Watts-Căpitanul Ics se înscrie pe linia istoriei contemporane ticluite la București. El putea fi tipărit și acolo, nu numai de merituosa editură Ion Dumitru din München. Găsim aceleași canoane vehemente contra Mișcării Legionare, și cum am văzut mai sus, contra partidelor istorice și a conducătorilor lor, Iuliu Maniu, Dinu și George Brătianu. În același timp dialogul menajează regimul comunist și Rusia Sovietică. Dar este adevărat, el abundă, cu bunăvoința autorului american, în exaltarea Mareșalului Antonescu și a vechii armate. Aceasta însă nu este o abateră dela cine știe ce intenții secundare ale regimului. Un proces de reabilitare lentă a Mareșalului și a vechii armate a fost deschis de romanul lui Marin Preda, "Delirul", acum un deceniu. În tot ce s'a publicat de atunci în țară,

literatură sau istorisire politică privitoare la epoca Antonescu, a fost menținută nota îngăduitoare față de memoria Mareșalului. Nu vedem încă bine ce ar urmări regimul cu o asemenea reabilitare. În stadiul de acum nu ne putem limita decât la ipoteze mai mult sau mai puțin ingenioase.

Cu toate discordanțele în expunere, tolerate de autor, lucrarea lui Larry Watts merită să fie citită, dar cu băgare de seamă. Ea zugrăvește totuși destul de bine în linii largi, ca în primul volum, tabloul sumbru al unei țări pândită de o soartă tragică. Actul dela 23 August a frânt, cum am mai scris, istoria României. Fractura aceasta fără precedent chiar și în timpurile cele mai întunecate din trecutul românesc, nu știm când va putea fi sudată. Nouă, celor din libertate, veterani ai exilului și veniți mai de curând, nu ne rămâne decât să pregătim terapia cea mai bine chibzuită, spre a o transmite generațiilor viitoare.

Epoca din 1919 până la actul dela 23 August 1944 nu poate fi descrisă numai cronicărește. Ea constituie cadrul unei ample filosofii a istoriei naționale, ca de altfel toată istoria românească. Mai ales deceniul după reîntronarea lui Carol II și cei patru ani între două detronări, a unui rege și a unui Conducător al Statului, sunt teme pentru o cercetare aprofundată. Numai omul dotat cu o mare forță de pătrundere în miezul timpurilor și al lucrurilor și de o vastă cultură dublată de darul scrisului, ar putea extrage toate esențele și învățăturile unui mileniu și îndeosebi ale ultimului sfert de secol din existența României de sine stătătoare. Omul acesta dacă s'a născut, ar fi noul Eminescu al secolului XXI.

MUZEUL SATULUI

— N. STOIA —

Clipa când cortina se va lăsa peste Muzeul Satului va marca lovitură de grație dată culturii românești de tradiție și intrarea într-o perioadă sovietizantă similară parodiei culturale prescrisă de ocupația Basarabiei și Bucovinei de Nord.

România trece acum printr-o tragică operație de demontare generală iar demolatorii atacă de-a valma și cu furie nebulă atât structuri concrete precum biserici medievale și alte monumente cât și structuri social-economice create de-a lungul veacurilor cum ar fi satul românesc. În spatele unui psihopat aflat în plină criză megalomaniă atacă mânia rusăscă și bolșevică. Ceea ce începuse în toamna 1944 și în anii următori fără a fi reușit reușește acum în mod atât de subtil încât întrece orice perfidie omenască încercată până acum. Ceaușescu apare ca o supremă coadă de topor.

Muzeul Satului a început modest ca parte de amuzament în cadrul Expoziției pe care țara o organizase acum 50 de ani, alături de... Orașul piticilor. (sic). Probabil că organizatorii acceptaseră

ideea unui muzeu etnografic în aer liber mai mult pentru că unul dintre exponate: casa și acareturile lui Mușat din satul Hobita din județul Gorj luaseră parte (ori pe olteneste: fură) la marea expoziție internațională ținută ceva mai înainte la Paris. Oricum, succesul la public a permanentizat acel nucleu de mostre sătești ceea ce nici nu e de mirare deoarece era opera lui Petre Gusti șeful școlii sociologice românești de renume mondial.

Întâmplător, acest muzeu al satului și acest gen de muzeu în aer liber era unic și a servit ca pionier și pentru întreaga lume. Dezvoltarea i-a fost întreruptă de război după care a fost reluată sub conducerea lui Gh. Focșa care i-a consacrat întreaga sa viață.

În anii tulburi de după război soarta muzeului părea pecetluită căci tot ce era românesc trebuia să piară după teza comunistă proferată de Ana Pauker. Așa, într-o dimineață, Gh. Focșa și muzeograful său au văzut gospodăriile basarabene demontate și azvârlite pe apa Lacului Floreasca. Avertisment!

Dar au perseverat sperând în mai bine. Acest "bine" a fost schimbarea liniei politice (tactice) comuniste adică benevolență față de atașamentul categoric al maselor la cultura națională. Le trebuia timp. Treizeci de ani? Fie!

Evident, se anunță mutarea muzeului într-o altă locație. Ca unul care am răspuns de conservarea și restaurarea Muzeului Satului pot spune că așa ceva e ca și imposibil, total dezastruos dacă nu extrem de costisitor și deci desigur o minciună sfruntată.

Aproape 300 de gospodării ori elemente de industrie sătească, biserici, etc., selectate atent de pe întreg teritoriul țării, unele vechi de 250 de ani, de abia stabilizate într-un nou mediu ambiant, reurnite vor fi ca și pierdute.

În urmă cu un pătrar de veac diriguitorii pusese rădăcinile complexului de sculpturi în aer liber ale lui C. Brâncuși dela Tg. Jiu.

Cineva a suflat o vorbă celor dela Ambasada Franței. O categorică intervenție și amenințare cu proces, a salvat aceste opere de artă. Așa ca un exemplu.

IARNA TROGLODITIILOR

"Mă cheamă țara celor fără soare
Durerea lor și azi mă înfloară"
Octavian Goga

— Corneliu FLOREA —

"...m'am dus ACASA".
Ningea când am coborât din avion și toți eram bucuroși.

Așteptând formalitățile vamale, mulți dintre noi s-au posomorât, gândindu-se la penibila jumaleală la care vor fi supuși de vameși-lotri, care certându-te mereu pentru te miri ce, îți scotoceau bagajele ca să-și aleagă ce doresc.

Crunt, m'am privit, când le-am spus că nu am bagaje!

"Dumneata nu fumezi, nu te igienizezi, nu ai prieteni sau rude la care să duci un cadou?", s'a răstît unul la mine.

"Nu."

"Si câte zile ai să stai? Ai bani?"

"Am să stau un TIMP am să plătesc acest TIMP", i-am răspuns.

M'a taxat, tarif de jaf și mi-a rănjit.

Am ieșit. Eram ACASA, după atâta TIMP, după atâta DOR.

Totul era din nou românesc în jurul meu, parcă eram în leagănul prunciei. Dar nu pentru mult timp. Deschizând un ziar, am descoperit același mușgai grețos, același cuvântări, același ipocrizii, același realizări, angajamente, telegrame, parcă nu ar fi trecut TIMPUL EVOLUTIEI și pe aici. Același poze, neschimbate, nesupuse firescului, inexistente, insipide.

Bucureștiul, împănât grosolan cu lozinci, ce nu interesau pe nimeni, dar dădeau aspect de eczeme pe albul ernerii, era agitat, alert, frământat de căutări, de adulmecări. Același mașini, parcă mai uzate, parcă mai puțin mult mai aglomerate circulau anapoda iar oamenii gesticulau, iar gesturile lor părea că însoțesc replici dure. Când am intrat în contact cu ei, i-am găsit fără zâmbet, fără amabilitate, incruntați, cu ghearele scoase, se supravegheau și se concureau în permanență, lup-tau, "se revoluționau". Bărbați bărboși și cu degete nicoținoase își dezveleau dantura incompletă în conversații aspre iar femeile superficiale sau prost fardate, cărau mereu ceva după ele, ce le reliefa masculinitatea dobândită în munca socialistă. Mi-am cumpărat două geamantene, le-am umplut apoi de cadouri pentru MAMA, devalizând "shop"-urile.

Am plecat, am luat același accelerat al amintirilor, aceeași clasă, a doua, clasa clasei muncitoare, cea care și conduce singură umilirea și sărăcia, clasa din care provin, cea în care ne înghesum opt într-un compartiment, clasa, în care vom călători o noapte întreagă, întepenită și dureroasă.

În apusul grăbit al zilei de iarnă, câmpia românească era goală, pustie, întinată. Cocieni necuși și baloturi de paie

uitate, mureau singurătatea, iar drumurile desfundate păreau rani sângerânde ale pământului pe care plumburiul serii și mai apoi negura nopții parcă le pansau, ascunzându-le, dar nevindecându-le.

Când noaptea a invăluit în întregime trenul, în compartiment s'a aprins un bec mic cât un opaiț, atunci mi-am descoperit companionii discutând despre mâncare, subiect fix, subiect obsedant, de înjurat și blestemat, de zeflemie și satiră, mâncarea care chinuia burta și mintea, parcă eram după război într-o garnitură ce venea din Moldova cea infometată, când sosise comunismul la noi în țară, comunism care întotdeauna vine cu foamea după el.

Spre dimineață, am ajuns în orașul meu natal, primul oraș din Europa unde s'a introdus iluminatul electric al străzilor!! E adevărat, e atestat, dar în camuflajul sărăciei socialiste nici nu mi venea să cred!! Am coborât într-o gară cenușie și murdară, în care se revărsau sacadat cu fiecare tren sosit, coloane grăbite de navetiști cu taști mari și goale prin mâini, strigându-se, îndemnându-se, pierzându-se în funduri de fabrici și uzine...vicioasă clasă muncitoare...

MAMA. Ne-am îmbrățișat, am plâns, ne-am privit și ne-am mângâiat. Îmbătrâniserăm. Am povestit apoi acest timp al îmbătrânirii, pe indelete, zile.

Încet apoi, vinovat aproape, m'am întâlnit cu cei ce am copărit sau am umblat prin școli, și am părut foarte schimbați unii altora, discuția se mișcă anevoios, sfios, fără încredere. Unii m'au evitat, alții au fost mai curajoși și m'au rugat să le fac un "plin de benzină pe valută" sau să mergem la "shop", să cumpărăm ceva că vin sărbătorile și au obligații "sus" sau poate vreau să le vând ceva valută, toți mi-au promis discreție și mulți, mulți, prea mulți lei românești.

Dacă s'a întâmplat să accept, și am acceptat pe cât am putut, am devenit mai deschis, mai vorbăreț și iar începeau despre obsedanta nutriție. Pe vremuri, acești oameni puteau să-ți vorbească ore

în șir de sportivi și recordurile lor, de artiști și rolurile lor, de scriitori și personajele lor, acum singurele personaje erau vânzătorii, gestionarii de magazine, responsabili de restaurante, cunoștințele dela abator. Pe urmă începeau cu întrebările: cât ar câștiga în Occident, cum se emigrează, cum e lagărul?! Si eu, ce să le spun?! Adevărul?! Cine te crede?! Să-i mint nu mi-a venit, am zis că asta-i o treabă personală. Si m'au disprețuit, după ce le-am făcut "plinul"...

De Sărbători, am urcat cu MAMA în Sfânta Bucovina, ne-am rugat.

La întoarcere am intrat la Baciul Iulius, dar murise, și atunci am simțit "că-musai-trăbă să mă duc și eu" departe de această iarnă, ce pune stăpânire pe vii și morți, pe roboți și dresai, pe disperaiți și exaltați, departe de această hibernație a minții și a spiritului. Plecând, mama m'a binecuvântat; nu vrea să mă urmeze, nu vrea să mă judece pentru plecarea mea, doar vrea să ne vedem și Doamne cât de slab îi este pulsul vieții...

La aeroport, m'au întrebat de bagaje, le-am arătat un ram de brad.

Nu au înțeles nimic, fiindcă m'au privit cu ură. I-am părăsit, trăgând cortina unui zămbet trist peste ei...

În avion, la întoarcere, toți discutau cu insufletire și detaliat despre sărăcia românească. Atât! Nimeni nu mergea mai departe, dela efect la cauză, toți se opreau la constatări, nimeni nu analiza, nu se căutau soluții, nu se mișca nimic. Păreau doar bucuroși că au scăpat, că pot să-și motiveze scăparea: CU PARANOICUL ala nu se mai poate face nimic!! Si nebulun de fiul său e paranoic la fel!! Deci, consolare sub epoca paranoicilor!! Noi ăstia!lali, nevinovați și fără obligații!!

Ce bine-i în Boeing...

Cineva, într'un târziu, m'a întrebat unde călătorești și i-am răspuns că pe Lumea Cealaltă.

Surprins la început, curios mai apoi, cu șiretenie m'a întrebat dacă o fac pentru prima dată.

"Pentru prima și ultima dată."

DE NECREZUT!

— Vlaicu MIHAI —

Crucea Roșie a Germaniei Federale, a anunțat oficial, că a făcut României o ofertă de a-i veni în ajutor imediat, pentru a-i micșora pe cât se poate suferințele prin care trece. Inițiativa Crucii Roșii e un puternic semn că România ca țară socialistă este falită.

Este cunoscut faptul că Crucea Roșie nu intervine decât acolo unde oamenii se găsesc între viață și moarte. Ea nu este o instituție statală cu un buget asigurat, ci o instituție avizată la bunăvoința fiecăruia din noi, ca să dăm ceva, chiar când nu ne prisoșește: să dăm pentru suferinzi necunoscuți! O primordială și înaltă virtute creștină. Prin munca ei desinteresată de albină, milioane de copii, de bătrâni neputincioși și alții, toți la limita existenței, sunt salvați în fiecare an în Africa, în Asia și în toate țările oropsite de natură, sau de regimuri fără inimă de om.

Dar, să privim realist oferta Crucii Roșii Vest Germane. România are o populație de 22 milioane oameni, care aproape toți nu au strictul necesar. O societate privată cum este Crucea Roșie Vest Germană, poate garanta cel mult câteva zile de alinare a suferințelor de masă, care necesită ajutor. Restul de 360 de zile Români vor răbda de foame, de frig, de medicamente, etc. Dar orice ajutor, ajută. Salvează vieți mai întâi ale copiilor și bătrânilor, în a căror

moarte România deține un tragic și rușinos record, pentru cea mai bogată țară a Europei.

Cum a ajuns România în această dramatică situație ca să inspire mila altora, milă de care ne rușinăm și care distruge prestigiul țării și al poporului ei? Rezumăm pe scurt păreriile noastre:

1. Rusia jefuiește țara românească ca pe vremea năvălirilor barbare. Ia totul fără să plătească: și uraniu și lemn și grâu și diverse minereuri și stoffe și produse finite, etc. Pur și simplu o spoliere insolentă.

2. De peste 40 de ani, de când comunismul a fost împins în România, dezastrul se țin lanț, influențând negativ toate domeniile vieții umane.

Aspectul economic a fost vizat în mod special pentru a satisface principiul urei de clasă, deși clasele au rămas, legitimate azi prin carnetul de partid. S'a impus țării un nou profil economic, fabricat de analfabeți ce nu cunoșteau nici specificul teritoriului țării, nici pe al poporului, căci în multe cazuri nici nu au avut o picătură de sânge național.

Din obsesia - direct cretină - de a avea o clasă muncitoare (adică de oameni care să lucreze în industrie, și desigur și din unele ambiții personale, s'a vrut ca peste noapte România să devină o țară industrială. În acest scop s'a desființat clasa țărănilor, cea care producea

alimente. Are azi o industrie, mai ales în domeniul chimic, ce ar putea produce foarte mult, dar n'are nici materie primă, petrol, nici cumpărători. Reserelul poate fabrica tancuri și orice fel de armament, dar le dă cadou (cu instructori, desigur) mișcărilor subversive (toate comuniste), de pe tot globul.

Se importă petrol dela Ruși dar se plătește în dolari americani peșin. Imi amintesc faptul că acum vreo 25 de ani, un inițiat în treburile respective mi-a povestit că Rusia a impus României cumpărarea unui proiect de vârf de elice de avion la un preț de circa 25 milioane de dolari. Era epoca în care omenirea trecea la turbo-reactoare.

Investițiile României în regimul comunist, au dus țara în sapă de lemn. În zilele de azi poporul român tremură de frig și moare flămând. Această o știe nu numai Crucea Roșie Vest Germană, ci mai mult sau mai puțin întreg Occidentul.

3. Din cauza acestei politici fără cap, poporul român nu mai vrea să muncească. Recoltele se strâng depe câmpuri prin munca obligatorie a elevilor, studenților, funcționarilor și soldaților. Atâta cât se strânge, de regulă în bătaie de joc.

Multumim Crucii Roșii Vest Germane pentru înțelegerea omenescă, și deplângem soarta fraților de acasă ce se zbat în suferințele de care au parte.

RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

ERRATUM

În articolul "ÎN PRAGUL MILENIULUI TREI", de H. Stamat, din numărul de Ianuarie 1986, au apărut pe coloana a treia două cuvinte străine de text. Deci rugăm a se citi: 1) În loc de "Știința ne ajută...să evităm AFORILE..." se citește "Știința ne ajută să evităm APORIILE..."; 2) În loc de "Fără s'o spună EXPRESSIO VERBIS", se citește "Fără s'o spună EXPRESSIS VERBIS"...

În articolul "Ideea politică la Români", coloana a cincea, în loc de "În secolele XVI și XVIII", trebuie citit "în secolele XVI și XVII".

SOARTA LUI ADRIAN PĂUNESCU

—Constantin MACRI—

O carieră și un destin teribil de ilustrativ și reprezentativ pentru orânduirile dictatoriale din Răsăritul European.

Semnificația morală, politică și socială, este cum nu se poate mai concludentă pentru firele reale care leagă așa zisele societăți de obârșie moscovită.

Dar pentru cei plecați mai de mult din țară, se impune să dăm niște minime lămuriri prealabile.

Adrian Păunescu este un poet, scriitor și ziarist, nu lipsit de talent, lansat după anii 1960. Adică crescut și educat în școala și starea moravurilor din orice societate marxist-leninistă.

După preluarea puterii de către N. Ceaușescu, având un ochi receptiv și intuiție spontană oportunistă, s'a transformat în "poetul de curte" al "Casei Ceaușescu".

Cu un zel extraordinar, în metafore hiperbolice până la paroxism și ridicol, se poate spune cu drept cuvânt că el este "literatul" care a lansat și relansat cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu, care măgulea până la suspiciune chiar pe "slăvitul, cel mai iubit fiu al poporului". Adică pe "Marele Cărmăci" însuși.

Pentru aceasta s'a servit evident de presă, de radio, de T.V., și în ultimii ani i s'a creat o revistă săptămânală denumită "Flacăra" (fostă, sub altă conducere, magazin ilustrat, iar ca o inovație în plus a poetului - căci sub raportul capacității de a fantaza este necontestat un poet - și-a alcătuit un fel de cenacul, cu aceeași denumire, cu care lunar se deplasa în mai toate capitalele de județ.

Cenacul acesta ambulatoriu, "Flacăra", avea un program alcătuit din muzică "rock" și dansuri care animau "ultimul strigăt" în materie de coregrafie sau "show" sau "song" al "decadentului" Occident. Pe baza unui astfel de program tineretul venea cu miile, biletele fiind cu multe săptămâni înainte vândute.

Animatorul, recitatorul și dirijorul întregului "spectacol" (și la propriu și la figurat) era, evident, totdeauna Adrian Păunescu. Necontestat, el avea darul să insufletească asistența uneori până la un fel de delir demențial, publicul fluierând, tropăind, bătând din palme, scotând strigăte guturale, totul devenind un vacarm asurzitor.

Formulele folosite de A.P. erau cam următoarele: "Se fură, băieți, știm. S'au cuitărit șobolanii în posturi înalte, și asta o știm. Și aici la voi în județ, mai ales...". Delir. Ropote de aplauze. A.P. face un semn și îndemna la liniște, și continua: "Dar vine o zi când "Vulturul dela Scornicești" îi descoperă și-i alungă, pedepsindu-i după faptă și obraz". Aplauze. Muzică.

Sau: "Stă recolta mândrului și bogatului pământ strămoșesc pe câmp, nestrânsă, pentru Domnii

dela Secția Agricolă așteaptă dela voi școlarii, militarii și studenții, s'o strângeți în timp ce ei joacă pocker la Casa de Cultură. Nu-i nimic. Măine Conducătorul neînfricat al acestui popor de viteji, va afla și-i va zbura din fotoliile lor calde". Iar aplauze. Iar muzică. Patriotică de data aceasta.

Toți erau vinovați, toți deveneau niște pigmei, numai "Marele Conducător", "Geniu al omenirii", personalitatea numărul unu a lumii contemporane, nu. Cam acesta a fost stilul și genul lansei de A.P.

În paginile "Flăcării" apăreau cu titluri de scandal diferite reportaje, care uneori denunțau, cu curaj, ceva din imensitatea incuriei generalizată, din resere.

"Flacăra" devenise o instituție. Tot omul necăjit și care avea o problemă, scria la Cece la "Tovarășul Președinte" și la Flacăra. Trimitea memoriile, fotocopiile de pe documente, etc.

Nu i se pot contesta lui Adrian Păunescu și unele afirmații curajoase și unele intervenții cu efect. Astfel citez, un exemplu printre multe altele, realizarea seriei de medicamente la Doctorului Boici, renumitul "Boicil" cu efecte salutare în afecțiunile reumatismale. Formulele propuse și experimentate de medic cu succes într-un spital din provincie, erau blocate de burocrăția și obtuzitatea forurilor competente ale Ministerului Sănătății. A. Păunescu a dus o campanie de presă (aparent neutră din punct de vedere politic) și până la urmă medicamentele Dr. Boici au fost omologate. Un necontestat succes ziaristic, care evident atrage și posibilitatea altor discuții, pe care nu le facem acum.

Pe parcurs, însă, s'au întâmplat o serie de fenomene, hai să le spunem secundare sau subsecvente, deși ar merita o altă denotațiune într-o "patologie politică" pe care o pregătim.

Mai întâi, cei "pișcați" sau vizați de articolele lui A.P., s'au recunoscut, între ei, și s'au grupat într'un fel de front ocult de dușmănie insidioasă.

Păunescu însuși asaltat de atâtea reclamații, denunțuri și plângeri, ar fi descoperit surse de posibile îmbogățiri. Noi, de aici, nu cunoaștem, acum, în prezent, realitatea. Fapt este că oameni recent veniți din țară, vorbesc de un proces penal în curs, privitor la vila lui A.P. dela Breaza.

Câteodată, ca acum circa trei ani, în revista "Familia" dela Oradea, A.P., care simțea și nevoia unei posterități, se mai deconecta liric și etic, aruncând "liderilor" actuali din România câte o poezie cu titlu semnificativ, însă crud de veridic: "Analfabeților!"

Soc. Soc mare, dar repede amorsat de A.P., care pretinde că este o neînțelegere, că s'ar fi

referit de fapt la...Explicația a fost primită cu rezervă și bănuială și pe viitor cu atenție mărită.

Dar, vine volumul de însemnări de călătorie "Dela Bărca la Viena și înapoi", care făcea o paralelă dezastruoasă și fără echivoc, între situația aprovizionării dela noi și cea din mica, dar fericită țară germană.

Asupra poetului se strâneau tot mai mult norii negri, ai complicităților generalizate, pe care acesta știa să-i împrăștie strigând și mai tare la "Cenacul Flacăra", că El și Ea "perechea vovedală" au renăscut un popor și au făcut să înflorească o țară, care de frumosa și fericită ce e, atrage ca miera muștele și chiar trântorii beneficiari ai muncii "harnicelor albine" (prezente în sală). Ropot de aplauze.

Trântorii s'au îngrășat dar și Păunescu s'a îngrășat, strigau cei vizați. Și nătrădevar A.P., deși încă tânăr, s'a dublat ponderat, de când mergând cu "Cenacul" din județ în județ, și primind memorii peste memorii, dădea chiar "audiențe" de un anumit fel special și a descoperit "ce frumoasă este viața".

Privirea ocrotitoare a lui Ceaușescu, îl păzea însă de rele.

Intrădevar, puțini știu că Nicolae Ceaușescu are un "Hobby". Face versuri. "Spre comunism în zbor" este o metaforă care-i aparține. A.P. a lăsat să se înțeleagă că și strofele din noul "Trei culori" îi aparțin conducătorului, el, modest, nefăcând decât finisajul gramatical și persiflant. E o ipoteză.

În orice caz, cu o asemenea legătură "de bransă" A.P. părea inatacabil.

Si totuși, de curând, Adrian Păunescu a fost concediat dela direcția "Flăcării", cenacurile nu mai cutreeră țara și numele lui este provizoriu ostracizat. În prezent face o anodină cronică a "Oglinzilor retrovizoare" în "Contemporanul" și așteaptă verdictul la controlul averii (Legea 18/1968) al cărei titlu exact este: "Legea pentru controlul dobândirii ilicite de bunuri de către persoanele fizice".

Acestea sunt faptele. Poate cu unele sigure omisiuni și mai improbabile adausuri, în orice caz neesențiale și mai ales nesemnificative.

Care sunt învățămintele? Că într-o dictatură totul este posibil. Că dictatura generează climatul pentru cele mai aberante imposturi.

Cazul lui Adrian Păunescu este așa cum o spuneam încă dela început, perfect ilustrativ și reprezentativ ca o etichetă de pe un borcan farmaceutic.

Adrian Păunescu și-a pus talentul în slujba dictatorului!

A lădat în formule de un bombasticism penibil, și a făcut-o, ca toți ceilalți, Eugen Barbu, Nicolae

Dragos, Virgil Teodorescu etc. etc., cu gândul că se servește și pe sine, în același timp. În două moduri și sub două perspective. Întâi "în actualitate", pentru trailul zilnic, dar cu siguranță A.P. a vrut să fie și achitat față de posteritate și "conștiința" lui, atacând "racilele societății" socialiste reseriste.

El, așa ceva nu se poate sub nici o formă. Oricât te-ai ocroti șeful și șefuleasa, complutul rechiniilor mici e concentrat, constant și la un anumit moment "Cel Mare" dă aprobativ din cap: jos!

Orice complicitate sau pact cu diavolul, se răzună mai devreme sau mai târziu. O știm din Faust, dar o știm și din experiența leninistă.

Dela Hrușciiov înceace manierele s'au mai înblânzit, s'au mai europenizat. Altdată pe vremea lui Stalin, demiterea lui Romanov sau Grșin, era urmată de executarea lor. Acum sunt numai pensionați și supravegheați. Insuși Hrușciiov ar fi făcut această observație, că dacă ar fi împușcat jumătate din membrii Cece, ar fi murit în pat ca și Stalin.

Leția aceasta o știe foarte bine și N.C. Zezi cazul Drăghici, Bărlădeanu, Maurer, Trofin etc.

Divația nu pare inutilă și străină subiectului, pentru că "Seful" a

fost convins că Adrian Păunescu, animator de cenacuri și director de gazetă, atacă "structura de bază", "disciplina de partid", adică limita îngăduită a unei "critici" în socialism.

Că Adrian Păunescu strigă la cenacuri, făcând spume la gură, "trăiască șeful", și pe urmă, imediat, o aduce din condei și strigă "jos minciuna", recoltând aplauze confuze la ambele strigături, în orice caz mult mai frenetice la a doua, mai ales că ochii expresivi ai compasului se rotesc semnificativ și cu lucruri viclene, voiește parcă a spune: "vedeți că i-am păcălit?"

Păi unde mergem "tovarăși"? Nu alunecăm pe o pantă periculoasă, dacă într-o imensă sală de spectacole se strigă "jos minciuna" și sala aplaudă în delir?

Si apoi, A.P. a lansat și lăudat pe D-rul Leontopol și medicamentul lui anticancer. D-rul Leontopol a rămas în Occident, după ce se umpluse de bani în România. Ce a făcut cu banii? N-a luat și A.P., ceva? Iată, a vândut trei "Dacia" cu suprapret, mașini luate cu aprobări de sus. Așa a grăit, cu dreptate sau fără, corul indignaților principali! Ce importanță are că fiecare cenacul se termina cu "Trei culori" sau "Internationala", dacă aceasta era cântată mai mult în

bătăie de joc și în ritm de rock?

Își bate joc de noi "Tovarășe Președinte", pentru noi a scris peozia "Analfabeților". A spus-o chiar el, vă rugăm să ne credeți.

Si "bietul" A.P., care expeditorase până la satietate laude cu privire la "Epoca Lumină" și la noul Buerebista, care metaforizase în imense corale de hârtie magistralele, blocurile, hidrocentralele, combinatele, ferme și tauri care-și pusese talentul "în slujba neamului" și a "predestinării", s'a văzut zvârlit de mafia care apare inevitabil în jurul fiecărui autocrat.

Se spune că ar fi cerut ea și Eugen Barbu, autorizația să emigreze. Unde? Ar fi devenit și ei disidenți? Ce se petrece oare?

Se petrece acea confruntare, nicideată evitabilă, nicideată târzie, între adevăr și minciună. Între impostură și "ceasul adevărului", între toleranță și abuz de putere, între omenie și cruzime, între întunericul fetid al complicităților consimțite și lumina crudă a sincerităților curajoase, cu adevărat.

E un ceas grav pentru omenirea toată. Dar e un ceas cumplit pentru biata noastră țară care trăiește sub zodia unui blestem. □

ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ

DIN HAMILTON, ONTARIO, CANADA

VĂ INVITĂ LA FESTIVALUL DE GALĂ

Sâmbătă 10 Mai, 1986

CÂND SE VA SĂRBĂTORI

ZIUA DE ZECE MAI
ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

ȘI
A ZECEA ANIVERSARE A ZIARULUI
CUVÂNTUL ROMÂNESC

Conferențieri:

Prof. Dr. AURELIO RĂUȚĂ, Universitatea Salamanca, Spania

Prof. Dr. NICOLAE ILIESCU, Universitatea Harvard, USA

Te-Deum - Program special - Banquet - Mare bal

ROYAL CONNAUGHT HOTEL

112 KING STREET EAST, HAMILTON, ONTARIO

Ținută: semi formală

Programul detaliat va fi anunțat ulterior

Suflete cu umbra pe pământ

de Vintilă HORIA

ION PILAT

A fost Ion Pillat poetul român cel mai atașat de idealurile clasice, a cântat cerul mediteranean, coloanele antice și capitelurile, zeii Eladei și ai Romei, idealurile unei lumi care n'a dispărut niciodată din profunzimile sufletului omului european. Suntem clasici și romantici în același timp. Ca și Ion Pillat care, pe de o parte, oglinda în poezie pasiunile lui pentru antichitate și, pe de alta, devenea cântărețul lumii depe Argeș. Poetul din gruparea "Gândirii" a putut fi, în același timp, un îndrăgostit de valorile raționale și plastice ale Greciei și ale Romei, și un post-sămănătorist, perfect integrat din punct de vedere al peisajului și al felului creștin de a vedea lumea, în idealul romantic european deci în sensul cel mai complet al cuvântului.

Dintre marii scriitori dela "Gândirea", cu douăzeci și trei de ani mai în vârstă decât mine, Ion Pillat a fost unul din cei mai apropiați, a fost prieten și maestru, mă chema la telefon și mă invita la el, în strada Pia Brătianu, ca să-mi citească ultimul sonet. De multe ori ne invita Duminica la un ceai, împreună cu Ovid Căldăroniu și cu Ștefan Baciu, de care am fost nedespărțit timp de mai bine de un an, prin 1936 și 1937. Ne mărturisise întotdeauna dragostea lui pentru poezie. Nu-l interesa altceva. Avea ediții splendide ale poezilor români și străini, cunoștea ca nimeni altul poezia europeană, vorbea foarte bine mai multe limbi, călătorise prin toată Europa, era un Român-European cu anticipație, capabil să deduce același amor profund templelor grecești, monumentelor Renasterii italiene, malurilor Senei, dar și malurilor Argeșului, peisajului dobrogean, miturilor ortodoxe românești, exprimându-se întotdeauna într-o limbă românească fără cusur. Trebuia să întocmim împreună o "Antologie a poezilor Gândirii", pe care Nichifor Crainic a așteptat-o ani ca să o editeze și pe care evenimentele ne-au împiedicat să o ducem la bun sfârșit. Desori, după vreo conferință la Fundația Dalles sau la Facultatea de Litere din București, mă invita la masă și cinam împreună la "Mircea" sau la "Carul cu bere" și stăteam de vorbă până foarte târziu. Când ieșeam dela restaurant îl însoțeam pe jos până la el, sau ne despărțeam în Calea Dorobanților, colț cu Pia Brătianu, de unde eu luam tramvaiul 5 ca să mă întorc acasă.

Când am plecat la Perugia, în vara lui 1938 - era prima mea călătorie în străinătate - m'am dus la Pillat ca să-l salut și să-mi iau rămas bun. Mi-a vorbit de Italia și mi-a spus: - Bagă de seamă la tot ce vezi, pentru că Perugia și Toledo sunt cele mai frumoase orașe din Europa.

Doi ani mai târziu, am fost numit atașat de presă la Roma și am avut o lungă și tristă întrevvedere cu poetul "Tărâmului pierdut". Mi-a spus că timpuri grele se apropie (incepuse războiul, de aproape un an) și că România va trece prin momente teribile că el însuși nu va supraviețui războiului. Cuvinte profetice, care îmi săpau goluri de durere în suflet. Mi-a înmănat planul definitiv al operei lui complete, de care mă ruga să mă îngrijesc după moartea lui. Împlinise nu de mult cincizeci de ani, însă simțea cum evenimentele întunecate se apropiau de țară și de el, așa cum s'a și întâmplat.

Am luat cu mine, la Roma, prețioasa moștenire, pe care nu a trebuit să o folosesc, pentru că doi ani mai târziu apărea în Editura Fundațiilor Regale prima ediție a operei complete a lui Ion Pillat. Am văzut în acea publicație un fel de eveniment favorabil care contrazicea presimțirile poetului, însă până la urmă tot el a avut dreptate. După invazia comunistă din 1944, Ion Pillat se stinge de inimă rea, surpat de tragedia unei istorii care nu se afla la prima ieșire din matcă și nici la primul ei atentat contra esențelor românești.

Totuși l'am mai văzut odată, în împrejurări foarte plăcute. Prin vara lui 1943, o delegație de scriitori români fusese invitată de scriitorii din Slovacia să le viziteze țara. Din ea făceau parte Nichifor Crainic, N.I. Herescu, Ion Pillat, poetele și Oscar Walter Cisek, împreună cu alții de care nu-mi mai aduc aminte. În calitatea mea de atașat de presă, pe atunci la Viena, am însoțit delegația până la Bratislava, unde am dat-o pe mâna serviciilor culturale și de presă din capitala Slovaciei. Primirea a fost de neuitat, pentru că Slovacia aveau pentru România o simpatie care se asemăna până la un punct cu simpatia noastră pentru Franța. O țară mai mică, temătoare de invazii și de nedreptăți, aflase în România un aliat fără pretenții, sincer și len, pentru care își manifesta cu acea ocazie un fel de dragoste dela frate mai mic la frate mai mare. Primirea la Bratislava, cât și în regiunile viticole și muntoase ale uneia din țările cele mai frumoase din

Europa, a fost de neuitat pentru scriitorii noștri. În trenul care ne ducea dela Viena la Bratislava am mâncat împreună în vagoșul restaurant, la aceeași masă cu Pillat, care, la ceasul cafelei, s'a ridicat și a exclamat: - Trăiască poezia, moarte'n prozatorii! Voia să spună, evident, că viața poeziei și viața păcii și a libertății și că viața dominată de proză și aceea a politicianilor, a reprezentanților unei proze cotidiene din care luau ființă durerile fără nume ale oamenilor. Crezul poetului din totdeauna îi aducea pe buze acea exclamație neașteptată, rostită într-un tren german care ne călătorea prin câmpia și colinele danubiene, către un destin apropiat fericit și cunoscut, vizita în Slovacia, și către alt destin, îndepărtat și amenințător, care avea să pună capăt libertății românești și vieții poetului.

În 1947, într-o librărie din Florența, am dat peste un volum intitulat "Liricele scelte" de Ion Pillat, cu o lungă și precisă prefață de Alexandrina Mititelu, pe atunci lector de română la Universitatea dela Padova. Foarte bine alese și perfect traduse în italiană, poemele lui Pillat treceau dintr-o dată pe dimensiunea europeană la care poetul totdeauna visase. Aflu în introducere data morții lui Pillat: 17 Aprilie 1945, mai puțin de un an după intrarea în prăpăd. Alături de antologia Alexandrinei Mititelu găsesc în bibliotecă, printre alte volume de Pillat, un mic volum de "Poezii din Baudelaire" traduse cu darul pentru poezie și limbă care l'a însoțit de-a lungul întregii lui vieți. Bănuiesc că cineva mi-a trimis mai demult cartea din țară, pentru că eu și un volum dedicat de poet. Sună așa: "Lui Vintilă Horia, prețuitului poet și esist, în amintirea unei serii închinată poeziei, Ion Pillat, 13 Ianuarie 1938, București." Traducerile sunt atât de poetice transpuse, încât nu se poate vorbi de o trădare a lui Baudelaire, totul fiind curat și autentic trecut într'altă limbă, însă, peste suflul original, dincolo de puterea lui Baudelaire, sună pe românește, fără voie, muzica din poemele lui Ion Pillat, din în orice bună traducere poetul traducător se manifestă pe același plan cu poetul tradus.

Si lampa pe lungi umbre sfârșind acum să moară, Cum în odaie vatra mai mică palpaia din jar, De câte ori lumina da un oftat de pară Acoperca cu sânge un trup de chiblimbar.

Sau această strofă din "Joc de ape":

La fel și sufletu-ți, ce-l arde Al voluptății fulger, mi Se'naltă repede și iar de Intinse ceruri se lovi.

În volumul său de critică literară, "Portrete lirice" (Editura Cugetarea, București 1936; traducerile din Baudelaire sunt din 1937 și au fost publicate de Torouțiu), se află un capitol despre "Actualitatea lui Baudelaire", "marele poet

al sufletului modern european" cum îl numește în rândurile care însoțesc traducerile pomenite mai sus, unde poetul francez e comparat cu Dante și François Villon, comparație fericită, care pune în evidență creștinismul tragic care intrudea, pe sub nuanțe sufletești deosebite și pe deasupra anilor, o teribilă vână sumbră, care nu a fost a lui Ion Pillat, însă la care avea un fel de înăscut acces, înrudit desigur cu

destinatăta românească, tot atât de tragic umană ca și exilurile în infern ale celor trei poeți europeni.

Nu pot pune capăt acestor rânduri fără să pomenesc aici pe Dinu Pillat, fiul poetului, critic și romancier, distrus într-o închisoare de cei fără poezie și deci fără omenie, într-un timp în care, prin înlesnirea reprezentativă a poporului român, omenirea întreagă a fost pusă pe cruce.

NECESITATEA UNEI ENCICLOPEDII ROMÂNEȘTI

Eugen POPESCU

Este un fapt cunoscut de toți că o multime de Români, care au harul scrisului și sunt înzestrați cu o aleasă inteligență creatoare, au părăsit teritoriul românesc și s'au răspândit peste tot, făcând să strălucească manifestările și cunoștințele lor în marea masă a locuitorilor pământului unde destinul i-a așezat.

Ei trebuie să fie descoperiți, pentru că sunt comori spirituale românești și realizatori de opere deosebite în domeniile științelor, literaturii, artelor și publicisticii în general, spre a dovedi contribuția românească la cultura occidentală și pentru a demonstra lumii că poporul român, în condiții de libertate, strălucește în beznele ce par a se fi așezat peste lume.

Cine să se ocupe de acești creatori de cultură și de valori spirituale? Comunitățile culturale din țară, din care au făcut parte înainte de a emigra în Occident, nu sunt dispuse, sau sunt oprite, să scoată în evidență valorile creatoare ale acestor oameni, și nici să-i prevadă în lucrări de sinteză, pentru că ei sunt considerați ca niște fugari care au părăsit câmpurile românești de creație, lipsind țara de rodul inteligenței lor.

Este adevărat că cei ce au părăsit țara, au lipsit cultura românească de contribuția lor creatoare, dar au îmbogățit cultura lumii libere cu operele lor și este nevoie ca aceste contribuții ale lor la cultura Occidentului să fie scoase în evidență de forțele responsabile ale exilului, ca niște contribuții ale spiritului românesc de creație, ale inteligenței românești, care strălucește în prezent pe toate meridianele globului.

Pornind dela aceste realități și nevoi, Academia Româno-Americană de Științe și Arte (A.R.A.), cu sediul la Universitatea California din orașul Davis, a decis să editeze o enciclopedie românească a exilului, în care să scoată în evidență contribuția Românilor din exil la cultura Occidentului, începând din decada a V-a a secolului nostru, până în prezent, demonstrând în același timp puterea lor de creație în condiții de libertate, deși sunt rupți

vremelnice de țara lor.

Redactorii șefi ai enciclopediei sunt profesorii universitari Maria Manoliu-Manea, Aurelio Răuță și Nicolae Timiras. O serie de persoane au și primit chestionarele Enciclopediei, fiind rugate să le completeze.

Enciclopedia proiectată ce va fi editată în scurtă vreme, nu va fi un dicționar enciclopedic și nici o enciclopedie generală a lumii, în sensul enciclopediilor franceze, engleze, americane. O astfel de enciclopedie depășește posibilitățile exilului românesc. Ceea ce este nevoie de a fi scrisă în evidență, sunt realizările spirituale ale tuturor personalităților românești de valoare care trăiesc în exil, departe de țara pe care au părăsit-o din motive politice și despre care statul român nu mai aparține poporului român.

Enciclopedia ARA se va ocupa de ei, le va scoate în evidență realizările lor izvorite dintr-un aluat dacoroman, de mare finețe creatoare. Românii de științe, litere și arte, ziariști, publiciști și editori, vor fi căutați și descoperiți prin toate părțile lumii și li se vor cere contribuțiile lor spre a fi cuprinse în enciclopedia viitoare a exilului românesc.

Vor fi amintiți în enciclopedie și editorii români din exil, care prin sacrificii de timp și bani și însușirea de sentimente patriotice, au ajutat și ajută în continuare la răspândirea cărții românești printre multimele de cititori ai exilului. Datorită eforturilor lor, au fost înzestrate bibliotecile publice și universitare ale lumii libere cu cărțile românești din exil.

Nu vor fi uitate personalitățile românești din lumea liberă, creatoare de tehnici superioare și de întreprinderi producătoare de bunuri necesare vieții și progresului civilizației umane, cum ar fi inginerul George (Gogu) Constantinescu din Anglia, Henri Coandă, care a trăit peste 50 de ani în Franța, inginerul român Mihai Patrichi din America, inginerul român Nicolae

Pora din Canada, etc., etc.

Deosebit de bibliografiile ce vor fi publicate de enciclopedie, va fi nevoie să fie prezentate cele mai importante ziare și reviste românești publicate în exil, începând din deceniul V., arătându-se țara unde au apărut, durata de apariție, natura publicațiilor și conducerea lor. Enciclopedia nu ar fi completă dacă n'ar cuprinde cele mai importante asociații și instituții culturale înființate de Români pe tot globul și realizările lor, la zi.

O parte importantă a enciclopediei va conține studii privind domeniile de contribuții ale Românilor din exil, la cultura și știința Occidentului și realizările lor.

Prevăd că apariția enciclopediei va fi un eveniment de mare valoare și de larg răsunet pentru diaspora română, și așa va fi.

Mi se pare firesc pentru un popor mic, ca poporul român, de a-și prețui oamenii săi aleși, de a nu nesocoti pe nimeni dintre ei, chiar dacă au fost învinși de urgența vremii și de a-i aduna într-o carte largă de sinteză, cum ar fi o enciclopedie.

Vor fi menționați, în special, cei din diaspora despre care puterea politică a țării nu mai vorbește. Ei au reprezentat, în istorie, meamul românesc, prin numele și creațiile lor, și au răspândit în lume roadele inteligenței românești, puse în slujba frumosului și adevărului.

Enciclopedia română editată de Academia Româno-Americană de Științe și Arte (A.R.A.) va fi o contribuție pozitivă pusă în slujba neamului românesc.

ARA nu are legături cu nici o instituție a regimului politic din România și se întreține prin sacrificiile materiale ale membrilor ei (cotizații și donații). În prezent va fi nevoie de noi sacrificii materiale pentru a edita o lucrare așa de vastă, cum este aceea a enciclopediei române.

Orice idei bune în slujba acestui proiect, ca și adrese de Români de științe, litere, arte, publiciști, pot fi trimise la adresa: A.R.A., Department of French and Italian, Sproul Hall, University of California, Davis, Ca. 95116, U.S.A.

**CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
ACEST ZIAR**

CRONICI

Literare-Artistica-Culturale
din exil si din tara

**SOCIETATEA ACADEMICĂ
ROMÂNĂ**

**REVISTA
SCRIITORILOR ROMÂNI**

22

MÜNCHEN 1985

Printre publicațiile din
exil care păstrează cu
rigurozitate "Testamentul"
lui Vacărescu, "creșterea
limbii românești și-a
patriei cinstire" este și
Revista Scriitorilor
Români, care apare la Mün-
chen sub auspiciile
Societății Academice
Române.

In numărul 22 Vintilă
Horia semnează partea a
doua, pe care o aşteptasem
cu nerăbdare de anul
trecut, din "Memoriile
unui fost Săgetător".

Binomul "creștere"-
"cînstire" este cel prin care
se menține duhul de viață
al unui neam. Limba este
mai mult decît vorbire.
Paul Tillich o numește locul
pe care stăm în universul
spiritual pentru că prin
cuvîntul prin care prindem
lumea noastră și ființa
noastră cresc toate creațiile
spirituale și cuvîntul dă
omului puterea de a con-
strui o adevărată lume
deasupra acestei lumi ce ni
s'a dăruit. "Cel care e
puternic în universul
spiritual este puternic în
puterea cuvîntului".

Efectele nocive ale
 Revoluției Franceze prin
 dizolvarea monștrilor
 raționali și defecarea lor au
 fost un pericol și pentru
 viața culturală a Românilor
 amenințată în ceea ce era în
 ea "creștere" și "cinstire".
 Ceea ce ne-a menținut, cum
 arată Vintilă Horia, în
 unitatea de taină a esenței
 românești, în vremea când
 instituțiile de educație
 deveniseră un "sistem de
 non-cultură" cum numeste
 Nietzsche Universitatea
 germană, au fost scriitorii
 și poeții. "Eminescu ne-a

menținut departe de eroare. Cultul lui pentru Evul Mediu românesc, pentru Maica Domnului, pentru voevozii și sensurile intime ale goticului românesc, cu tot ceea ce acest cult reprezenta chiar și din punct de vedere al vieții de toate zilele, ne-a păstrat neatinasă legătura cu trecutul făuritor de viitor".

pg.33-34.

Pentru ființa umană există un trecut mort și unul viu, sau "făuritor de viitor". De primul omul se liberează prin acțiuni metanoice. El împinge în trecut ceea ce la un moment dat nu era el, ceea care nu-l caracterizează ca om. În același timp acest katharsis aristotelian dă la iveală, ca un aer lămurit în foc, ceea ce în trecut se ascunde ca undă a prezentului continuu, tot ceea ce a fost și rămâne aspirație, ideal, vocație, pe scurt, omul ca om. "Vreau să spun că toate evenimentele din care suntem edificați, oglindeste în același timp trecutul care le determină și viitorul din care se desghioacă într-un singur fel, în acord perfect cu trecutul. Fiecare eveniment în parte oglindește fără cusur tot ceea ce vom fi, după cum microscopul e o imagine perfectă a universului cel mare." pg.40.

„Jurnalul unui Săgetător” este un „adevărat itinerariu inițiativ”. La prima vedere are părca că sunt niște amintiri din copilărie. Și sunt și nu sunt. Sunt pentru că au avut loc în copilărie, dar nu sunt pentru că apar mai degrabă ca

niște amintiri din viitor, ca un destin molecular. Prin felul cum sunt scrise ele, aduc în literatura noastră un mod nou de exprimare a unei arheologii abisale ale sinelui și curios că prin aceasta "amintirile" lui încep să ni le amintim și noi ca un contact cu propria noastră ființă printr'o cunoaștere introvertită și alta obiectivă. În felul acesta devin "semne" pe care dacă știm să le citim găsim în ele adânci "semnificații", acea voce a zeilor, parafrazănd o cugetare a lui Octavian Vuia, pe care o auzim în peștera de pe țărâmul visului. Este acel "ceva deosebit, vreau să spun ceva deosebit de omeneș, ceva făurit ca să fie de folos tuturor oamenilor, un fel de vâl protector, tăiat în frumusețe, înțelegere, poezie, înțepănătură, armonie, joc, echilibru rimând cu echilibrul cosmic, bunăvoină în numele unei bunătăți sufletești din care poate va fi făcută cândva această ciudată suferință în comuna neînțelegere care e omul și lumea, însă care, din fundul ei de disperare, tinde către ceea ce noi ne-am închipuit și am întrupat la București între două războaie, în decădere și profecție și deci de speranță." pg.39-40.

Acest sentiment inițiativ
"deosebit de omenesc",
revelare a "semnului", este
o "creștere" și o "cinstire"
a acelor izvoare de taină
iradiind dintr'un anumit
pământ, un "loc" cu toate
implicațiile lui istorice și
filosofice. E vorba de acel
"om al locului" care este
"om la locul lui" pentru că
este destul de puternic prin
voceația la care a fost
chemat ca "chip" să
răspundă "de a ține locul"
Poetului pe pământ. De o
culturamăritoare frumusețe
artistică este aluzia simbo-
lică a "colihelor" de pe
Tabor ca o presimțire a
catastrofei ce a căzut peste
țara noastră. "Construcția
de colibe a fost, timp de ani
în sir, una din ocupațiile
noastre predilecte. Era
poate un fel de presimțire
Nevoia de a ne ști legați de
un pământ pe care aveam
să-l pierdem (...). Lucrul în
sine mă lovește peste timp,
ca o revelație. Construim
colibe ca să facem case
adânc înfipite într'un
pământ pe care aveam să-l
părăsim și care încerca și el
să ne rețină cum putea mai
bine." pg.48.

Scriitorilor Români întocmite de domnișoara Silvia Nagacevski par mai degrabă niște fotografii luate pe ținuturile magmatice ale subconștientului, vădind talent și inspirație.

Nicolae Caranica nu are nevoie de cuvinte "poetice"

pentru a-și înscrie gândul în poezie, pornind uneori, ca sursă de inspirație de la cele mai "nepotrivite" cuvinte, în cazul de față "Trenuri". De obicei titlurile, de unde și gășirea unor extrem de grea, te îndreaptă spre esența poeziei. Uneori ele sunt cel puțin jumătate, dacă nu mai mult, din poezie. Cu totul altfel stă cu cuvintele care au fost "folosite" deja, care s'au încetățenit într-un anumit domeniu aparținând unui anumit țărâm liric. "Tren" a fost folosit mai mult în muzica ușoară: despărțiri, lacrimogene, peron, batiste, etc. Pe aceste cuvinte trebuie să le cumperi din nou, să le răscumperi sensului tocit, să le dai o altă nuanță și altă putere. Nu mulți s'au gândit la o "încărcătură" filosofică a trenurilor. Gabriel Marcel o face în trecut vorbind despre teoria participării și a lui "avec".

Caranca deschide un univers nou: "Ce plin de trenuri e întinerit!" Ne obişnuisem cu întineritul plin de stele sau obscur, un întineric sufleteşte ori unul ultraluminos la mistici. Totuşi acesta e alt întineric. Şi trenurile ce aleargă prin Germania, Spania, Norvegia au printre ele "unul din trenuri (care) fuge cu sângele meu" şi, de asemenea, "unul din trenuri trece pe înima mea. Si finalul de o mare în

tensitate picturală sau simfonică: "Umple-ți plămâni de țipete, noapte neagră, / Noapte cu șerpi de aur".

Sau "Dor arderile..."
 "Rădeai din mine, eu din
 tine./ Așa ne vom
 pricepe'n rai". "Raiul" aici
 nu răspunde la întrebarea
 "unde" ci "în ce ne
 pricepem", fiind o
 prelucrare vocalată a lui
 "dar din dar se face raiul".
 Sau firul poetic trece în răvne
 de rouă: "Sora mea
 umbră, chip fără față,/ fel
 ce mi' îngână / veșnic
 lumina..." (Sine musica),
 ajungând unde "noima
 tremură lină..." cerând
 "dăntuirea malină": "Vezi?
 Nezisul e lege; / ci de'n trebi
 lung te tremuri / o lacrimă
 s'alege / ce'nchide țări și
 vremuri..." (Floarea
 răspunde).

Poeziile lui Stefan Baciu, "ultimul avertiscan", amintesc de criste pietre lustruite de arderi adanci si izvoare tainice, spovedite de toate asperitatiile si tot ce este in plus, ca un zbor "intr-un simplu desen", neori "ca un plans de cavall", alteori abia auzit "in soptet de vant", forma poeziei nefiind numai stilul, ci un romantic exotic si muzical, straniu si cunoscut in același timp atrânând când "un vânt năstrăbuc ave-acesta dur".

Spre deosebire de Stefan Baciu. Nicu Sporea aduce o

altă lume în poezie. Conturul e al râului înspumat, iar finețea imaginii având călcătură de miresă. Metaforele se strâng în danț dureros ca o miresmă amară de iarbă tăiată, limpede și verde, abisal de limpede cu acorduri uneori de revoltă, alături de suspin ca un picurat de lună din tăcerea unei lumi în care ne-ar fi fost drag să trăim. Ne întâlnim cu Nicu Sporea prea târziu. A trecut la cele veșnice în 1985. Un om de un caracter excepțional a refuzat orice contact publicistic după 1944 cu geamăbășii de cai și lăieții care ne-au "eliberat" țara. Din cele trei poezii, "Epistolă către Grigore Alexandrescu", "Glossă" și "Imn Creatorului" ne putem face o părere de un autentic poet cu o delicată sensibilitate și dăruire artistică.

Proza scurtă a lui Nicolae Novac, amintind de conciziunea lui K. Gibran, formează niste "Martişoare de o gingăsie inefabilă, în câteva rânduri reuşind să contureze o lume. Nostalgică în "două destine". În fiecare primăvară, când văd păsările, mi-aduc aminte de rândunelele de sub streşina casei copilăriei şi mi zici: ca ele, o să sfârşesc şi eu, într-o ţară străină cu cerul silit de spărie-norii... Două destine... ..Două rândunele... Si-un om...

Aceeași melancolie o aduc și "Ghiociei". Uneori lumea celor mici, o floare sau o albină, devin prilej de

meditație ca în "Mătăanii". La nota elegiacă, precum o lacrimă care vibrează în genele lunii prin timp, ultimul "ghiocel" - "Nădejdea noastră" - cel al Învierii se aprind ca cheie de boltă și noimă tuturor speranțelor noastre.

Mai semnează în acest număr versuri sau proză: Titus Bărbulescu, Sergiu Grossu, Alexandru Mircea, Alexandru Badin, Mihai Niculescu, P.P.Stănescu, J.N. Manzatti, Justin Liuba, Rene Theo, S.G. Theodoru, Titus Barbu, Ion Cicală, D. Păulescu, Florica Bațu, și Dumitru Ichim.

Rubrica "Negru pe alb" - cuprinde contribuții deosebit de interesante de: Hans Bergel, Horst Fassel, Ghislain de Diesbach, Luminița Fassel și Maria Golescu.

Constantin Sporea semnează cuvinte de bun rămas "In memoriam" - generalului Ion Gheorghe, lui Ion V. Emilian și Profesorului Georg Stadtmüller.

Partea redacțională care merită toate felicitările noastre pentru apariția revistei a fost îngrijită de: Ioana Angelescu, Ion Cicală, Constantin Nagacevski și Constantin Sporea.

Revista are aproape 200 de pagini, costă \$15 și se poate comanda dela adresa:
Revista Scriitorilor Români

Fritz-Meyer-Weg 47 1
8000 München 81
West Germany

Dumitru ICHIM

**ZILE DE DOLIU NAȚIONAL
7-9 MARTIE 1986**

BĂTRÂNII DE ACASA

E îngheț, iar pomii
Nu și-au lepădat plămânii,
Vezi în ei bătrânii, vezi bătrânii.

Îngheață firea'n ei, îngheață toată.
C'au auzit la iarnă ce-i asteaptă,
S'adună groaza'n toți ca niciodată.

Căldura se va da cu țârâita,
Si de pe masă va lipsi și pita.
Se sting, ca lumânarea se tolesc...

Privesc adânc și cer resemnare,
La tine, o ! Părinte fă-ne Tu chemare,
Și ocrotește-ne micuțele vârstare.

Vetuta POP

PERSPECTIVE ȘI CONFRUNTĂRI

CONTINUITATEA ROMÂNILOR

(urmare)

ARGUMENTE LINGVISTICE

—Cicerone POGHIRC—

VI. Lipsa de împrumuturi lexicale din limbile popoarelor năvălitoare mai ales germanice, a fost pentru Rösler unul din argumentele importante că Românii s'ar fi aflat la Sudul Dunării în perioada năvălirilor. Argumentul este fals, pentru că o bună parte a acestor populații au ajuns și în Sudul Dunării, și în primul rând cele germanice (episcopul got Vulfila a predicat în gotică și latină în Sud unde a și tradus Biblia); oricum, deci, ar fi trebuit să împrumutăm cuvinte, chiar și dacă ne aflam acolo. Dovada existenței unor germanisme vechi a fost făcută mai întâi de B.P. Hasdeu, apoi de S. Măndrescu, dar mai ales de C. Diclescu, care a adunat aproape 300 de cuvinte, toponime și nume de persoane, după el din limba Gepizilor, populația germanică care a stăruit cel mai mult în Dacia. Numărul mult prea exagerat a făcut pe unii lingviști români sceptici asupra întregului, dar germaniști de mare renume ca R. Loewe și E. Gamillscheg (în egală măsură și romanist, susținător al continuității) au acceptat mai multe zeci de etimologii germanice. Noi argumente în această privință a adus în ultimul timp prof. V. Ștefănescu-Dragănești (v. Cuvântul românesc, Sept. - Oct. 1985).

În ce privește alte populații migratoare, unele au fost doar în treacăt prin țara noastră (câteva au trecut prin Nord, prin pasul Prislop, și s'au așezat direct în pusta Panoniei). În plus, important a fost tipul de relații stabilite: în majoritatea cazurilor, năvălitorii se instalau separat, în regiuni de câmpie, mulțumindu-se doar să ia tribut dela localnici. Astfel Slavii din câmpia Dunării, așezați pe Ialomița și Dâmbovița (nume slave) au evitat la început regiunea de păduri și dealuri de pe Argeș Vedei și Olt unde dădeau pe care ei au numit-o Vlașca (țara Vlahilor) și codrul Vlășiei, ceea ce constituie un puternic argument că Românii se aflau acolo la venirea Slavorilor, care au trecut Dunărea în 602. Tot așa Cumanii care, este știut, au trăit câteva secole lângă Români, cu care au și fost aliați în unele lupte, ne-au lăsat probabil numele de ape terminate în -ui (Călmățui, Covelui, Vaslui), o serie de toponime (Comana, Comani), dar aproape nici un cuvânt comun (singurele sigure fiind cioban și odaie), deși conviețuiau lor cu noi e certă. Tot astfel, din cauza izolării lor în burguri, Sașii din Ardeal au influențat cu greu și abia târziu limba română.

VII. Cuvintele slave ar fi, după Rösler ș.a., o dovadă că ne-am fi format în Sudul Dunării. Argumentul este de vădită rea credință, căci pentru a ajunge acolo Slavii au trecut pe teritoriul românesc, cum se vede din toponimia veche slavă numai cea care nu se regăsește printre cuvintele de origină slavă ale limbii române, din care Românii înșiși au făcut toponime ca Lunca, Poiana etc.) O altă serie sunt toponime românești traduse în slavona documentelor oficiale, ca Bistra, care la izvor se mai cheamă încă Repedele etc. Cuvintele slave din română provin (cu excepția slavonismelor bisericești și a unor împrumuturi recente) dela populații slave asimilate abia în s.XI-XII pe teritoriul nostru.

Cât privește afirmația că Românii ar fi luat ortodoxia în Sudul Dunării (dela Bulgari), se uită că ei n'au fost creștinați, ca alte popoare, ci s'au născut creștini, iar creștinismul lor e anterior tuturor schismelor și de esență latină, cum dovedesc totuși termenii de bază: Dumnezeu, cruce, credință, botez, inger, creștin, rugăciune etc. O dovadă că acest vocabular a fost primit în Dacia și nu în Sud este faptul că el e foarte diferit de vocabularul creștin de origine latină din albaneză: albaneza are pentru "biserică" qishë (eclesie), pentru "credință" fe (fides) pentru "suflet" shpirt (spiritus), pentru "blestema" mallkoj (maledicere), "Sânta Scriptură"

ungjill (Evangelium, împrumutat abia mai târziu în română), etc.

VIII. Cuvintele comune românei cu albaneza au fost folosite de asemenea ca un argument pentru originea ei sudică. Se trece sub tăcere în acest caz faptul că acestea nu sunt împrumuturi din albaneză (cum dovedesc clar perechi ca alb. pëllg: rom. bălc; avull: abur; ragall: argea etc.). În plus, pe lângă cele 80 de cuvinte comune cu albaneza, româna mai posedă din substrat încă vreo 150, care nu au corespondente albaneze (burtă, doină, dâmb, etc.). Cuvintele corespondente se explică perfect prin fondul comun indoeuropean din iliră (din care provine albaneza), și daco-moesiană (substratul limbii române), care e diferită atât de iliră, cât și de traca de sud, cum a intuit Hasdeu, și a demonstrat savantul bulgar V. Georgiev, și eu însumi în mai multe rânduri.

IX. Absența toponimiei dacice în românește ar fi după roeslerienii un argument despre originea sud-dunăreană a Românilor. Dispariția numelor de orașe (singurele atestate în texte) este perfect explicabilă prin distrugerea vieții urbane de către năvălirile de mai bine de 1000 de ani. Viața orășenească a fost refăcută abia mai târziu, când lucrurile s'au mai liniștit, cum dovedește slavonismul "tărg", originar locul unde se făceau schimburi comerciale, și abia apoi așezările de tip urban, precum și maghiarismul "oras" (de origine latină fiind doar "cetate" - mai întâi comunitatea cetățenilor, civitas, apoi locul întărit). Chiar așezările sătești au fost adesea silite să-și schimbe locul în fața năvălitorilor. De altfel și la Sudul Dunării, unde nu a trecut tăvălugul năvălirilor, numărul numelor de localități de origine antică păstrate este foarte redus. În realitate pe teritoriul României numele antice nu sunt cu totul absente: am adunat în "Istoria limbii române", vol. II, 1969, cca. o duzină: Abrud, Băro, Bărzava, Galt, Oltina, Săldus, etc. Unele din ele sunt specific românești, cum ar fi Băro (din anticul Beroe, în Dobrogea), cu e devenit ă, ca în latină verusvăr, în timp ce în teritoriul bulgăresc corespondentul este Borui, iar în Grecia Verria. Ceea ce s'a menținut însă mai ales a fost numele acelor realități care nu se dărmă și nu se mută: din cca. 40 de nume de ape atestate în Dacia, mai multe de jumătate s'au păstrat în românește: mai întâi Dunărea (Donaris), nume care nu există decât la Români; apoi Nistru, Prut, Siret, Buzău, Argeș, Vedei, Olt, Jiu, Cerna, Bărzava, Bega, Timiș, Mureș, Ibru, Someș, Criș ș.a. În fapt, toate apele mari ale României, cu excepția Ialomiței, Dâmboviței, Prahovei, Târnavei și Bistriței (slave) și al Moldovei (germanic). Alături de cuvintele românești de substrat care nu se găsesc în albaneză, hidronimele sunt unul din argumentele categorice ale continuității Românilor.

Un intermediar pretins slav pentru aceste denumiri este de neconceput pentru simplul fapt că dacă Dacoromanii ar fi părăsit totuși Dacia în 275, Slavii la 600 (și cu atât mai mult Ungurii în s.XI-XII) nu ar fi avut dela cine le lua pentru a le transmite apoi... tot celor dela care le-au primit care-nu se știe când, cum și de ce - s'au întors exact de unde au plecat. Pretinsul intermediar slav a fost presupus chiar de mari filologi români, ca O. Den-

suaianu și A. Philippide din exces de corectitudine profesională din cauza unui singur fenomen fonetic pe care nu-l puteau explica: a devenit o doar în patru dintre cele 25 de hidronime dacice (Marisia>Mureș, Samus>Someș, Alutus>Olt și Latron>Lotru). Or V. Părvan și alții observaseră mai de mult oscilații dacice ca Patavissa>Potaissa, Paralissen-sis>Porolissum, pe care V. Georgiev le-a explicat ca fenomene ale daco-moesienei târzii. La Congresul internațional de tracologie din 1984, la Rotterdam, am arătat că există cca. 30 de asemenea exemple în daco-moesiană, și că toate se petrec, ca și în hidronimele românești, în preajma unei labiale (m, b, p) sau lichide (l, r). Fenomenul nu poate fi explicat prin slavă, căci în plin teritoriu bulgăresc există fluviul Marița, cu a neschimbat, ca și în cazul lui Alt, afluent al Donului mijlociu. Intermediarul maghiar, folosit de unii pentru a explica pe Olt (care nu poate fi slav, pentru că ar fi trebuit să devină Lot, ca Almus>bulg. Lom), este infirmat de evoluția Altin>Oltina în Dobrogea, unde orice influență maghiară este exclusă. Am arătat de asemenea că fenomenul se întâlnește atât în cuvinte de substrat (riborasta>brusture, șopărlă: alb. shapi, etc.) cât și latine moștenite (baptizo>boteza, fames>foame, palumbus>porumb, ambulare>umbla) precum și ca fenomen recent (l. familia>femeie/fomeie, măr>morar, etc.). Cu aceasta, orice argument împotriva păstrării numelor dacice de ape neîntrerupt la Români a dispărut.

X. Câteva cuvinte doar despre problema locului de formare a limbii române. Roeslerienii au fost unanimi în a-l plasa în Sudul Dunării, dar nu s'au înțeles niciodată asupra regiunii: după unii ar fi vorba de munții Balcani, sau chiar Apenini, după alții de regiunea dintre Balcani și Dunăre, după Miklosich Illyricum, iar dela G. Weigand încoace este preferat triunghiul Sofia-Niș-Skopje, pentru că acolo s'ar fi putut întâlni Românii cu Albanezii, ca să le dea cuvintele de substrat. Mai întâi că, așa cum a remarcat lingvistul bulgar D. Decev, este inexplicabil de ce pe un teritoriu atât de restrâns, din aceeași bază etnolingvistică (română și iliro-tracă), s'ar fi format două limbi și două popoare, și nu unul singur. În al doilea rând, pe teritoriul respectiv nu există nici un fel de toponime majore de structură veche românească, și care să dovedească prezența Românilor acolo. Dacă acesta ar fi teritoriul de formare al românei, româna ar trebui să aibă ca cel mai vechi strat cuvinte slave de sud-vest (de factură macedo-sârbească), în timp ce slavismele cele mai vechi ale ei merg cu bulgara de est, regiune în care nici măcar roeslerienii nu ne-au plasat vreodată. Cât privește elementele comune cu albaneza, așa cum am arătat în câteva lucrări recente, deosebiriile depășesc cu mult asemănările: 80 de cuvinte de substrat comune, față de cel puțin alte 150 absente în albaneză; abia vreo 40 de latinisme comune numai albanezei cu româna, în timp ce cuvintele albaneze de origine latină cunosc cca. 270 de corespondente cu limbile romanice de vest, dar care lipsesc din română; nepotrivire totală în cazul împrumuturilor vechi grecești (cu excepția celor venite prin latină). Toate elementele

comune (dintre care unele cu o evoluție foarte deosebită, ca lat. axungia: r. osânză: a. ushuj; baptizare: boteza: a. pagezoj; damnum: daună: a. dām, etc.) se explică suficient prin elementele comune din baza etnico-lingvistică a celor două popoare, fără să fie nevoie să le înghesim pe un ridicol teritoriu comun, așa cum nu e nevoie să-i aducem pe Spanioli în Balcani spre a explica structura lor latină ori pe Finlandezi în România pentru a înțelege de ce au unele cuvinte slave comune cu ale noastre.

Cei care ne trimiteau în Sudul Dunării n'au fost niciodată de acord nici în privința epocii în care ne-am întors: după unii s.VI-VII (împotriva puhoiului slav, care se scurgea spre Sud!) după alții IX-X, pentru ca alții, mai generosi, să ne aducă în Dacia abia după s. XIII, fără să poată aduce nici un document care să ateste acest exod contrar.

De altfel, dacă roeslerienii ne trimit în Sud, savanții slavi ne contestă prezența acolo, așa că nu ne mai rămâne decât să fi căzut din cer, sau să fi apărut ca generație spontană, fără strămoși.

Nu trebuie să se uite că înainte de venirea Slavorilor nu existau la Nord de Balcani decât daco-moesieni romanizați (viitorii Aromâni și Dacoromâni) și Iliri scăpați de romanizare (Albanezii). Slavii care s'au așezat în Sudul Dunării i-au separat pe Dacoromâni atât de Albanezi, cât și de Macedoromâni. Limba română s'a format pe un teritoriu larg, atât la Nord cât și la Sud de Dunăre, cu deosebiri dialectale între aromână și dacoromână care încep încă din substrat și din latina balcanică: cuvinte de substrat absente în aromână, cuvinte latine existente numai în unul din cele două dialecte, grecesme vechi sud-dunărene absente la Nord. fenomene fonetice importante (lat. quinque>dr. cinci, ar. ținți etc.) Acest lucru a fost demonstrat cu argumente istorice și lingvistice de savanții români, dar și de numeroși și prestigioși savanți străini, dela C. Jireček, de exemplu, (care nu s'a lăsat contaminat nici de roeslerianism și nici de panslavism), până la K. Jaberg, E. Gamillscheg, G. Reichenkron, C. Tagliavini, Alf Lombard, D. Decev, J. Demel, D. Garašanin și alții alții. Ceea ce nu a împiedicat recent pe un cercetător european care semnează cu un pseudonim, André du Nay să publice o carte în engleză, (The early history of the Romanian language, 1977) într-o cunoscută colecție din America (dar al cărei editor e un cunoscut adversar maghiar al continuității), în care, cu un ton de aparentă obiectivitate, dar cu o bibliografie ultrainvechită, ignorând cu superioritate cercetările recente, române sau străine, reia argumentele răsuflate ale roeslerianismului.

Pentru cei cu idei preconcepute nu există, însă argumente.

Disputa pe tema continuității noastre va mai dura, probabil, cât vor mai fi încă deosebiri de naționalitate, și mai ales de interes. Pentru noi Români, atestați din antichitate și majoritari peste tot în vechea Dacie, ea nu e decât o chestiune științifică, pe care trebuie să o privim cu calm și obiectivitate, căci oricum drepturile noastre sunt prevalente. Argumente trebuie să aducă cei care vor să dovedească contrariul evidenței, or aceste argumente ale lor au căzut unul câte unul, fiind dovedite ca false atât de Români, cât și de numeroși savanți străini.

Cât privește problema drepturilor la libertate ale celor pe care Dumnezeu (sau capriciul istoriei) i-a adus să trăiască împreună ea nu are nimic de a face nici cu continuitatea, nici cu apartenența - indiscutabilă - a Transilvaniei la România, ci doar cu natura regimului - barbar și tiranic, ori civilizată și liberal - care a dominat sau va mai domina prin aceste părți de lume. □

RUGĂM SĂ FIE TRIMSE ASOCIAȚIEI "HYPERION" EVENTUALELE
SUGESTII ȘI COMENTARII REFERITOARE LA ACEASTĂ PAGINĂ.
DORIM SĂ POATĂ DEVENI PRILEJUL UNEI CÂT DE LARGI DIS-
CUȚII. NICIDECEM POLEMICĂ, ÎN CIUDA PASIUNILOR VREMEI. CÂT
MAI APROPIATĂ DE IDEALUL FORMULAT DE SPIONOZA: NON
RIDERE, NON LUGERE, NEQUE DETESTARI SED INTELLIGERE.

HYPERION

Centrul de promovare a cărții românești

SCRIITORUL MIRCEA ELIADE

— Ion NEGOIȚESCU —

Recenziile ultra competente, notele de lectură scârpătoare de inteligență, micile eseuri de o cerebrialitate ardentă din volumul *Insula lui Euthanasius* (apărut în 1943 și cuprinzând texte date cu începere încă din 1931) sunt reprezentative pentru mentalitatea intelectuală și aspirațiile spirituale ale generației autorului: generației anilor 30. Atât de europeni se simțeau acei tineri cărturari, încât își permiteau, pe urmele științelor noi, să evalueze mai exact și mai eficiente, chiar din punctul de vedere al continentului nostru, gândirea vechei Asii; și atât de febril aparțineau ei secolului al 20-lea, încât se puteau întoarce, mai luminați de aceleași noi științe, la filosofia evului mediu. Desigur, Mircea Eliade se manifesta doar ca unul dintre cei cu har mare dar scrierile lui numeroase s'au bucurat de extraordinar răsunet în sânul generației căreia îi devenea astfel port-drapel.

Din acea perspectivă innoitoare, deosebit de interesant ne apare azi eseu asupra Folclorului ca instrument de cunoaștere, deoarece comportat anumite indicații teoretice privind opera literară a lui Eliade. Ideea că superstițiile, eresurile, credințele populare sunt documentele unui trecut imemorial de fapte autentice, asigură literaturii fantastice o demnitate socială remarcabilă. Prin introducerea, fie și numai teoretică acum, a irealului în real, se restaurează un real degradat și sărăcit. Substratul ei ocult desăvârșește realitatea, precum umbra completează obiectele, iar imaginarul capătă o garanție în plus.

În trunchiul ei principal, format de romanele *Întoarcerea din rai* (1934), *Huliganii* (1935), *Noaptea de Sânziene* (1971), povestirea *Pe strada Mântuleasa...* (1967) și drama *Iphigenia* (1951), opera beletristică a lui Mircea Eliade este, iarăși, foarte reprezentativă, în măsura în care oglindește cu fidelitate, pe lângă frământările de idei,

avatarurile istorice ale generației sale în chiar conștiința ei de generație. Titlurile mai sus înscrise nu contribuie la o frescă socială, ce nici nu a stat vreodată în intenția autorului, după cum romanele ca *Les faux-monnayeurs*, *Point Counter Point* sau chiar extrem politizatului *Le chemin de la liberté* nu tind la frescă ci la relevarea existențială a unor probleme de ordin oricât de general. De unde și caracterul demonstrativ pe care atari lucrări l-au preluat dela modelul lor dens ca un simbol și frapant ca o caricatură: *Poseđații* lui Dostoievski.

Primele două romane ideologice ale lui Mircea Eliade alcătuiesc o unitate, datorită intervalului de timp comun pe care îl cuprind și unor personaje comune care evoluează dintr'unul în celălalt; al treilea, ce sare peste un deceniu, surprinde aceeași generație de intelectuali români prin alte figuri și în altă etapă a sa, iar povestirea *Pe strada Mântuleasa...* a depășit încă un deceniu din evoluția aceleiași lumi. În *Întoarcerea din rai*, evenimentul social semnificativ este agitația armată a comuniștilor, prilejuită de o grevă muncitorească în Huliganii, formarea concepției mișcărilor de dreapta; în *Noaptea de Sânziene*, războiul, antecedentele și consecințele lui; cu lucrarea următoare ne aflăm în plină epocă stalinistă românească, pe când drama *Iphigenia* transfigurează prin ideea sacrificiului fideiologic al vieții huliganismul atât de caracteristic generației lui Eliade, obsedată de valoarea existențială a morții.

E de notat însă că, deși zămislite pe un fond social bine determinat, corespunzător unor realități istorice omologate, aceste opere sunt integral apolitice. Ele nu dau seamă de concretul partizan atât de pregnant pe plan național și internațional în acele vremuri: nici un personaj eliadesc nu se angajează de dragul modului de organizare și ideologiei acestuia, într'un

partid politic (comunistul care, în *Întoarcerea din rai*, ajunge pe baricadă, declară a nu fi interesat de revendicările muncitorilor, cu fanatismul lor "obtus" și nici de "mitologia" lor marxistă, atracție exercitând asupra-i doar posibilitatea inițiativei directe, șansa ce i se oferă de a trece la faptă pe cont propriu). În intelectualismul său exclusiv, Mircea Eliade probează, cu privire la realitatea partidelor, o indiferență auctorială de estetic fanatic. Cu ajutorul procedurii de mise en abyme, conștient invocat fără îndoială după lectura lui André Gide și Aldous Huxley, a căror metodă românească el a împământenit-o în literatura noastră, cu norocoasă îndrăzneală și pricepere, încă la începutul deceniului trei, Eliade își definește, prin glasul unui personaj din *Huliganii*, estetismul funciar și programatic: "Am început să compun o simfonie. Nu

te speria, nu am scris nici o frază din ea, dar am început-o magnific în cap. Încep o lucră cu desăvârșire nou: "Ereticii". Erezia ca normă, ai traduce tu - și ai face inevitabile legături cu viciul, cu Gide, cu Dostoievski etc. Nimic din toate acestea. O simfonie a "Ereticilor", așa cum există una a păstorilor, a iubirii, a tristeții, a eroilor. Există eretici, după cum există oameni blonzi sau miopi. Să arăt organicitatea universului lor. Eretici iubind, eretici tristi, eretici murind. Este o logică nouă, care mă ispitește și mă încântă. În fond (pregătește-te să citești o prostie, dar o prostie care mie scumpă) nu există altceva pe lume în afară de omul liber și de muzică. Restul nu mă interesează; nici știința, nici adevărul, nici Dumnezeu, nici dragostea, nici societatea". Ereticul fiind "omul care își face de cap" - de fapt junele intelectual năpădit de euforia libertății: "Am

vzut să fim liberi - zice un alt personaj în *Întoarcerea din rai* - am izbutit să avem cea mai depravată libertate care a existat cândva în țara românească". Înțelegându-se însă prin aceasta un răsfăț al libertății, producător nu numai de excese dar și de fervori spirituale. Fiindcă tinerii romanelor lui Eliade, care profită din plin și chiar cu afectată saturație de pe urma spiritului universal ce li se deschide fără limită, practică sinuciderea drept concluzie a meditației și discuțiilor lor asupra morții. Moartea extatică, trăită în numele eternității, ca o victorie asupra "macerărilor" vieții, ca o supremă opțiune, căci dacă vieții pe care o primești nu poți să-i fii decât sclav, moartea, de care singur dispui, te liberează de ea.

De-a-lungul romanului *Huliganii*, nihilismul aici implicit se dezvoltă pe de o parte printr'un misoginism de natură metafizică, iar pe de altă parte prin transpunerea concepției existențiale a morții în plan colectiv: din incomparabilă, exaltarea devine "uniformă", după modelul cruciaților dioniziac îmbătați de chemarea morții. În disputele și contradicțiile lor, care situează pe unii de partea totalitarismului "iluminat", în vreme ce alții își flutură individualismul delirant, tinerii huliganii, marcați de o răceală morală neobișnuită, fascinați de propriul lor anarhism, pe care și-l cultivă extravagant și elitar, și pe care și-l revendică dela profesorul Nae Ionescu, se reduc totuși la un singur tip uman, un fel de Stavroghin balcanic (mai puțin demonic și deci mai frivol), care susține insidios: "Nu mă las șantajat nici de milă, nici de prieteni, nici de morală, nici de cuvântul dat" și care, parcă privindu-se în oglindă, aude răspunzându-i glasul preopinentalui său: "Este ceva negativ în tine, ceva diabolic, adică de ratat".

Elementele abstracte nu prejudiciază epica lui Mircea Eliade, care, prin implicarea de acțiuni erotice

experimentale sau obsesive în țesătura ideologică, se structurează ca o masivă și complicată armonie de disonanțe.

Dacă în *Noaptea de Sânziene* caracterul dilematic al romanelor anterioare se păstrează, problema însăși depășește de fapt acum acea generație grav confruntată în fine cu istoria, căreia încearcă în zadar să i se sustragă, atât principal cât și uman. Din întrebarea pusă de un personaj al acestui epos: "Crezi că tot ce se întâmplă în Timp și în Istorie nu e decât o imensă iluzie cosmică, creația absurdă a unui Demiurg căruia puțin îi pasă de credințele, de pasiunile și suferințele noastre?" se vede limpede cum problema generală s'a deplasat nu altminteri decât cea individuală: "Am fost trăit de evenimente, am fost purtat de o viață care nu era a mea" constată același personaj, setos de quietudine și plenitudine anistorică și paradizică. Iată de ce intervine aici factorul incertitudinii ontologice, menit să oculteze realitatea istoriei, și pe care scriitorul l-a preluat din vastul arsenal al literaturii fantastice proprii. În *Noaptea de Sânziene*, motivul dublului nu este unicul, contactul dintre datele ce fin de literatura poliștă și cele ce aparțin literaturii fantastice declasând vederi neașteptate. Mai sesizant fiind această practică în povestirea *Pe strada Mântuleasa...*, unde cadrul politic al unei narațiuni cu motive de basm ne invită să o considerăm drept cifrul afacerii dubioase care, desprinsă din cadrul, își pierde convenționalitatea alegorică și devine fapt ontologic neliniștitor.

Atât de statornic în atitudinea sa fundamental estetică (ceea ce explică și lipsa trăirilor religioase la personajele lui mai degrabă magic inspirate), proza lui Eliade e refractară însă virtuților stilistice, magiei cuvântului. El nu cunoaște poezia termenilor, dar cultivă muzica conceptelor. Aspiră, teoretic, la concidenția oppositorum, dar se menține, practic, în zona paradoxurilor discordante ale vieții. □

În seria OPERE, vol. I publicate

din inițiativa și sub îngrijirea

CENTRULUI ROMÂNESC DE CERCETĂRI

din Paris a apărut:

MIRCEA VULCĂNESCU

RĂZBOIUL
DE ÎNTREGIREA
NEAMULUI

CORES 1985

HYPERION

4 R, DU GEN. H. BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE

FRANCE

(1) Dorese să primesc buletinul asociației D-voastră în vederea achiziției:
☐ ocazionale ☐ periodice
a cărților românești care m'ar interesa.

(2) Prefer lucrările:
☐ literare ☐ istorice ☐ științifice

(3) Texte românești inedite putând interesa pe editori
☐ îmi sunt cunoscute ☐ nu-mi sunt cunoscute

NUMELE..... SEMNATURA:.....

ADRESA.....

În așteptarea viitorului buletin cititorii

sunt rugați să ne precizeze prin comenzi

titlurile operelor pe care le doresc.

Pagini de jurnal:

PE URMELE PĂRINTELUI CALCIU ÎN ELVEȚIA

— Constantin MAREȘ —

**DUMINICĂ
26 IANUARIE 1986:
PĂRINTELE GHEORGHE
CALCIU-DUMITREASA
LA BADEN, ELVEȚIA**

Biserica din Kapellerhof, în orașelul Baden din apropiere de Zürich, unde oficiază Părintele Gheorghe Ursache, este plină de credincioși veniți să ia parte la o slujbă de Duminică, dar care prezintă o însemnată deosebire. În această zi, serviciul religios este oficiat împreună cu Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, care ține în Elveția un ciclu de 17 conferințe, venind din Austria unde a ținut în principalele orașe un număr de 11 conferințe, din care 2 în Viena.

După slujba săvârșită cu o solemnitate rară, Părintele Calciu s'a adresat credincioșilor prezenți. Legându-și gândurile de însemnată Unirii, a unirii bisericilor ortodoxe din exilul românesc, a unirii Românilor pribegi, a relatat câte ceva din ce a îndurat în temnițele prin care a fost purtat și din care a ieșit viu și sănătos, prin voința lui Dumnezeu, exprimată prin solidaritatea umană și creștină, prin păstrarea neștirbită a credinței, care l-a ajutat să se ridice peste suferințele îndurate, depășindu-le și supraviețuindu-le. Într'un fel direct, dela inimă, cu o modestie ce îmbracă forma și având fondul umilinelor creștine, au fost relateate fapte și acte al căror sens și finalitate îl constituie biruința spiritului asupra materiei.

În final, Părintele Ursache a vorbit despre Ziua Unirii și întreaga asistență în frunte cu preoții, a înțonat Hora Unirii.

**LUNI 27 ȘI MARTI
28 IANUARIE 1986:
ZÜRICH**

Am avut prilejul să stăm mai îndepoarte de vorbă cu Părintele Calciu și Preoteasa Adriana Calciu-Dumitreasa, care în timpul interminabilului soțului a suferit întreaga prigoană a securității din România. Am asistat la convorbiri pe care Preotul Calciu le-a purtat cu reprezentanți ai organizației Christian Solidarity International (CSI) cu sediul în Elveția și care a organizat ciclul de conferințe pe care Părintele Calciu le ține în această țară.

Deosebit de interesat de situația religioasă și politică din România s'a arătat Algis Klimaitis, care provine dintr-o familie de Lituanieni ce și-au părăsit țara în fața Armatei Roșii. Totuși întrebările li s'au dat răspunsurile cunvenite și astfel redactate încât să se adreseze unor reprezentanți occidentali potrivit mentalității lor. Unii din cei ce puneau întrebări luau cunoștință pentru prima

dată de ceea ce se petrece în România, pe plan politic și religios, fapte ce dacă ar fi fost relateate, poate de altcineva, ar fi părut incredibile.

Părintele Calciu a ținut să accentueze că atât criza economică cât și teroarea politică din România depășesc cu mult pe cele din Polonia, iar intoleranța autorităților dela București și obediința față de acestea a Patriarhiei din țară, sunt ceea ce asigură propagarea ateismului, prigonirea preoților și călugărilor, dărâmarea de biserici.

La întrebarea despre restrângerea drepturilor minorității maghiare din România, Părintele Calciu a ținut să precizeze că întregii populații i-au fost răpite drepturile. Restrângerea numărului publicațiilor în limba maghiară s'a făcut în cadrul crizei economice generată de absurdul și nepriceperea guvernărilor, și care a avut printre alte efecte reducerea numărului și tirajelor tuturor publicațiilor. Este știut că în Ungaria vecină locuitorii se bucură de mult mai multe drepturi decât în țara condusă de Ceaușescu, unde Ungurii cunosc aceleași răperi de drepturi ca și Românii.

S'au pus întrebări referitoare la modul în care reacționează clerul și populația la presiunea securității. În răspunsurile sale, Părintele Calciu a ținut să arate că trebuie făcută o netă deosebire între conducerea Bisericii și preoții care slujesc cu credință. Există o literatură religioasă care circulă clandestin, astfel au fost multiplicat predicele sale către tineri și manifestul "Încetați cu persecuția", poeziile și scrisorile lui Traian Dorz, conducătorul mișcării populare ortodoxe "Oastea Domnului," sau imprimate pe bandă de casetofon emisiunile religioase ale postului de radio Europa Liberă. Există și cazuri de manifestări curajoase deschise, cum sunt cele ale lui Ion Brătianu, care a adresat memorii conducerii dela București și care au fost reluate de posturi de radio și publicații din Occident.

Pentru cei care au asistat la răspunsurile date de Preotul Calciu, acestea au constituit un prilej de a afla, sau după caz, de a-și completa informațiile privind starea de lucruri din România.

**MIERCURI
29 IANUARIE 1986:
ZÜRICH**

În seara acestei zile, în fața unui public elvețian căruia i s'au adăugat și Români, umplând până la refuz sala de conferințe a parohiei (evangelice) Hottingen din Zürich, pastorul bisericii l-a prezentat asistenței pe Părintele Gheorghe Calciu-

Păr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa

Dumitreasa. A vorbit apoi din partea lui Christian Solidarity International, Beato Kaufmann, arătând că scopurile acestei organizații sunt atragerea atenției opiniei publice asupra persecuțiilor la care sunt supuși creștinii în diverse părți ale lumii, acțiuni de protest împotriva acestor persecuții și de ajutorare a celor persecutați și a familiilor lor, după care Părintele Calciu a început conferința sa intitulată "Suferința umană și Providența divină", rostită în limba franceză și tradusă în germană de Beato Kaufmann.

Cu jumătate de an în urmă, a spus vorbitorul, era împreună cu familia sa, un prizonier al regimului comunist din România, iar cu doi ani în urmă, deținut în închisoare de același regim și toate acestea pentru singura vină de a fi propovăduit cuvântul lui Iisus. Cei care îl întemnițaseră aveau toată forța, forța materială însă, iar Preotul Calciu îi rămăsese forța spirituală, credința și Dumnezeu, prin aceasta îl avea tot, iar temericii neavându-l pe Domnul, nu aveau nimic.

Faptul că acum se află liber în lumea liberă, este pentru că Dumnezeu a vrut astfel. Poate că dacă ar fi rămas în România și ar fi plătit cu viața lupta sa, sacrificiul ar fi fost mai eficient, dar Dumnezeu a decis altfel, și în această situație înțelege să-și îndeplinească misiunea ce i-a fost incredințată.

În anul 1980 a fost supus timp de 100 de zile unui regim de exterminare, dar de fiecare dată când moartea i se părea aproape, simțea cum operează o adevărată reînviere. În toate zilele de sâmbătoare, în tot timpul detenției, nu a încetat de a săvârși Sfânta Liturghie, motiv pentru care era mereu lovit și insultat. Într-o zi însă, când a cerut celui mai crud dintre gardieni, o fărâma de

pâine pentru a săvârși slujba ortodoxă, acesta a fost atât de impresionat, încât nu numai că i-a adus-o, dar de atunci a încetat de a-l mai prigoni, în orice chip.

Părintele Calciu a arătat asistenței toate suferințele la care sunt supuși cei deținuți în închisorile politice din România, persecuții cărora le cad victime cei care predică evanghelia cu prea mult zel, cei care introduc biblia în țară sau

cei care polarizează în jurul lor prea mulți credincioși.

Un apel fierbinte a fost adresat ca să se înalte rugăciuni pentru Preotul ortodox Stefan Gavrila, arestat în repetate rânduri, caterisit pentru prea multă credință și care duce în prezent o viață de lipsuri și este continuu terorizat, împreună cu soția și cei opt copii ai lor.

Ceea ce l-a mirat a fost faptul că înaintea ultimei sale arestări, în biserică erau văzuți puțini tineri, dar la eliberarea sa a găsit mult tineret român care asista la slujbă. Într-o țară în care materialismul și ateismul nu poate oferi nimic, credința creștină deschide celor tineri porți și lumi nebanuite.

Puțin înainte de a pleca din România, a primit din partea unui grup de profesori o scrisoare prin care îi cerea ca în lumea în

care pleacă, să poarte mesajul creștinilor din România al Românilor obidiți.

În ultima parte a conferinței, Preotul Calciu a istorisit o veche legendă românească, pe care într'un moment de grea cumpănă, i-a povestit-o sora sa, o simplă țărăncă românească, odată cu lumea, Dumnezeu a creat și grijile, fără de care viața ar fi fost prea fericită și oamenii ar fi uitat de Dumnezeu. Pentru a avea mâinile libere, Domnul a pus grija pe o piatră, și pe loc, piatra s'a sfărâmat. A pus grija pe un pom, și pomul s'a uscat. A pus grija pe umeri omului, și omul a purtat-o. Această grijă, Părintele Calciu a purtat-o, și învingând frica pe care a încercat-o, i-a fost dat să treacă prin toate și peste toate pentru a putea spune în prezent Cuvântul și Adevărul.

Biserica lui Hristos este strădanie continuă spre unire, spre supunerea față de capul ei care este Hristos. Mădularele ei sunt multe și diferite, și de mai multă cinste și de mai puțină, dar toate conlucrează armonios, căci duhul lui Dumnezeu sălășluiește în ea. Dacă armonia încetează, se instalează discordia, iar discordia este o boală, un păcat....

Pr. Calciu-Dumitreasa

PUTEREA JERTFEI

— Constantin GORAS —

Sfârșitul calvarului Părintelui Gheorghe Calciu Dumitreasa și ieșirea sa cu bine din iadul în care și-a trăit cea mai mare parte din viață, constituie, fără îndoială, un fapt de excepție, care ne îndeamnă la meditație.

Pentru că sunt zeci de ani de chin continuu, zeci de ani trăiți între viață și moarte, zeci de ani de depășire a normalului unei vieți omenești.

Se poate afirma cu toată puterea, că Părintele Calciu a învins moartea. Și nu evitând-o, ci acceptând-o.

A supraviețuit iadului dela Pitești, a supraviețuit procesului de "spălare pe mâini", încercat de partidul comunist român, prin condamnarea la moarte a "echipei Turcanu", și-a căutat liniștea sufletească dedicându-se vieții duhovnicești, pentru că, până la urmă, acceptând sensul profund al acestei vieți, să opteze din nou, în mod deliberat, pantru calvar, pentru martiriu.

Pentru că, înfruntarea regimului dela București, cu atâtă simplitate și nevinovăție, prin predicele memorabile dela amvonul Bisericii Mihai-Vodă, nu putea fi interpretată, la noi în țară, azi, decât ca o provocare și nu putea duce decât la pieirea sa.

Poate că pare o exagerare dar cei care au trăit sub delirul terorii și al abuzului care stăpânește țara noastră în ultimii ani pot să înțeleagă mai corect dimensiunea acestei cetezante și a consecințelor ei.

Si totuși Părintele Calciu a făcut-o; și a făcut-o fiind deplin conștient de cele ce aveau să urmeze.

A fost o dăruire totală, ofertă a celei mai depline jertfe, fără nici o pretenție și mai ales fără nici o speranță într'un alt sfârșit decât moartea; în afară, poate, de o minune.

Poate că, găsindu-se într'un moment psihologic deosebit, nu a fost posibilă o altă alegere decât martiriul; dar, desigur, într'un colț al inimii sale, mai rămânea o rază de speranță: Dumnezeu. Si atunci poate că i-a venit în minte Muntele Măslinilor și a zis și el: "Doamne, dacă e posibil fă să treacă dela mine paharul acesta". Si iată că Dumnezeu a vrut și minunea s'a făcut.

Suferințele sale au fost socotite îndeajuns de grăitoare pentru a nu mai fi nevoie de jertfa supremă. Iar Părintele Calciu este conștient de acest lucru când, la întrebările ce i s'au pus cu privire la eliberarea sa, răspunde: "Am fost

eliberat de Dumnezeu, în cadrul planului Său divin".

Cele întâmplare în viața Părintelui Calciu au, desigur, putere de simbol. Poate că Dumnezeu, în cadrul planului Său divin, a luat în considerare, de asemenea, suferințele neamului nostru, că prin nenumerabilele jertfe pe care acest neam al nostru, le-a dat, această "ceată" a noastră, cum îl definește Părintele Calciu, și-o fi câștigat deja, dreptul la înviere și nu a mai fost necesară încă o jertfă, aceea pe care a oferit-o Părintele Calciu.

Căci este bine știut că s'a ucis mult în țara noastră. Și încă cu o furie și o cruzime care nu au seamăn în istorie. Dela Vaslui la Râmnicul-Sărat, Pădurea Tâncăbești și Sighet, până la Gherla, Aiud și Canalul Morții, pământul țării noastre geme imbibat de sânge nevinovat. "Au fost ucise până și mormintele celor uciși", cum remarcă tânărul poet Dorin Tudoran.

Ne rămâne nouă celor de azi, să ne aducem contribuția, fiecare după puterile sale, după numărul de talanți primiți din aurul divin, și să căutăm izbăvirea neamului nostru pe linia arătată de "fenomenul Calciu".

ÎN TRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail EMINESCU

PENTRU BASARABIA ȘI BUCOVINA

Glasul de dincolo de moarte al lui Panait Cerna...

P. CERNA

În 1812 Rusia a răpit Moldovei, Basarabia. Întreaga Basarabie. După războiul din Crimeea din 1856, puterile europene au obligat Rusia să restituie Moldovei o bună parte din Basarabia. La sfârșitul războiului ruso-român-turc din 1877 Rusia a răpit din nou întreaga Basarabie.

În 1912 se împlinesc 100 de ani dela prima răpire a Basarabiei din partea Rusiei. Din prilejul acestei triste aniversări, pe când sufletul românesc de pretutindeni se adâncea și mai mult în doliu, Rușii jubilau.

Revoltat de această ne mai pomenită lipsă de omenie a Rușilor, care își manifestau bucuria în mod public pentru o fărâdele, Panait Cerna a scris poezia, pe care o publicăm noi acum.

Pe vremea aceea Rusia avea un țar și un popor, care se băteau în piept că erau creștini. De aceea, când pomenește despre neamul Rușilor, Cerna, în poezia lui, numește acest neam "CALAU CUCERNIC". Si îi pune în față fărâdele:

"Din ghiara morții te-am scăpat odată. Si-am cunoscut atunci a lumii plată: Infipt-ai ghiara'n mine și mai greu...!!

Adică, el amintește acestui neam "cucernic" rugămintea din 1877 a capului oastei rusești către domnitorul micii Românii să treacă Dunărea cu armata lui și să scape oastea rusească dela pietro. (Turcii, cu care se băteau Rușii, erau tocmai în galop să arunce în Dunăre toată armata țarului). Românii au sărit în ajutorul Rușilor "cucernici" împotriva "păgânilor" (a Turcilor), au trecut Dunărea, au scăpat pe Ruși dela moarte, bătănd pe Turci și făcând prizonieră întreaga armată turcească dela Plevna, în frunte cu coman-

dantul Turcilor, Osman Pașa. Drept "recunoștință", Rușii au răpit României din nou ÎNTREAGA Basarabie. Această fărâdele le-o strigă Cerna Rușilor chiar în primele versuri ale poeziei sale.

Dar în aceeași poezie Cerna mai amintește și de alți "cucernici" (Austriecii), când, vorbind despre Moldova, spune:

"Pe haina sfântă-a câmpurilor tale
Sorti aruncat-au doi sutași barbari..."

(adică Rusia, care răpise Basarabia, și Austria, care a smuls Bucovina). Se știe, că în 1940 Rusia a răpit și Basarabia și Bucovina cu ținutul Herței.

Poezia lui Cerna este tot atât de dureros actuală astăzi ca și pe vremea când a fost scrisă. Glasul ei, care strigă împotriva nedreptății, este când un dangăt de clopot tras în dungă, când o trambiiță de apoi.

În durerea lui nemărginită și în disperarea lui, Cerna, lasă să se strecoare în strofa din urmă cuvântul fulger: "Răzbunare". Dar Cerna cunoștea sufletul neamului, acest suflet care nu visează nici cuceriri, nici răz bunare. De aceea, acest cuvânt e cazul să fie interpretat ca o dorință vie pentru bătălia de legitimă apărare, prin care drepturile sfinte ale neamului să fie din nou restabilite. Interpretarea aceasta o justifică în bună măsură versurile din aceeași poezie:

Puțini suntem și slabă ni-i făptura
"SI DRAGOSTEA MAI
MARE NI-I CA URA"

De altfel, în aceeași strofă în care apare cuvântul "răzbunare", Cerna amintește și numele "Goliat". Ori se știe, că lupta lui David împotriva lui Goliat a fost numai și numai legitimă apărare.

Poeziile lui Cerna au fost

publicate și sub regimul actual al României. Dar poezia, pe care o citiți acum în Cuvântul Românesc, nici nu e măcar pomenită în volumul editat în țară. Căci nici poporul, nici guvernul

din România nu au libertatea să protesteze împotriva Rusiei pentru răpirea Basarabiei și a Bucovinei.

Dar noi, care avem norocul să trăim în țară

liberă, am săvârși păcat de moarte dacă am uita pe frații noștri robiți și dacă nu am protesta fără încetare împotriva celor fărâdele.

Poezia lui Cerna este un

protest din cele mai formidabile.

E o datorie de conștiință să facem să răsune din nou și de dincolo de moarte, glasul îndoliat, glasul de cutremurătoare acuzație a lui Panait Cerna din poezia:

DUPĂ UN VEAC

Hrăpăreț neam de Nord! Călău cucernic...!
Nu te mândri că ești puternic,
Nu-l încerca pe Dumnezeu
Din ghiara morții te-am scăpat odată,
Si-am cunoscut atunci a lumii plată:
Infipt-ai ghiara'n mine și mai greu!

Dintre surori și druze tinerele,
Pe cea mai mândră fată-a horei mele
Cu braț păgân ai deslipit-o tu...
Si-ai pus în groapă trupu-i de zăpadă,
Si pe sicriu - un bici de plumb și-o spadă...
Dar ea nu-i moartă, nu!

Si-acuma vrei să crești în pieptu-mi rugul?
Vii să presari cu flori târzii coșciugul,
Si'n chiot, dându-ți, să-l ocolești?
Si-acum mai chemi și lume la serbare?
O, chiamă cât mai mulți! Si strigă tare:
"Jivinele din codrii tâlhărești

"Își tănuiesc isprăvile lor crunte,
"Iar vulturul își duce pradă'n munte
"S'o sfășie în tăcere...Numai eu
"Tin să vestesc pe cele patru vânturi,
"Că pot fura, nepedepsit, pământuri,
"Că furtul este dreptul meu..."

Iată-i sosind pe rând - pe ei ce-i doare?
Ostași în fir, și preoți cu odoare,
Si Crivăț cel turbat...
Dar trista-i sărbătoare cea haină!
Căci un pofit, de neam, n'a vrut să vină:
Dreptatea cea cu ochiul ne'ndurat.

Ea șade dincoace de Prut, de pază,
Si ochiul ei visează - ce visează?
Să 'ntoarcă vremile'napoi.
In mână ține-a neamurilor carte,
Si gându-i bate din aripi departe
De veacul de obidă și noroi ...

Il vede'n văi pe Dragoș, după bour...
In urma lui norodul, vajnic nour,
Tot crește ca dintr'un etern isvor:
Vin Domnii, vin arcașii, vin păstorii,
Si vin domnițe rumene ca zorii...
Iar cântecul înseamnă drumul lor...

Cu drag pământul își primește - aleșii
Ici fug, abia scăpându-și craii, Leșii,
Colo se 'ntoarce trist un împărat...
Iar călăreți pletosi, gonind Tătarii,
Si-adapă'n scurtul lor popas fugarii...
La gura Nistrului împurpurat...

Iar astăzi? Cu fior se'naltă zâna...
Stăpână-a vieții mele! Vezi țărâna
Sfîntită'n vremi de voevozi moldavi?

Azi geme sub copita muscălească,
Si fiii ei n'au voie să jelească,
Ci trebuie să cânte acești sclavi...

Să cânte și să laude pe Domnul,
Că a trimis pe inima lor somnul
Ce uită de moșie și părinți...
Să strige că durerea lor - e raiul!
Că-s fericiti, când li se fură graiul
Cel plin de zâmbet și de suferinți...

Auzi? Inchină domnii-acum la masă...
Dar ce zăresc? Te mării tu, crăiasă?
Te doare și pe tine plânsul meu?
Ca viforul izbind, tu intri'n sală...
Mesenii toți pâlesc și, mulți, se scoală:
"Venit-am să ciocnesc și eu!"

În tândări cad paharele spumoase,
Si'n zvon adânc de glasuri furtunoase
Palate și cetăți se dau afund...
Vii flamuri fulgerele desfășoară,
Iar tunetul cu biruință zboară -
Si munți și văi și piepturi mii răspund...

Si iar se mută pietrele'n hotare -
Iar trec străjeri moldavi în goana mare
De-a lungul Nistrului până la guri...

***

O, visuri! visuri! amăgiri divine!...
Trecutu-i mort - trecutul nu mai vine.
Sfârmat e cuibul de vulturi!

Moldova mea, Moldova mea iubită,
Ce judecat-a sortii ce ursită
Te-a răstignit între tâlhari?
Batjocorindu-ți crucea ta de jale,
Pe haina sfântă a câmpurilor tale
Sorti aruncat-au doi sutași barbari...

Moldova mea, Moldova mea iubită,
Cât sânge-a curs din coasta ta rănită,
De când sfărâmtorul de Tătari,
Lăsând pământul să mai hodiească,
S'a înfășurat în haina-i ostășească
Si s'a culcat la Putna în altar...

Tu, Doamne-al slăvil! Duh ce n'are nume,
Tu, care-ai vrut să fim și noi pe lume,
Nu 'ntoarce dela noi auzul tău!
Puțini suntem și slabă ni-i făptura
Si dragostea mai mare ni-i ca ura,
Dar prea slujim la dușmani de ilău!

În ziua 'nfricosată-a răz bunării,
Auzi-ne, Tu, Doamne-al îndurării.
Încinge brațul nostru'ndoliat!
Revarsă'n el mânia Ta cerească!
Fă dintre noi, o, Doamne, să pornească
O piatră pentru noul Goliat...

Panait CERNA

AFACEREA CARAMAN

—Constantin MAREȘ—

La 19 Noiembrie 1970, Curtea Siganței Statului Francez pronunță prima condamnare în urma descoperirii rețelei de spionaj "Caraman", iar la 20 Ianuarie 1971 dă una din cele mai grele sentințe în materie de spionaj, tot în aceeași afacere: 20 de ani de închisoare.

Pusă la punct cu un profesionalism remarcabil de către locotenent-colonelul de securitate Mihai Caraman, ajutat de câțiva colaboratori, toți acoperiți de imunitatea diplomatică a ambasadei române din Paris, rețeaua a fost organizată în Franța, cu ramificații la Bruxelles unde își avea sediul Pactul NATO și la Washington, a folosit agenți ce aveau acces la cele mai secrete documente privind apărarea Occidentului și ceea ce a fost o surpriză pentru autoritățile din democrațiile vestice, această rețea activă în folosul direct al serviciilor secrete sovietice. În cei 15 ani care au trecut dela descoperirea și lichidarea acestei rețele s'a scris mult și s'a publicat destul despre ea. Să încercăm o sinteză a faptelor.

La finele anilor 60 s'au petrecut două evenimente care vor duce la izbucnirea "afacerii Caraman". În Octombrie 1967, locotenent-colonelul Evgheni Runge ce aparținea KGB-ului sovietic se prezintă în Berlin de Vest agenților americani din C.I.A. Spionul transfigu face dezvăluiri senzaționale privind infiltrările sovietice în Germania Federală și existența unor agenți ce lucrau prin interpuși, pentru Soviete, chiar la sediul NATO. O urmare directă a informațiilor date de Runge a fost avertizarea autorităților franceze că la sediul ambasadei române din Paris funcționează o puternică organizație de spionaj. În Germania Federală își pun capăt zilelor un contra-amiral, un general și un locotenent-colonel, iar la Bruxelles este arestat Turcul Imre Nahit ce lucra în cadrul NATO și furniza microfيلم după documente militare secrete, lui Mihail Tincu, al doilea secretar al ambasadei române din capitala Belgiei. Direcția Supravegherii Teritoriale (DST) din Franța, căreia îi revenea misiunea de contra-spionaj pe teritoriul național începe o supraveghere atentă a mișcărilor personalului ambasadei R.S.R. și cercetează dosarele mai multor exilați români.

În Iulie 1969 se prezintă la ambasada engleză din Paris, al treilea secretar român la UNESCO, și cere azil împreună cu soția și copilul său. El declară că în realitate este ofițer de securitate și lucrează în materie de spionaj, într-o vastă rețea condusă de locotenent-colonelul Mihai Caraman, care oficial deținea funcția diplomatică de prim-secretar al ambasadei.

Mihai Caraman se născuse la 11 Septembrie 1928 în comuna Cancea din județul Moldova. După studii universitare urmează școli speciale în securitatea cel- recrutase și împreună cu Iacobescu, fusese instruit și în Uniunea Sovietică. La Paris apare însoțit de nevasta sa, și sunt apreciați ca o pereche cu mult farmec fizic. Funcționând sub trei ambasadori, Nicuță, Dumitriu și Flitan, Caraman deținea în realitate întreaga putere în interiorul ambasadei, el fiind, de altfel, cel care a hotărât retrimiteria în țară a ambasadorului Dr. Victor Dumitriu, pe care l-a acuzat de slăbiciune și ineficiență în recuperarea în folosul Bucureștiului, a unor exilați români. Caraman prezenta o alură sportivă, se dovedea cult și talentat la limbile străine, făcea impresie prin cunoștințele sale de egiptologie, dar față de subordonații și agenții săi, se dovedea autoritar, orgolios și dur. Principalul scop al rețelei ce a constituit-o era obținerea de secrete militare NATO și care erau transmise Sovietelor.

Rețeaua română a fost constituită datorită faptului că organele de contra-spionaj occidentale supravegheau mai atent ambasadele URSS, Germaniei Răsăritene, Cehoslovaciei și Poloniei, în timp ce România reușise să semene oarecare confuzie cu pretinsa politică independentă. În afară de aceasta, securitatea română fusese organizată direct de ofițerul sovietic de NKVD, Nikolski, devenit general la București și care s'a ilustrat, printre altele, ca organizator al ororilor dela Pitești. Caraman și colaboratorii săi mizau dela

caz la caz, în recrutarea agenților, pe dorința avidă de bani, sentimente de frustrare și ratare sau pe exploatarea unor amănunte din viața intimă a celor intrați în colimator.

Nu era exclusă din sfera de preocupări nici emigrația română, asupra căreia se exercita o continuă supraveghere, urmărindu-se controlul și influențarea ei. Primul agent important recrutat este van de Wiele, pe care Caraman îl cunoaște la o recepție oficială dată de Primăria Parisului cu prilejul Anului Nou 1960. Robert van de Wiele, dotat cu inteligență, dar având o fire instabilă, lipsit de studii superioare, lucra ca documentarist la NATO. Caraman îi exploatează sentimentele sale pacifiste, antimilitariste și anti-americane și în câteva luni îl face agentul său, care îi furnizează documente NATO pe care le scoate pur și simplu învelite în ziare. Dar cel mai important aport adus de Wiele rețelei Caraman constă în atragerea lui Francis Roussilhe, un tânăr ce ocupa o funcție modestă la NATO, dar care putea avea acces la cele mai strict secrete documente militare. Pentru a-și rotunji leașa ce nu-i ajungea, plasa colegilor pateuri de gâscă și Caraman, generos cu valuta pusă la dispoziție, începe prin a-i cumpăra mari cantități, nediscutând niciodată prețul. Timp de 6 ani, Roussilhe va scoate în servietă fotocopile apoi fotografiile unor acte de mare importanță, în total 12.000 de pagini în dosar.

Dintre diplomații francezi susceptibili de a deveni agenți ai securității, Caraman se oprește asupra lui Pierre Locheron, secretar la ambasada franceză din Washington, unde îl trimite pe unul din subordonații săi, diplomatul, în realitate tot ofițer de securitate, Victor Dorobanțu. De familie bună, enare (absolvent al școlii de mare prestigiu, ENA, din Paris), Locheron cheltuiește mai mult decât câștigă, astfel că genereazăse împrumuturi ale diplomației române Dorobanțu pe care-l cunoscuse la o recepție, sunt binevenite. Când Locheron face o pasiune pentru o Americancă de culoare, mamă a patru copii și care rămâne însărcinată, salvarea vine tot dela Dorobanțu care îi asigură o călătorie la București unde își va face chiuretașul. În acest mod, diplomatul francez este copt pentru a fi recrutat ca spion.

Cetățeanul austriac Klaus Edelmann era trimisul guvernului său la Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) care are sediul în Paris. Este atras la un chef de agenți români și fotografiat într-o postură neplăcută, cu un șofer al

ambasadei RSR. Urmează clasicul șantaj căruia i se adaugă și mici avansuri financiare. Timp de 5 ani va furniza rețelei Caraman textele tuturor proiectelor OCDE.

Un caz deosebit îl va constitui cel al agentului Jurquet. Colonel de aviație, născut Baron de la Salle, absolvent al academiei militare Saint Cyr, erou din primul și al doilea război, Jurquet a funcționat ca pilot în escadrila Normandie-Niemen ce a operat în slujba Armatei Roșii. Din acea perioadă i se vor trage simpatii prorusă, dar factorul determinant în a deveni agent al securității române îl va constitui o văduvă bogată, stângistă ce nutrea mari simpatii pentru țările comuniste, și care îl va pune în legătură cu ofițerii-diplomați Iacobescu și Pavel Cismaru și care îl vor folosi timp de patru ani.

Un tânăr agent al poliției pariziene furnizează lui Dan Iacobescu informații despre organizarea acesteia, în schimbul unui simplu ceas de mână. O funcționară a Ministerului de Finanțe francez face o pasiune pentru chipeșul diplomat-securist român, Mihai Simula care lucra în cadrul UNESCO și căruia îi va aduce toate documentele la care avea acces.

În ce privește exilul românesc, atenția lui Caraman se oprește asupra a patru persoane, cea mai importantă fiind Virgil Veniamin, fost profesor la Facultatea de Drept din București, fost secretar general adjunct al Partidului Național Țărănesc, fugit din țară în 1947 și devenit reprezentant în Franța al Comitetului Național Român din exil, ce-și avea sediul la New York. Contactat prima dată în 1957, Veniamin, informează organele franceze de încercările agenților români, dar atunci când este recontactat în 1962, nu va mai informa nici DST-ul francez, nici Consiliul Național Român și va întreține timp de 7 ani contacte cu diplomații-securiști Marin Negrea și Mihai Ilie.

Rețeaua construită cu abilitate de locotenent-colonelul Caraman funcționa din plin. Prin intermediul acesteia, Sovietele primeau acte de cea mai mare importanță pentru apărarea atlantică. Dar fuga locotenent-colonelului Runge din KGB la Americani și cea a căpitanului de Securitate Iacobescu la Englezi, pun capăt activității și existenței rețelei Caraman, din care au făcut parte ca spioni, funcționând ca diplomați români, ofițerii de securitate Pavel Cismaru, Victor Dorobanțu, Mihai Georgescu, Mihai Ilie, Mihai Ionescu, Constantin Mirea, Marin Negrea, Ion Păduraru, Mihai Simula, Mihail Tincu, Ion Tomescu, Eugen Vișan și

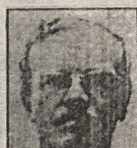
bineînțeles, căpitanul Dan Iacobescu. În afară de acesta, toți ceilalți au fost obligați să se întoarcă în țară. Agenții acestora sunt arestați pe rând. Van de Wiele este condamnat în 19 Noiembrie 1970 la 8 ani detenție criminală, Francis Roussilhe primește 20 de ani în Ianuarie 1971. O sentință controversată la vremea ei, a fost cea în procesul lui Pierre Locheron: trei ani de închisoare, cu suspendarea executării. În momentul în care poliția franceză se prezintă la domiciliul Colonelului Jurquet, baron de la Salle, spre a-l aresta, acesta se aruncă din balcon dela etajul 10. Virgil Veniamin va fi anchetat de DST și va compara în fața Curții Siganței Statului Francez, unde va motiva că a întreținut legături cu așa zisii diplomați români de frica represaliilor ce le-ar putea avea rudele sale și ale soției sale, în țară. Va fi lăsat liber fără a face obiectul unei acțiuni judiciare. Întreaga rețea este desființată în 1969, ultimul care va părăsi Franța va fi seful ei, Mihai Caraman. Locotenent-colonelul Runge și familia sa, au dispărut fără urmă, probabil trăiesc în Statele Unite, sub alt nume, și el cu altă fizionomie. Același lucru este valabil și pentru căpitanul Dan Iacobescu, soția și copilul său, dar posibil ca aceștia să se afle undeva în Canada, unde serviciul secret britanic M I 6 își ocrotește transfugii.

În 1971, revista franceză HISTORIA publică un documentat articol despre "Afacerea română". În 1972, în editura Fayard din Paris, apare cartea "Rețeaua Caraman - 13 Români care au făcut să se zdruncine NATO", scrisă de Pierre Accoce și Jean-Daniel Pouget.

În 1984, presa franceză relatează despre condamnarea la 10 ani închisoare a spionului sovietic Waldimar Zolotarenko, angajat al NATO unde spionase timp de 15 ani și care fusese recomandat de Francis Roussilhe, pentru a deveni angajat al Pactului Atlantic.

În sfârșit, în 1985, apare în editura Plon din Paris, cartea lui Jean Rochet intitulată "Cinci ani la conducerea D.S.T.". Fostul director al contra-spionajului francez consacră unul din cele mai lungi capitole rețelei române organizată de Mihai Caraman. Apărută în condițiile euforiei destindării, această rețea a funcționat impecabil ani de zile, rușinând Uniunii Sovietice informații de primă importanță și a putut fi anihilată și desființată datorită dezvăluirilor făcute de un locotenent-colonel sovietic de KGB și de un căpitan de securitate român. Astfel s'a încheiat afacerea Caraman. □

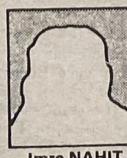
LE RESEAU CARAMAN (1958-1969...)

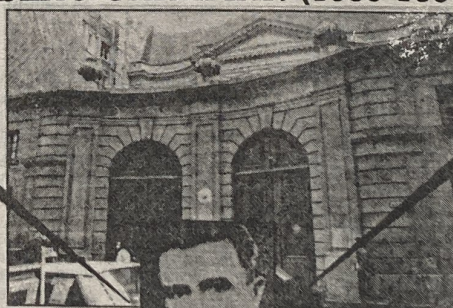
Robert VAN DE WIELE
documentariste
de l'OTAN

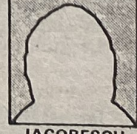
Francis ROUSSILHE
gardienn en chef, puis
documentaliste à
l'OTAN

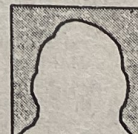
Imre NAHIT
chef des contrôles
financiers de l'OTAN

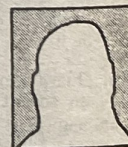
Mihai CARAMAN
lieutenant colonel de
la sécurité. Premier
secrétaire de l'ambas-
sade roumaine en France

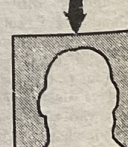
IACOBESCU
l'adjoint de Caraman
passe à « l'Ouest » en
1969 et parle

Mihail TINC
deuxième secrétaire
de l'ambassade rou-
maine à Bruxelles

TOMESCU
deuxième secrétaire
à l'UNESCO. Remplace
Caraman

Pierre LOCHERON
ancien inspecteur
des renseignements
général en Tunisie.
ENARC. Secrétaire
d'ambassade à Washing-
ton. Banque mondiale

Une employée du ministère
des Finances, un officier du
SDECE, un ancien de l'esca-
drille Normandie-Niemen...

29 DECEMBER 1985

No 8421

Price 50p

THE SUNDAY TIMES

Euro-MP is a communist agent

Ziarul londonez "The Sunday Times" a ajuns la concluzia că un membru francez al Parlamentului European dela Strassburg este agent al serviciilor secrete de spionaj românești. Acest ziar englez a mai stabilit, de asemenea, că pentru a obține acest post parlamentar, agentul român a mituit pe șeful unui partid politic francez cu o mare sumă de bani.

Agentul Gustav Pordea, cetățean francez naturalizat, născut în România, este membru al Parlamentului European din lunie 1984. Politicianul care a acceptat banii este Jean - Marie Le Pen, șeful partidului francez de extremă dreaptă "Frontul Național". Dl. Le Pen care are o poziție hotărât anti - comunistă, nu a știut că banii pe care îi primea provin din partea serviciilor de spionaj românești.

Pordea, în vârstă de 69 de ani, a acționat deja cu succes în justiție un ziar francez pentru faptul că a exprimat suspiciuni în legătură cu relațiile sale cu regimul din România. Când ziarul "The Sunday Times" l-a confruntat cu detalii ale propriilor sale anchete asupra cazului, Pordea a refuzat să răspundă, spunând doar: "Foarte caraghios. Nu am nimic de spus. Nu am să confirm sau să infirm nimic".

Serviciile românești de spionaj, "Departamentul de Informații Externe" - D.I.E., acordă o importanță considerabilă operațiunilor sale menite a obține sprijinul și bunăvoința Occidentului. Conform relatării Generalului - Locotenent Ion Mihai Pacepa, D.I.E. a mai încercat și în alte împrejurări să penetreze parlamentele vest - europene. (Gl. Lt. I. M. Pacepa a fost director adjunct al D.I.E. și consilier personal al președintelui român Nicolae Ceaușescu, până în anul 1978 când a decis să se stabilească în Occident).

România are legături speciale cu Piața Comună. Ea este singura țară din Blocul Răsăritean care a recunoscut oficial Comunitatea Economică Europeană. Încă dela începutul anului trecut, România duce o intensă acțiune de culise pentru încheierea unui acord larg de cooperare cu Comunitatea.

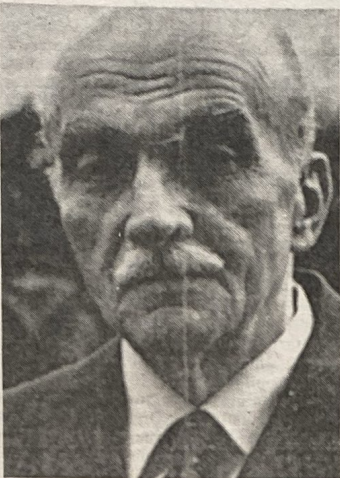
D.I.E. este unul din cele mai bine organizate servicii de spionaj din Blocul Răsăritean. "The Sunday Times" a stabilit că în 1984, D.I.E. era atât de dornic să infiltreze o influență pro - românească în Parlamentul European încât a comunicat lui Pordea că îi pune la dispoziție 500.000 de dolari pentru atingerea acestui scop.

Cu puțin înainte de alegerile europene din lunie 1984, Pordea, un fost diplomat român cu o largă și impresionantă gamă de conexii în Franța și în alte părți, l-a abordat pe Le Pen printr'un intermediar, oferindu-se să îi plătească această sumă, în schimbul unui loc care să-i asigure alegerea pe lista sa electorală. Le Pen a acceptat și a făcut aranjamentele necesare ca banii să-i fie depozitați la o bancă particulară din Elveția, pe strada Saussure din Geneva.

Un bancher elvețian a făcut apoi două călătorii secrete la Paris pentru a înmâna banii Dnei Le Pen, soția lider-ului Frontului Național.

Săptămâna trecută (cca. 21 Dec. 1985), "The Sunday Times" s'a întâlnit cu un înalt oficial francez, în legătură cu elementele date la iveală de ancheta asupra lui Pordea. Oficialul francez a răspuns că activitatea acestuia face deja obiectul unui dosar secret întocmit de guvernul francez, dosar ce conține informații solide furnizate de un fost înalt oficial român stabilit în Occident, care s'a deplasat la Paris în acest scop în Ianuarie 1985, precum și alte informații suplimentare furnizate de surse rămase confidentiale.

Succesiunea evenimentelor pe care "The Sunday Times" le-a pus împreună începe la 20 Feb. 1983 când autoritățile franceze au aprobat cererea lui Pordea de a fi naturalizat cetățean francez. La 8 Decembrie 1983 Adunarea Națională

GUSTAV PORDEA

Franceză a hotărât ca cetățenii francezi naturalizați să se bucure de aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni, începând cu data naturalizării lor (inițial ei nu puteau fi aleși în funcții de stat timp de 10 ani). Cinci zile mai târziu, la 13 Decembrie 1983 Pordea s'a deplasat dela Paris la Viena, unde a tras la hotelul de primă categorie "Bristol", camera 378. Trecerea sa prin aeroportul din Paris, ca și sosirea sa la aeroportul Schwechat din Viena au fost înregistrate de autoritățile de frontieră.

Autoritățile austriece de frontieră au mai înregistrat în aceeași zi sosirea dela București a unui cetățean român, între două vârste, având părul negru dat pe spate. Numele său era Costel Mitran și era de profesie diplomat, cu domiciliul în București.

Postul lui Mitran la Ministerul Afacerilor Externe constituie doar o acoperire. El a fost identificat de agențiile de securitate occidentale ca având o poziție înaltă în cadrul D.I.E. În timpul ultimelor sale două posturi diplomatice pe care le-a avut în străinătate, el și-a câștigat reputația unui agent îndemânatic. În București el răspunde de activitatea "ilegalilor", adică agenția de spionaj români plantați în țări străine unde operează sub diverse acoperiri, dar conform relatării unui înalt oficial francez, Pordea este tocmai unul din agenții controlați de Mitran.

Mitran și Pordea s'au întâlnit la hotelul "Bristol" din Viena în zilele de 13 și 14 Decembrie 1983. Mitran i-a comunicat lui Pordea că serviciile de spionaj românești au conceput un plan conform căruia el trebuie să se infiltreze în Parlamentul European. Mitran i-a cerut lui Pordea să evalueze șansele pe care le are de a pătrunde pe lista europeană a unui partid politic francez. Pordea a răspuns că singura modalitate de a realiza acest lucru ar fi să plătească pentru acest loc. Potrivit relatării oficialului francez, cele două întâlniri au luat sfârșit când Mitran i-a comunicat lui Pordea că serviciile de spionaj românești au fixat pentru realizarea acestei operații un buget de 500.000 de dolari.

Plecarea lui Mitran dela Viena la 14 Decembrie 1983 și întoarcerea lui Pordea la Paris în aceeași zi au fost, de asemenea, consemnate de autoritățile de resort. Odată întors la Paris, Pordea a încercat - însă fără succes - să-și plaseze numele pe lista europeană a partidului "Uniunea Franceză pentru democrație", sau "Adunarea pentru Republică". Această listă a opoziției pentru alegerile pentru Parlamentul European era condusă de Dna Simone Veil.

"Pordea a oferit mulți bani dar liderii coaliției nu s'au lăsat mituiți" a declarat un înalt oficial francez. "Ei nu știu cine era de fapt Pordea, dar au ajuns la concluzia că acesta nu prezenta nici un in-

teres pentru ei".

Conform relatărilor aceluiași oficial, Pordea a contactat coaliția de centru - dreapta printr'un intermediar care aparținea, ca și dânsul, unei organizații politice autointitulate "Fundatia pentru Europa".

Directorul acestei organizații, Gerard Pince, a declarat ziarului "The Sunday Times" că el nu a avut nimic de a face cu nici o tranzacție financiară. L-a cunoscut pe Pordea personal cu prilejul alegerilor pentru Parlamentul European, Pordea fiind membru onorific al comitetului de conducere al organizației sale. "Este un individ complex" - a declarat G. Pince despre Pordea - "un om pe care este greu să ajungi să-l cunoști".

"Eu l-am încurajat pe Pordea și pe alți membri ai fundației să încerce să pătrundă pe o listă europeană, dar mă gândeam la lista Dnei Simone Veil. Am fost uimit văzând numele său pe lista "Frontului Național" a lui Jean - Marie Le Pen. Pordea nu avusese până atunci, după cum știam eu, nici o legătură cu "Frontul Național", iar faptul de a-l fi convins pe Le Pen să îl ia și să îl pună pe locul patru pe lista sa electorală este într'adevăr straniu".

Pince a mai arătat că întreaga controversă declanșată de nominarea lui Pordea, urmată de relatărele presei franceze că acesta ar fi un agent român l-au determinat să îl înlăture pe Pordea din fundație, în cursul erii. "Nu știam nimic care să justifice suspensiunea pe care o aveam, dar comportarea lui Pordea era cel puțin alarmantă. Acesta și-a schimbat afilierea politică incredibil de rapid. La un moment dat voia să fie pe lista Dnei Veil, pentru că la puțin timp să se găsească pe lista "Frontului Național". L-am invitat pe Pordea să se explice singur în fața comitetului, dar acesta a refuzat. Este o mare ușurare faptul că am scăpat de dânsul".

Deși aparent ar fi un catolic credincios, Pordea a încercat întâi să îl contacteze pe Jean - Marie Le Pen prin intermediul Bisericii Unificări al Rev. Sun Myung Moon, dela Paris.

Pordea este de asemenea cavaler al Ordinului Ioan de Ierusalim, Rhodos și Malta, organizație caritabilă întemeiată de biserica Romano - Catolică încă din secolul 12.

Un membru al congregației Moon îl descrie pe Pordea ca "stând în băncile din spate și mâncând sandwichuri". El făcea mare caz de faptul că se descurca cu bani foarte puțini, era vâdov și a trebuit să crească șase copii. El se prezenta ca o persoană căre aproape trebuia să trezească milă".

La adunările congregației Moon, Pordea insistă pe lângă orice membru care avea vreo cunoștință în cadrul Frontului Național să îl prezinte lui Le Pen. Biserica lui Moon, cu pronunțate sale vederi de dreapta, simpatiza - în general - Frontul Național, iar la un moment dat chiar intenționa să îi facă o donație în bani. Dar acei membri ai congregației Moon care erau în contact cu Le Pen aveau suspiciuni în privința lui Pordea și au refuzat să le mijlocească acestora o întâlnire.

Pasul cheie în campania lui Pordea de a pătrunde pe lista Frontului Național a fost efectuat în momentul în care Le Pen era preocupat de alegerile europene. Le Pen era confruntat, mai mult ca orice, de nevoia de a face rost de bani cu care să plătească o campanie electorală costisitoare pentru micul dar dinamicul său partid. În cazul în care Frontul Național nu reușea să atragă cel puțin 5 % din voturi, atunci ar fi trebuit să suporte singur, în întregime, cheltuielile electorale ce se ridicau la cca. 800.000 de lire sterline.

Intr'o Sâmbătă seară, în Aprilie, cu circa două luni înaintea alegerilor, Le Pen și soția sa Pierrette participau la un

cocktail dat de Jacques de Ricaumont un "stâlp" al aristocrației de pe Malul Stâng (al Senei). În timp ce părăseau apartamentul lui Ricaumont de pe Blvd. Saint - Germain Nr. 266 gazdele au insistat să îi invite a doua zi la o slujbă particulară ținută la Biserica St. Clotilde.

"Jean - Marie nu era prea entuziasmat" - spunea Dna Le Pen - "dar a fost convins în cele din urmă. Era perioada alegerilor europene și el era în căutare de voturi și de bani pentru campania sa electorală. Invitația apărea ca o ocazie bună".

Slujba de seară la St. Clotilde reprezenta un important eveniment social. Congregația este mică, participarea numai pe bază de invitații, fiind constituită aproape exclusiv din persoane cu titluri nobiliare. Organizatorii principali ai acestei slujbe de seară sunt Jacques de Ricaumont și Contesa Madeline de Solliers Holtzer, care este un alt "stâlp" al societății de pe Malul Stâng și prieten al lui Pordea - spunea ea - încă din anul 1948.

După slujbă, Dl. și Dna. Le Pen au fost invitați la un pahar de Whisky și prăjituri de către Contesa de Solliers, la locuința acesteia de pe St. Varenne Nr. 56, vis-a-vis de Hotel Matignon, unde sunt oficiile Primului Ministru francez. Pordea a fost prezent și el și cu acest prilej a fost prezentat lui Le Pen de către Contesa de Solliers, fapt confirmat și de Ricaumont.

O săptămână mai târziu, Dna Le Pen a primit un telefon din partea Contesei de Solliers prin care aceasta o invita de urgență la locuința sa. "Am ceva foarte urgent să -ți comunic" i-a spus ea.

Acasă la dânsa contesa a trecut direct la subiect. Ea i-a spus Dnei Le Pen că soțul acesteia a întâlnit un "domn foarte interesant" cu prilejul unei întruniri anterioare, un Român numit Pordea. Ea a adăugat "Pordea are prieteni care ar dori foarte mult să îl vadă pe lista Frontului Național. Ei sunt gata să plătească 4 milioane de franci (cca. 500.000 de dolari) pentru ca Pordea să fie plasat pe locul cinci sau șase pe listă. Trebuie decis foarte repede".

Când Dna Le Pen a transmis această propunere soțului său, acesta a răspuns brusc: "Pordea va fi al patrulea".

"The Sunday Times" a rugat-o pe Contesa de Solliers, o doamnă firavă și în vârstă cu pronunțate vederi de dreapta, să își explice rolul pe care l-a avut în această afacere. Ea a răspuns: "Acesta este o problemă particulară, pe care nu sunt pregătită să o discut. Oricine va furniza însă aceste informații nu este o persoană foarte onorabilă".

Decizia bruscă și neașteptată a lui Le Pen de a-l numi pe Pordea pe locul patru pe listă a făcut să explodeze conducerea Frontului Național, așa cum s'a exprimat unul din oficiali, iar lui Le Pen i s'a cerut să dea explicații.

Continuare în pag.16

COSTEL MITRAN

DIN MEMORIILE GENERALULUI ION MIHAI PACEPA

ȚINTE PENTRU ASASINAT

La încheierea vizitei sale din 1978 în U.S.A., Ceaușescu și Jimmy Carter au semnat o declarație comună în care ambii afirmă "respectarea și promovarea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale, incluzând toate condițiile cerute pentru o viață liberă demnă și prosperă". Trei luni mai târziu, în timpul unei plimbări prin grădina sa, Ceaușescu i-a ordonat lui Păcea să aranjeze asasinarea lui Emil Georgescu, șef editor la Departamentul românesc al postului de radio "Europa Liberă". "Emil Georgescu trebuie ucis fără ca guvernul român să fie amestecat," își reamintește Păcea vorbele lui Ceaușescu. "Trebuie folosiți criminali profesioniști străini și acest -cui-b de viespi- care este sediul Europei libere trebuie șters de pe fața pământului cu explozivi puternici". O săptămână mai târziu Păcea a defectat.

În logica totalitaristă a guvernului român, emigranții sunt cetățeni români supuși legilor române, indiferent de actuala lor cetățenie. În relațiile cu aceștia, DIE are același rol pe care forțele de securitate îl au în interiorul României: Ea acționează ca "brațul lung al dictaturii proletariatului".

În 1975, DIE a început un ambițios proiect pentru crearea unei bănci de date complet computerizate pentru mai mult de 600.000 de originari sau a doua generație de Români care trăiesc în Vest, folosind informații consulare, de spionaj, și cenzurarea corespondenței. Ofițeri și agenți secreți au fost trimiși în străinătate pentru a prelua controlul publicațiilor, activităților sociale și ale organizațiilor emigranților, folosind diverse acoperiri, de la instructor de artă populară până la preot. Pentru guvernul român nu are închisori în străinătate, el folosește bătaile, răpirile și asasinat

ION MIHAI PACEPA

care nu pot fi atribuite cuiva, pentru a "disciplina" emigranții din Vest. A devenit o problemă de prestigiu politic pentru București, de a încerca executarea fugarilor care au primit azil politic în țări ca Statele Unite, Franța și Germania Federală. Scrisori și pachete explozibile au fost trimise conducătorilor anti-comuniști români din exil, cum au fost cele expediate prin poșta în timpul Conferinței pentru Securitate în Europa la Madrid din 1981, (lui Paul Goma, Serban Orăscu și Nicolae Penescu, n.n.C.D.). Disidenții care au primit viză de ieșire din România au devenit de asemenea ținta încercărilor de asasinat ale DIE în Vest. În Aprilie 1982, Matei Haiduc, un Român care a plecat în Franța în 1975, a mărturisit autorităților franceze că el a fost un ofițer secret român și că misiunea lui actuală era să-i asazineze pe scriitorii disidenți Paul Goma și Virgil Tănase din Franța, "prin orice mijloace", singura condiție

fiind aceea ca amestecul guvernului român să nu fie cunoscut. Haiduc a predat Francezilor un stilou rezervor încărcat cu o otrăvă chimică, care i s-a dat ca să-și ducă fapta la îndeplinire ca într-un adevărat roman de groază și spionaj. În repetate rânduri au fost date ordine pentru a reduce la tăcere emigranți jurnaliști și alții care au criticat în mod public dictatura din România, incluzând chiar salariați ai guvernului american care lucrează pentru radio "Europa Liberă".

Monica Lovinescu, o respectabilă și fățișă critică, cetățeană franceză, care de mulți ani era angajată postului de radio "Europa Liberă" în Franța, îl infuriase în mod deosebit pe Ceaușescu. "Lovinescu trebuie redusă la tăcere", a ordonat Ceaușescu la un moment dat. "Nu omorâți. Noi n'avem nevoie de cercetări incomode din partea Francezilor și a Americanilor chiar acum. Ea trebuie bătută până la desfigurare, să-i rupă falca, dinții și brațele, astfel ca ea niciodată să nu mai fie capabilă să vorbească sau să scrie, bătută în propria ei locuință așa încât ea și alții să învețe că nu există loc sigur pentru cei ce calomniază dictatura proletariatului nici măcar în casele lor. Ea trebuie să devină un cadavru viu, un exemplu de neuitat pentru alții". În Noembrie 1977 Lovinescu a fost grav bătută în casa ei de către un grup al Organizației pentru Eliberarea Palestinei în numele României.

Emil Georgescu, șef de secție la radio "Europa Liberă" din München, pe care Ceaușescu mi-a ordonat să-l omor în 1978, a fost înjunghiat brutal de 22 de ori în propria lui locuință la 28 Iulie 1981 și abia a scăpat cu viață. Acest ordin a jucat un rol decisiv în ruptura mea finală cu Bucureștiul.

SFATURI PENTRU KOJAK

Deși Ceaușescu nu a fost niciodată

într-un cinematograf, este un fanatic amator de filme. Fiecare din cele patru reședințe ale sale are o sală de proiecție complet echipată și o filmotecă permanentă. Filmele sale favorite sunt cele despre Imperiul Roman și Napoleon, precum și filme polițiste americane și spectacole de televiziune.

În timpul unui film la reședința sa particulară, unde nu trebuie să se îngrijească de protocol sau de ceea ce vor gândi oamenii care-l privesc, Ceaușescu este o ființă omenească normală, relaxat și cu totul deosebit de imaginea lui publică. Îi place să vadă seriile de la Kojak, nu numai fiindcă sunt pline de acțiune, dar în special pentru că mîntea sa agilă nu-i este greu să anticipeze uneori dezvoltările unui episod cu Kojak. Bucurându-se la gândul că încă odată va fi cu un pas înaintea lui Kojak el se instalează în fotoliul său, dispărând complet de sub privirile mele dela locul unde mă aflam în spatele lui. "Haide, nu-ți pierde timpul cu el, comisar, el este un prieten. Mai bine aruncă-ți privirea asupra prietenei mortului. Hei, Ropoteanu, spune-i asta în engleză". Ropoteanu era un profesor de engleză care devenise ofițer de informații și era interpretul favorit al lui Ceaușescu pentru filme. "Nu-l asculta pe căpitan, Kojak", și-a continuat Ceaușescu sfatul. "El n'a știut nimic nici în ultimul film. În România nu l-aș mai ține în serviciu nici o zi". "Un idiot", a rostit cu glas pităgăiat Elena, care stătea într-un fotoliu lângă el. "Toți ofițerii de securitate sunt idiști. Ti-am spus asta de atâtea ori. N'ar fi mai bine să te fi uitat la un film de război, cu soldați? Si aștia sunt idiști, dar cel puțin execută ordinele fără să pună întrebări".

La sfârșitul filmului, luminile au arătat-o pe Elena, dormind adânc, cu capul rezemat pe spatele moale al fotoliului. Gura și capotul ei căzuseră ambele deschise în mod disgrațios.

Euro-MP is a communist agent

Urmare din pag.15

Conform spuselor lui Jean Marcilly, biograf oficial și strategul politic al lui Le Pen la data aceea, acesta nu a vrut să furnizeze nici un motiv. "Într-una din zile - povestește Dl. Marcilly - Jean - Marie Chevallier șeful de cabinet al lui Le Pen a venit să mă vadă. De cum a venit, acesta m'a întrebat direct dacă știam că există un nou Nr. 4 pe lista Frontului Național, un Român numit Pordea, care era complet străin de partid și care fusese impus acestuia de către Le Pen.

"Am dat buzna în biroul lui Jean-Marie (Le Pen) și l-am întrebat ce are de gând să facă". Ascultă - a spus acesta - Pordea nu te privește pe tine. Aceasta este o problemă la care m'am angajat personal.

Motivele însă erau de ordin pur financiar. La câteva zile după acceptarea de către Le Pen a ofertei lui Pordea, 4 milioane franci au fost depuși într-un cont la Banca Darier din Geneva.

Luna trecută Jacques Darier, președintele băncii, a fost arestat în cursul unei călătorii la Paris, învinuit de încălcarea legii franceze a transferurilor valutare și băgat la închisoare. Judecătorul a fixat o cautiune record de 1.3 mil. lire sterline, dar după câteva telefoane Darier a făcut rost de bani și și-a asigurat punerea în libertate. Cu primul avion disponibil el a plecat înapoi în Elveția, pierzând cautiunea.

The Sunday Times a stabilit că urma banilor lui Pordea duce la Pierre Darier, fiul președintelui băncii. Acesta a făcut două călătorii dela Viena la Paris în cursul lunii Mai (odată la începutul lunii și odată la 21 Mai) pentru a înmâna banii lui Pordea. De fiecare dată Le Pen și-a trimis soția să ridice acești bani.

Dna Le Pen a relatat: "Într-o Sâmbătă seara Jean - Marie mi-a spus că o parte din banii lui Pordea ne vor fi înmânați a doua zi. L-am întrebat cum vom proceda. El mi-a dat o adresă. Mi-a fost foarte frică."

În continuare, Dna Le Pen povestește cum în baza instrucțiunilor soțului ei, Duminică s'a dus la adresa ce i s'a indicat:

Avenue Theodore Gautier Nr. 36, etajul 6, în al 16 - lea district al Parisului. Acolo ea l-a găsit pe Pierre Darier așteptând-o. Acesta i-a dat un sac conținând 1 milion franci. "Eram așa de speriată că nici măcar nu i-am numărat". Povestește ea. "Am plecat cu banii direct acasă și i-am predat lui Jean - Marie".

Câteva zile mai târziu, la 21 Mai, Le Pen a rugat-o pe soția sa să ridice al doilea lot de 1 mil. de franci, tot dela Pierre Darier, la aceeași adresă. De această dată, îngrijorată fiind de ceea ce soțul ei îi cere să facă, ea a povestit totul unui prieten. Acesta a insistat să o însoțească la întâlnirea cu bancherul elvețian, întâlnire programată pentru ora 3.30 P.M. Prietenul Dnei Le Pen a așteptat-o pe aceasta în mașina parcată în stradă. Când Dna Le Pen a revenit în mașină - povestește prietenul ei - ne-am așezat și am numărat banii. Erau exact 1 mil. franci". Dna Le Pen s'a întors apoi acasă la Saint - Cloud și a înmănat banii soțului ei.

Nu există nici o urmă a banilor lui Pordea în conturile Frontului Național, deși acesta au fost cheltuiți în cursul campaniei electorale. Este imposibil de identificat o astfel de donație pentru că - spre deosebire de Anglia - legea franceză nu pretinde partidelor politice să-și declare sursa veniturilor.

Marcilly arată: "Din experiența mea știu că nu a existat niciodată o contabilitate serioasă la sediul Frontului Național. Mai mult ca atât, fiind doar numai câteva săptămâni până la alegeri, era o mare nevoie de bani lichizi pentru a plăti tipografiile, panourile electorale și altele".

La 23 Mai, două zile după efectuarea plății celui de al doilea lot din banii lui Pordea, Frontul Național și-a înregistrat lista sa electorală la Ministerul de Interne. Candidatul de pe locul patru se numea "G.A. Pordea, doctor în drept, fost diplomat, Președinte delegat al Fundației pentru Europa, Consul al Poloniei în exil (Londra)".

Această poziție îi garanta lui Pordea un loc în Parlament dacă Frontul Național câștiga cel puțin 5 % din voturi. Pen-

tru a-i mulțumi, Pordea l-a invitat mai târziu pe Le Pen la o masă oferită la clubul său "Cerele Interallie", un club select de pe Rue du Faubourg St. Honore, lângă Ambasada Britanică.

Alegerile europene care au avut loc la 17 Iunie 1984 au constituit un triumf pentru partidul lui Le Pen. Frontul Național, prezentându-se cu o platformă electorală ce cuprindea limitarea imigrației și respectarea ordinii și legalității, a depășit prin rezultatele obținute cele mai optimiste așteptări, 11 % din voturi, și prin aceasta, conform sistemului electoral proporțional din Franța, un număr de 10 locuri de deputați în Parlamentul dela Strassburg. Pordea a fost unul din acești deputați.

Primele mențiuni despre legăturile lui Pordea cu regimul comunist din România au apărut în preajma alegerilor, în ziarul parizian "Le Matin". Dar articolul intitulat "Străniul Nr.4 de pe lista lui Le Pen" nu făcea nici o mențiune despre mită.

Le Pen a pretins că articolul din "Le Matin" face parte dintr-o campanie de pondere care vrea să discrediteze Frontul Național. Le Pen a mai spus reporterilor că el l-a adoptat pe Pordea ca "purtătorul de cuvânt al popoarelor din Estul Europei" și pentru a dovedi că Frontul Național, care adeseori este acuzat de ură față de străini, consideră de fapt orice cetățean francez de altă origine ca fiind francez autentic. În cel-l privește pe Pordea, acesta a declarat procedura legală de acțiune în judecată pentru calomnie a ziarului "Le Matin", cu numai două zile înaintea termenului legal de trei luni.

Chiar în luna Februarie când aveau loc audierile în procesul de calomnie, ziarul "Le Matin" a adus noi acuzații împotriva lui Pordea, învinuindu-l că ar fi agent român. Într-un articol pe prima pagină a fost reproducă o scrisoare din partea lui Pacepa, fostul înalt oficial român stabilit în Occident, prin care acesta arată că el personal l-a reactivat pe Pordea ca agent român de influență, la începutul anilor 1970.

Păcea nu a depus ca martor la proces,

iar avocatul lui Pordea a căutat să ridiculizeze ceea ce el a numit "mar-torul fără față". Completul de judecată nu a luat în considerare scrisoarea lui Pacepa, considerând-o ca neadmisibilă, și a acordat lui Pordea 10.000 franci ca despăgubiri. "Le Matin" a pierdut apelul.

În continuare, Pordea a dat cu succes în judecată ziarul "Le Matin" pentru defăimare, prin publicarea scrisorii lui Pacepa. La procesul ce a avut loc la 5 Decembrie el a denunțat scrisoarea lui Pacepa ca fiind o "măsluire" și a spus că el are impresia că fostul șef al spionajului român nici nu a fost la Paris în Ianuarie așa cum pretinde "Le Matin". Curtea de judecată a amendat pe autoarea articolului Agathe Logeart cu 10.000 franci și a dispus ziarului "Le Matin" să plătească 30.000 franci cheltuielii de judecată.

Cu toate acestea, "The Sunday Times" a obținut probe solide care indică faptul că Pacepa a fost într-adevăr la Paris în Ianuarie și că a dat un interviu ziarului "Le Matin". Noi am intrat în legătură cu dânsul în Statele Unite și am primit asigurări categorice că scrisoarea către "Le Matin" care îl identifica pe Pordea ca agent român este autentică și este scrisă de dânsul. Afirmatia lui Pordea că Pacepa nu a venit la Paris nu este adevărată.

"Păcea a venit la Paris în mod special pentru a depune mărturie la procesul Pordea", a spus un oficial francez. Ar fi fost spectaculos. Dar în ultimul moment s'a răzgândit, și asta numai din motive de securitate. Cu toate acestea, el a fost de acord să scrie scrisoarea către Agathe Logeart dela "Le Matin", explicând cine era Pordea.

Oficialul francez a continuat: "Eu personal l-am întâlnit pe Pacepa la Paris în mai multe împrejurări. Am luat cina cu dânsul. Am discutat un număr de probleme, inclusiv afacerea Pordea. Vă pot confirma faptul că Pacepa era absolut sigur că Pordea este un agent român, căruia el însuși i-a semnat dosarul pentru a fi reactivat la începutul anilor 1970, după ce ani de zile a fost ținut inactiv. Pacepa a spus că nu există nici un dubiu în privința aceasta". □

EVANGHELIA EXILULUI (Martie 1986)

DELA ROȘCOVE LA ISUS

Sergiu GROSSU

Evanghelia primei duminici a lunii este mult prea complexă, prezintă prea multe și interesante repere ca să putem cuprinde - în spațiul care ne este hărăzit - întreaga aventură spirituală a Fiului răscălit, despre care ne vorbește Mântuitorul în parabola bine cunoscută de cititorii "Cuvântului Românesc" (Luca, 15. 11-32), destrămarea și, apoi, refacerea unității sufletești a acestui tânăr nefericit. De aceea, ne vom opri numai la un aspect al dramei sale launtrice, la aspectul fundamental revelat în aceste cuvinte: "Si-a venit în fire..."

Dela bun început suntem, parcă, tentați să ne întrebăm: de ce nu și-a venit în fire mai înainte? De pildă, după ce-a plecat în țara aceea "depărtată"? Sau când își risipea averea în destrăbălare? De ce nu și-a venit în fire "după ce a cheltuit totul"? Sau în foamete? De ce abia când a ajuns să pască porcii "și-a venit în fire"? Pentru că abia acum, în crâncenă mizerie morală, în starea aceasta de umilită, de degradare - la rând cu porcii - i s-au deschis ochii... s-a trezit... sau, cum scrie Sf. Luca, "și-a venit în fire". Intocmai împăratului David, după păcatul lui cu Bat-Seba, nevasta lui Urie Hetitul, când, conștient de răul ce săvârșise, striga către Dumnezeu: "Imi cunosc bine fărâdelegile, și păcatul meu stă necurmat înaintea mea" (psalmul 51.3).

Abia acum Fiul răscălit se găsește în toate mințile. Vede o lume nouă, ignorată de el. Capătă vederea justă, simțământul proporției. Minteia lui judecă altfel. Nu mai scuza ușurătatea, dezământul, minciuna, risipa averii, nelegiuirile de tot felul, ci dimpotrivă, le osândeste. Minteia lui este acum o minte schimbă, o minte înnoită, care poate "deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută și desăvârșită" (Romani, 12.2). Căci fără această indispensabilă, decisivă "înnoire a minții", nici noi, Români, risipim pe toate meridianele pământului sau răscălit, odată ce am ajuns în lumea liberă, dintr-o țară "depărtată" în altă țară "depărtată", purtând în adâncul ființei noastre icoana patriei răstăgănite, nici noi nu vom putea trăi - în cadrul exilului - o viață curată, de totală dăruire, în conformitate cu voia Celui Prea Înalt, chiar dacă fundam asociații și institute de cultură românească, chiar dacă milităm în formații politice sau în consilii naționale. De aceea Ap. Pavel îi îndemna pe creștinii din Roma: "Să nu vă potriviți chipului veacului acestuia, ci să vă prefăceți, prin înnoirea minții voastre..." Numai cel ce "și-a venit în fire" devine, cu adevărat, un om. Un om care a câștigat o mare bătălie cu diavolul: bătălia pentru salvarea sufletului, bătălia

începutului său de mântuire.

Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos spune în Predica de pe munte: "Ferice de cei săraci în duh..." Si Fiul răscălit așa se vede: o zdreanță de om, sărac în duhul lui, care nu se mai bate cu pumnul în piept, fălindu-se cu ceea ce are, ci care își dă seama că nu are nimic bun în el; că toate darurile, toate însușirile înăscute, le-a risipit; că fără prezența Tatălui nu poate supraviețui. "Si-a venit în fire" nu ca să se vazeze. Ci luând o hotărâre capitală: să se întoarcă acasă, la Tată; să lepede porcii. "Si s'a sculat și a plecat la tatăl său", citim în Evanghelia. Venindu-și în fire, Fiul răscălit și-a recunoscut starea de păcat în care trăia. Nu a dat vina pe alții, cum se întâmplă cu noi, în general. Nu a gândit: "Mă voi întoarce acasă și voi zice: Tată, uite ce-am pățit. Am căzut victima unor exorcizi și lingșitori. Ticăloșii aceștia mi-au păpat averea. Sunt demn de a fi compătimit, căci am rămas fără o lețcaie, am dus lipsuri mari, am răbdat foamete mare... Ba, am ajuns să pasc porcii... Ei sunt vinovați, tată, nu eu, căci eu am fost bun și i-am ajutat..."

Nu, tânărul din Evanghelia, când și-a venit în fire, nu s'a gândit astfel de scuze. Față în față cu tatăl său (care de departe l-a văzut și i s'a făcut milă de el), a strigat: "Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta..." EU, nu alții. "Nu mai sunt vrednic..." EU, nu prietenii mei de desfrâu. EU sunt ticălosul, tată, iartă-mă!"

Să meditam adânc la experiența Fiului pierdut, regăsindu-ne pe noi înșine, cu toate căderile și abaterile noastre morale. Care, dintre Români diasporei, n'a cunoscut măcar o clipă de tăgădat, de înstrăinare de Dumnezeu? Când eram în țară, fie înainte, fie după instaurarea regimului comunist, aproape toți am mers - în special în perioada teribilelor furtuni afective ale tineretului - pe urmele Fiului risipitor, imprăștiindu-ne, pe fleacuri și nădejdi amăgitoare, zestrea noastră duhovnicească, ceea ce am primit la botez: darul Duhului Sfânt. Care dintre noi nu și-a risipit averile sufletului, "cheltuitul totul" departe de Tatăl cel ceresc, lipindu-ne de oameni și de învățături omenești, sau legând idealuri politice diametral opuse Legii lui Dumnezeu și comandamentelor evanghelice? Cu alte cuvinte, pască porcii și jinduind la roșcovele păcatului?

Beznă, beznă, beznă... Ieri, ci azi, în țările depărtate ale exilului, multă beznă spirituală și înopțare de năzuințe. Ce să facem? La cine să alergăm? În cine să ne încredem și în brațele cui să ne aruncăm? Dacă suntem în situația Fiului

răscălit, dacă venim dela roșcove și porci, să nu batem la ușa pedagogului orgolios, sau a moralistului imoral, sau a cărturarului suficient de înălțimea viziunii sale intelectuale, sau a psihiatrului îmbuibat de freudism, pentru că toți aceștia vor gândi așa: "Este imposibil să mai poată fi salvată. Nu vedeți în ce hal se găsește? Este un om pierdut, o epavă... Mă rog, urma eredității... La balamuc cu el..." Inșă Mântuitorul este de altă părere când zice: "Nu cei sănătoși au trebuință de doftor, ci cei bolnavi. Eu am venit să chem la pocăință nu pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși." Oare în tâlharul de pe cruce nu noiaș talazurile eredității? Si totuși, Isus l-a primit în Impărăția Sa veșnică. Oare în Saul din Tars, fariseul acela îngâmfat și rău, nu voia ereditatea și nu striga el "O, nenorocit de mine, cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?" Si totuși, a fost iertat pe drumul Damascului, a fost mântuit de vechile lui păcate, a fost sfințit și uns cu taina propovăduirii Crucii. Prin cine? Prin intervenția "educatorilor" sau a "înteleptilor" din Ierusalim? Să-l ascultăm destăinuindu-se: "Prin harul lui Dumnezeu sunt ce sunt. Fiindcă 'Hristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu' (1 Corinteni, 15.10; 1 Timotei, 1.15).

Relațiile noastre cu Isus Domnul nu sunt ca cele ale unui rob față de stăpânul său, ci sunt relațiile unui prieten cu un Prieten, cu unicul nostru Prieten: "Nu vă mai numesc robi, pentru că robul nu știe ce face stăpânul său; ci v'am numit prieteni, pentru că v'am făcut cunoscut tot ce-am auzit dela Tatăl Meu" (Ioan, 15.15). Avem, oare, vreun merit în această răsturnare de planuri? Nicidecum! La baza tuturor schimbărilor stă jertfa lui Hristos. Noi nu suntem capabili de nimic. Isus a făcut totul. El și-a dat viața pentru toți păcătoșii lumii. Deci, și pentru noi, Români desfrâți, atât de învrăbiți unii cu alții, atât de înstrăinați de Dumnezeu cel viu și adevărat, atât de dispersați și de găunoși în viețuirea noastră cotidiană, în activitatea noastră pseudo-creștină și în așteptarea unui nou răsărit de soare peste mealegurile din care ne-am smuls cu lacrimi.

În preajma Postului Mare, Biserica ne invită să reedităm cânta Fiului răscălit, strigând ca el: "Tată, nu mai sunt vrednic să mă chem fiul Tău..." Să ne prăbușim - așa cum suntem, cu toate păcatele, cu toate slăbiciunile, cu toate devierile și intrigile în care ne-am complăcut - la picioarele Aceluia care este "învierea și viața". Si să-l mărturisim: Doamne, suntem niște nevrednici, niște păcătoși. Am furat. Te-am furat pe Tine, Doamne,

PASTORUL RICHARD WURMBRAND LA 77 DE ANI

V. CORBUȚ

Pastorul Wurmbbrand împlinește 77 de ani la 24 Martie acest an. Poate de ziua lui va fi din nou, undeva în lume, propovăduind lumii creștine de pe toate continentele, Cuvântul lui Isus Christos mereu batjocorit, răstăgănit și izgonit din țările dominate de comunismul ateu. De peste 40 de ani, sensul însuși al vieții lui îl constituie lupta activă cu graiul, cu scrisul și sufletul întreg împotriva Antichristului. O spune însuși titlul publicației lui și numele organizației misionare pe care o conduce: JESUS TO THE COMMUNIST WORLD, cu sedii în 49 de țări ale lumii și THE VOICE OF THE MARTYRS, publicația pe care o tipărește și răspândește neîntrerupt de cum a ajuns în lumea liberă. În colțul din stânga, sus, al publicației apare la fiecare număr, semnul luptei lui: o cruce peste "seceră și ciocan".

L-am cunoscut în temniță, pe când, voluntar și tolerat la rând cu alți camarazi (tolerați de temnerici, firește) îl curățam de puroiul întins peste întreg corpul; îi găleam și spălam cu apă (rece și neantiseptică) flaconul pe care ca și mine, ca și noi, ceilalți, îl avea atârnat cu o sforă la gât, în care expectoram miliarde de bacili, lipsiți cu desăvârșire de orice medicament eficace și adecvat și, organizații secret de Constantin Samargescu, un alt bolnav dintre noi, colectam, (când ni se dădea) puțin lapte, marmelade, bucatele de carne sau unt, pe care le ofeream lor, împărțite în mod egal și

fără părtinire, celor 6-7-8-10 care își trăiau ultimele zile în CAMERA MORTII, camera nr. 4, parter a "sanatoriului" pentru deținuți" dela temnița din Târgul Ocna. Toți au murit, câți au intrat acolo. Nici unul n'a scăpat, să-și mai revadă pe cei dragi. O singură excepție, un singur viu: păstorul care, privea, cu ochii mari, albaștri, senini, cum erau duși la groapa comună, unși doar cu formol, zi după zi; arhimandrit Iscu dela Tismana, Valeriu Gafencu, Caramitru și alții și alții, an după an, zi după zi.

Recent s'a întors din India. Înainte de puțin timp s'a înapoiat din Argentina și alte țări ale Americii de Sud. Mai înainte propovăduia în Australia de unde, să se înapoieze ca să plece în Africa, în Europa, în țările Asiei. Ce putere tainică îl ține în picioare, când aceste picioare îi sunt aproape mutilate în urma bătăliilor și schingiunirilor din temnițele din țară, în care a petrecut 14 ani?!

A scris și publicat până acum 14 cărți. Parte sunt traduse și în limba română, iar restul în peste 40 de limbi ale pământului, ca să nu mai vorbim de sutele de mii de biblii, scrise și traduse tot în atâtea limbi și răspândite în lumea toată prin grija lui și a organizației lui misionare.

Nici măcar una din toate cărțile și scrierile lui nu este să nu cuprindă adevăruri crunte despre România, despre suferințele lui, ale compatrioților lui. În cuvântările lui de-a lungul și de-a latul globului, de fiecare dată nu

uita să spună că este român, iar în casa lui, la Torrance, California, se vorbește numai românește, inclusiv cei doi nepoți de fiu.

Audierea sa în fața Comisiei Judiciare a Senatului Statelor Unite al Americii, în Mai 1966, a adus primele mărturii exacte și detaliate despre ororile din temnițele comuniste din România. Publicația editată de Senat este răspândită în milioane de exemplare peste tot pământul. Scrisă în limba engleză ar trebui să fie cunoscută de întreaga suflare românească. Si tot astfel și traducerea poeziei lui Radu Gyr. "Isus în celulă" care a apărut, în revista pe care o conduce, înainte cu doi ani.

Este demn și oportun de adăugat că, împreună cu un alt titan al propovăduirii despre suferințele din România, Pastorul John Crossley din Pennsylvania, pastorul Richard Wurmbbrand, a desfrânat o activitate fără egal în intensitate pentru eliberarea Părintelui Gheorghe Calciu-Dumitreasa, în care sens ambii au luptat cu scrisul, cu graiul și cu răspândirea a zeci de mii de poze ale părintelui, pe care erau trecute citate din prelegerile sale ținute studenților din București.

Cunoscut în lume pentru lupta sa neobosită, se cuvine să fie cunoscut de toți Românii din exil și de cei din țară. Iar în acest sens se poate reveni. Un cald salut, cu toate urările de bine și sănătate! LA MULTI ANI, Pastor Richard Wurmbbrand! □

Din cele trecute vremi:

ASOCIAȚIA DELA PARIS

În 1949, cu ajutorul bănesc (100 dolari) dela Monsignorul George Băbuțiu, am plecat la Paris. Adică, în prag să plec în Statele Unite, am crezut, că cei de aici vor vrea să știe despre soarta refugiaților români din Europa. Acolo, la Misiunea catolică română din rue Ribera m'am întâlnit în 5 rânduri cu un Arhimandrit ortodox, care a ținut să discutăm despre unirea Bisericilor creștine. După 5 sesiuni, i-am spus: de discutat am discutat, dar ce ar fi dacă am și FACE ceva? Ne-am hotărât să înființăm o asociație pentru unirea Bisericilor creștine, cu o mână de oameni și cu obligația să ne întâlnim și în Biserica Ortodoxă și în cea Catolică, cu toții împreună (ortodocși și catolici), și să ne rugăm pentru unirea Bisericilor creștine (ce altceva mai bun puteam face?)

Între membrii acestei asociații a fost și savantul cu renume mondial, Mircea Eliade. La una din ședințele asociației la Roma, la care a participat și profesorul Eliade, rugăciunile au fost conduse de Părintele ieziut Frederic Tailliez și de Preotul ortodox Ion Surducian (ambii în odăjdi). Iar, coresponsuzător acestui spirit creștin, am publicat în "Cuvântul Românesc" un articol "Înainte Apusului..." tot în legătură cu unirea. Copia celui articol am trimis-o Doamnei Christinel Eliade, care e o intelectuală de seamă. Răspunsul primit a constituit pentru primul de mine o reală bucurie. Căci profesorul Eliade s'a identificat, sub semnătură proprie, cu satisfacția exprimată de Doamna Eliade, că, în sfârșit, cineva a înfruntat să spună lucrurilor pe nume. Adică,

să dea glas amărăciunii, că această creștinătate, în loc să respecte voința lui Dumnezeu unindu-se întru UNA SINGURĂ BISERICA a tuturor creștinilor, e pulverizată în nimeni nu mai știe câte denotații. Alături de cei luminați, profesorul Mircea Eliade (profesor de istoria religiilor), își dă deama ce **moștenire** vitregă a fost hărăzită nouă de înaintașii noștri.

Mare e puterea lui Dumnezeu! Se va milui și de acei, care, umili dar stăruitori, se roagă Lui zilnic să șteargă această moștenire, de oameni pricinuți, și să ne binecuvinteze pe toți creștinii întru plinirea sfintei Lui voințe: UNA SINGURĂ BISERICA CRESTINA pentru toată suflarea creștină de pretutindeni. □

Ilie OLTEANU

pentru că darurile pe care Tu ni le-ai dat - inteligența, talentul, voința, posibilitatea de a trăi liberi, dincolo de hotarele pătimirii neamului - le-am risipit. Ne-am purtat necinstit cu Tine, Doamne,

ca să-Ti slujim Tie. Stăpânul și răscum-părătorul nostru, am slujit unor interese meschine, și ne-am consumat anii și viața, comportându-ne ca niște argați ai orgoliului și ai ambițiilor noastre

desarte. Întorcându-ne dela roșcovele unei trăiri rușinoase la Isus, El ne va mângâia cu cuvintele din parabolă "Căci acest fiu al meu era mort și a înviat; era pierdut și a fost găsit. □

FARA ARMÂNEASCĂ

80 DE ANI DE CINEMATOGRAFIE IN BALCANI

FRAȚII MANAKIA SUNT AROMÂNI (urmare)

— Vasile TEGA —

MEMBRII COMUNITATII COMUNEI AVDELA (PIND). CEL DIN STANGA (STERIE PAPPA), STAND PE BANCA, A FOST MASACRAT DE ANTARTI IN 23 IULIE (ST.V) 1905

În sfârșit, celebrii cercetători englezi A. Wace și M. Thompson, care au vizitat Avdela de mai multe ori între 1909 și 1911, scriu printre altele: "Tulburările politice dintre 1903 și 1908 au cauzat pagube grave satului, fiindcă Avdela este puternic naționalistă. În 1905, o parte din familiile naționalistilor aromâni care se întorceau dela iernatic, în drum dela Grebena spre Avdela, au fost atacate de bandele grecești, în ciuda unei puternice escorte de soldați turci, rezultatul fiind numeroși morți în rândurile Aromânilor și Turcilor însoțitori, în timp ce supraviețuitorii au fost maltratați și jefuiți."

"Mai târziu, în cursul aceluiași an, o bandă de antarti, antrenată în Grecia (Avdela făcea parte atunci încă din Imperiul Otoman) a atacat satul, a asasinat o parte din fruntașii aromâni, incendiindu-le în același timp casele. Cu aceeași ocazie, principala biserică a naționalistilor aromâni a fost arsă."

"...Există două școli în comună, una greacă și cealaltă română. În cursul ultimei noastre vizite în 1911, am constatat că școala română avea, de departe, cel mai mare număr de elevi. De altfel, succesele deosebite obținute în domeniul instrucției în ultimii ani constituie mândria Avdelei și e cazul s'o spunem că școlile române sunt superioare calitativ celor grecești, unde cea mai mare parte a

IANACHI MANAKIA, ABIA NUMIT PROFESOR LA GIMNAZIUL ROMAN DIN IANINA, ÎMPREUNA CU UNUL DINTRE CEI MAI BUNI PRIETENI AI FAMILIEI, ADAMLU ALU VASOTII DIN BAIASA, FOTOGRAFIATI ÎN TOAMNA ANULUI 1900.

(Document inedit, originalul în colecția Tega)

timpului este irosită în predarea istoriei antice, ceea ce constituie de altfel marea pacoste a întregului sistem de învățământ grec."

Iată deci, pe scurt, condițiile și atmosfera care prevaleau în Macedonia când tinerii Manakia își făceau studiile primare și secundare. Și e cazul să insistăm asupra faptului - omis de altfel cu multă grijă din comunicatul oficial grec, că școala primară din Avdela următa de ei a fost cea românească și nu cea grecească, și că după absolvirea acesteia și-au continuat studiile la renumitul Liceu Român din Bitolia, care dela înființarea sa în 1880, devenise o reală pepinieră și un crescător de focar cultural național pentru renașterea etnică a Aromânilor.

Si acum câteva cuvinte despre conținutul și valoarea operei moștenite dela frații Manakia.

Buni cunosători ai unor realități patriarhale, al căror amurg ei îl apucaseră în copilăria lor în însăși renumita lor comună natală, ei lasă în urma lor un tezaur etnografic unic în felul lui. În întreaga lor operă, care pe drept cuvânt ar putea fi considerată ca "marea enciclopedie ilustrată a Aromânilor", pulsează numai viața aromânească: cărvănari, păstori, celnici, costume naționale, aspecte din viața casnică, sărbători și hore, nunți, comune, case, interioare și bineînțeles numeroase fotografii înfățișând aspecte din viața de încordări și lupte naționale grele și continue, uneori - din păcate - cu deznodămante tragice.

Deși, în calitatea lor de fotografi și cinești, instrumentul de care s'au servit ca să ne transmită mesajul a fost "imaginea", totuși, uneori, acestea sunt însoțite de scurte explicații care, în contextul discuției actuale, capătă o semnificație deosebită.

Când afirmăm acest lucru ne gândim mai ales la folosirea aproape constantă în aceste texte a termenului ROMAN(I) pentru a desemna pe AROMAN(I). De fapt, frații Manakia nu se încurcă în subtilități de ordin semantic. Pentru ei, AROMANII și ROMANII sunt frați, membri ai aceleiași mari familii care se întinde din Carpați până în Pind. "NOI HIMU UNĂ" adică noi suntem una și aceeași nație ne spunea deseori profesorul Manakia la orele de desen, care de cele mai multe ori se transformau în cursuri de istorie națională.

Vom ilustra cele de mai sus prin câteva exemple extrase din numeroasele lor fotografii din colecția noastră. Si adăugăm că toate fotografiile fraților Manakia care sunt însoțite de legende, acestea sunt numai în limba română, ca de altfel și semnătura lor.

Sub o ilustrată înfățișând una din surorile lor se poate citi: "Tip de ROMANCA din comuna Avdela, torcând din scună fuior". Fotografia unui tânăr din aceeași localitate poartă următorul text: "Flăcău ROMAN din Avdela în costum național înainte de căsătorie"; portretul celebrului păstor din Pind, binecunoscut din numeroase reproduceri este însoțit de acest comentariu: "Cioban ROMAN din munții Pindului ținând în mână un cârlig (cârlibană). Instrument ce-i servește la prins oile"; sub o excelentă fotografie reprezentând un cuplu de tineri căsătoriți: "Mire și mireasă la Români din Samarina. Mare orașel locuit numai de AROMANI". Alte exemple: "Tip de tânăr celnic ROMAN. Dl. A. Balamaci, cea mai veche, mai mare și mai nobilă familie din tribul fărșerotes"; "Tip de ROMANCA din orașul Săracu (Vilaet Janina) Epir"; "Tip de ROMAN din Giuamaia (Salonic), în costum național"; "Armatol ROMAN (purtător de arme), însărcinat cu apărarea comunei lui natale"; "ROMANCA din Medgidia, Ciamurie (țârmul mării Adriatice)"; "Tipuri din Corița (Albania). Fărșerote din costum național ROMANESC"; Tipuri din comuna pur ROMANEASCA Gopeș (Macedonia); "Plecarea ROMANILOR nomazi dela popas. Transportul lor se face prin numeroase caravane de cătari".

Nu exagerăm dacă afirmăm că nu a existat colțșor locuit de Aromâni în Balcani care să nu fi fost vizitat și fotografiat de ei. Si în acest caz, legende însoțind fotografiile localităților respective sunt extrem de semnificative. Să începem cu o ilustrată reprezentând comuna lor natală: "Comuna Avdela (Abella) este situată pe coastele muntelui Ardzel (Munții Pind). Centrul de cultură macedo-română. Patria părintelui Averchie și a lui Apostol Margarit. Mare parte a fost incendiată de antartii greci la 23 Octombrie 1905"; despre comuna vecină Perivole se spune: "Comuna Perivole (zisă și comuna eroilor). Este situată pe o ramificație a muntelui Ou. Aici au avut loc luptele între Cezar și Pompei". Sub o splendidă imagine reprezentând un mare centru românesc din regiunea Bitoliei se poate citi: "Comuna Magarova, situată la poalele muntelui Pilistera, lângă Bitolia, una din cele mai frumoase comune ROMANESTI din Macedonia. Alături este și comuna Tărnova, unde s'a deschis prima școală română de institutorul d. D. Atanasescu". În sfârșit, în josul fotografiei reprezentând ceea ce a fost odinioară fala românismului sud-dunărean, se poate citi: "Moscopole sau Voscopole în spre munții Gramos. Oraș

renumit pentru bogății și fost centru de cultură al AROMANILOR din Imperiul Otoman".

Frații Manakia pot fi de asemenea considerați ca primii "foto-reporteri" din Balcani în sensul în care acest termen îl are în zilele noastre, acordând, așa cum era de așteptat, o deosebită importanță unor evenimente legate de viața națională a Aromânilor.

Într-o altă fotografie, tot din 1905, ne sunt prezentați membrii comunității române din Avdela, cu următoarea explicație suplimentară: "Cel mai din stânga (Sterie Pappa) stând pe bancă, a fost masacrat de antartii în 23 Iulie (stil vechi) 1905.

În toamna anului 1908, sunt aleși primii reprezentanți ai Aromânilor în Parlamentul turc: scriitorul și ziaristul Nicolae Bațaria și Dr. Filip Mișea. În afara numeroaselor fotografii arătând entuziasmul Aromânilor din Corița care trimeteau, în persoana lui Mișea, primul lor delegat în Parlamentul turc, frații Manakia au pus în circulație o frumoasă carte poștală cu fotografiile celor doi aleși, încadrată de următorul text: "Primii reprezentanți ai poporului aromănesc în Parlamentul Imperiului Otoman".

În sfârșit, un ultim exemplu. În Aprilie 1911, un grup de personalități marcante din București, în frunte cu Dr. C. I. Istrati au vizitat Bitolia și satele aromânești din regiune.

Frații Manakia și de astă dată prezenți la datorie ne-au lăsat imagini de neuitat. Entuziasmul care-l simțeau și ei alături de ceilalți Aromâni la primirea fraților nord-dunăreni este evident în textele care însoțesc fotoreportajele lor: "Primirea măreată făcută de către autoritățile otomane și Aromâni primilor excursioniști români din țară, în orașul Bitolia (Macedonia). În față se vede D. Profesor Istrati, contra-amiralul Urseanu, D-na Dr. Cantacuzino și Niazibey, eroul constituției otomane". O altă poză prezintă "excursioniștii români împreună cu frații lor aromâni la Deve-hane (Bitolia)".

Ne oprim aici. Exemplele citate credem că sunt mai mult decât concludente. Quod erat demonstrandum.

Ianachi Manakia a murit în 1954, iar Milton cu zece ani mai târziu. Ca să onoreze memoria acestuia, guvernul iugoslav a emis un timbru poștal.

La Bitolia există trei cimitire ortodoxe: sârb, grec și român. Ei și-au ales locul de veci în cel românesc. Au murit deci cum au trăit: ca AROMANI. Fie-le țărâna ușoară!

SCENA CARACTERISTICA DIN FILMUL "TESANDRELE". PRIMUL DOCUMENTAR ETNOGRAFIC DIN LUME SI PRIMUL FILM BALCANIC, REALIZAT DE FRATII MANAKIA ÎN 1905. JOS, LA DREAPTA, TORCAND DIN CICRIC DESPA ALU MANAKIA, BUNICA REALIZATORILOR, ÎN VARSTA DE 117 ANI, ÎN PICIOARE, LA DREAPTA, MAMA LOR; OBSERVAM APOI CELE TREI SURORI ÎN PLINA ACTIVITATE: UNA TORCAND, CEALALTA TESAND, IAR ULTIMA DEPANAND UN GHEM.

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

SĂRBĂTORIREA ZILEI UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE ROMA

În scopul de a ține trează conștiința națională a exilului românesc despre țara noastră România, azi în plină suferință, mai ales în rândurile noilor veniți, conducerea Consiliului Național Român a hotărât să facă aniversarea marilor noastre Sărbători Naționale (prin rotație) în toate capitalele țărilor europene.

După prima încercare reușită din 1 Decembrie 1984 la Paris a "Unirii Transilvaniei", anul acesta, s'a ales Roma pentru aniversarea Unirii Principatelor. Secția C.N.R. Italia s'a oferit să susțină cu toată abnegația această aniversare, dar ne gândeam cu inima strânsă asupra rezultatului, deoarece iarna, astfel de aniversări au șansele de reușită atenuate, iar pe de altă parte colegii noștri din Italia se aflau la primul debut în astfel de ceremonii...apoi resursele financiare nu erau chiar neglijabile.

Dar hotărârea din Septembrie 1985 dela sedința BEC-CNR a devenit cadentă și Dl. Președinte Horațiu Comănicu a rămas neclintit în hotărârea sa: "aici la Roma - în Cetatea Eternă - vom face simțită prezența noastră ca popor liber și ne vom sili să obținem și audiența Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea."

Acest lucru era însă posibil numai cu sprijinul clerului românesc acreditat pe lângă Vatican, care și-a dat tot concursul nu numai pe linia bisericii, dar chiar și pe linie administrativă, ajutând colegii noștri din Italia la soluționarea problemelor legate de această aniversare. De aceea fără concursul neprecupețit al IPS Arhiepiscop Crisân, Episcop Cristea și Mons. Tăutu acțiunea aceasta nu ar fi fost atât de reușită.

Serbarea a avut loc Sâmbătă 25 Ianuarie la orele 16, în splendida sală a Institutului Augustinian unde au participat cca. 200 de persoane, dintre care semnalăm: Sf. Sa Arhiepiscop Crisân, Episcop Cristea, Președinte Horațiu Comănicu, Florea Vasile, Constantin Nicolae, Bujin Nicolae, Dr. Vălimăreanu P., Ghilezan Emil, Ing. Paul Morcov, Dr. Brad Coriolan, Ing. Crisân, Sava Gărlău, Constantin Nagacevșchi și alții. La deschiderea serbării s'a oficiat o scurtă slujbă de Sfintele lor (mai sus amintite) răspunsurile fiind date de Ing. Crisân și Preot Nadrăg. Apoi Dl. Florea Vasile a ținut cuvântul de deschidere, arătând importanța zilei de 24 Ianuarie pentru neamul românesc. Dl. Constantinescu

Nicolae a arătat rolul Consiliului Național Român, ca factor de coeziune al exilului în situația actuală, că drumul spre eliberarea țării poate fi lung și că noile generații trebuie să preia ștafeta luptei dusă în prezent de cei vârstnici.

În încheiere Dl. Horațiu Comănicu într-o vibrantă cuvântare, întreruptă de mai multe ori de aplauze prelungite, a arătat în detaliu strategia actului Unirii și importanța lui istorică pentru poporul român, proiectată în situația de azi a exilului românesc.

Și frații aromâni și-au spus cuvântul prin delegatul lor.

În acompaniamentul unei înregistrări pe bandă magnetică, cei din sală au intonat cu multă însuflețire "Hora Unirii" și cu ochii umeziți de lacrimi cei mai mulți au retrăit acest act de rășărit de soare al tristei noastre istorii, care avea să-i urmeze abia în secolul următor împlinirea de veacuri a marelui ideal național-România Mare.

Toți cei de față eram pribeगी unui popor care-și dăruise cu abnegație sângele său în ultimele două războaie mondiale pentru binele acestei civilizații, pentru Europa. Și acum părăsind vetrele noastre, am luat drumul lung și greu al exilului, la capătul căruia nu poate fi altceva decât regăsirea liberă a scumpei noastre patrii.

Participanții s'au delectat apoi la un bufet foarte bine asortat cu gustări și băuturi, care a contribuit și mai mult la crearea unei atmosfere de caldă prietenie între Români.

A doua zi Duminică 26 Ianuarie s'a oficiat de către aceiași preoți o slujbă religioasă la Biserica Unită, urmată de o mică agapă, după obiceiul înpământenit al compatrioților noștri din Roma.

Iar în ziua de Miercuri 29 Ianuarie, un grup compact de Români în majoritate membrii CNR, au întâmpinat pe Săntăritatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea în marea Sală de audiențe, unde după ce s'au prezentat și au primit binecuvântarea Sfântului Părinte, au predat și un memoriu.

Încheind aceste rânduri, se poate trage concluzia că Români pe lângă alte păcate au și marea calitate de a fi "sufletști". Trebuie găsită însă totdeauna cheia care să dezăvoriească marele tezaur al naționalismului lor.

Paul MORCOV

HEIDELBERG

A devenit o tradiție a exilului românesc sărbătorirea Zilei Unirii Principatelor la Heidelberg, orașul în care și-a sfârșit zilele exilatului Alexandru Ioan Cuza, Domnul Unirii și ale cărui rămășițe odihnesc astăzi între zidurile Bisericii Trei Ierarhi din Iași. Din zilele săptămânii este aleasă cea mai apropiată Sâmbătă de 24 Ianuarie, pentru a se da posibilitatea unui număr mai mare de Români să participe la slujba specială care are loc întotdeauna în Biserica Sfânta Ana și apoi, în continuare, la agapă românească unde se

reinnoadă prietenii și cunoștințele mai vechi, sau se făuresc altele noi.

În ciuda unei vremi deosebit de potrivnică, ne-am strâns în acest an 50 de Români pribeगी, veniți din mai multe culturi ale Germaniei. Un sobor format din preoții Dumitru Popa din Freiburg, Viorel Mehedințu din Heidelberg și Iuliu-Cezar Codreanu din Düsseldorf au oficiat serviciul divin și au fost pomeniți toți cei care și-au adus contribuția la înfăptuirea marelui Act al Unirii, în frunte cu Principele Cuza, Elena Doamna, Mihail Kogălniceanu, Ion

Dumitru Brătianu, Vasile Alecsandri, Frații Golescu, C.A. Rosetti, Nicolae Bălcescu.

Protoiereul Dumitru Popa a ținut o predică legată de însemnătatea creștină și românească a Unirii între oameni și între Români, iar Preotul Dr. Viorel Mehedințu a evocat într-o scurtă cuvântare faptul și semnificația Unirii Principatelor.

După terminarea slujbei religioase a urmat, potrivit vechiului obicei românesc, agapă la care au luat parte cei care au asistat la slujbă.

Constantin MAREȘ

NELO MANZATTI

S'a stins Nelo Manzatti la vârsta de 81 de ani.

În ultimul timp suferea de un Parkinson, care tratat într'un institut de geriatrie a regresat, dar au intervenit complicații. O bronho-pneumonie, un blocaj al rinichilor și apoi un infarct i-au înscris moartea la 5 Februarie a.c.: data lui de naștere, acest 5 Februarie.

La 8 Februarie Mons. Villa i-a spus ultima rugăciune în biserica Santa Maria Secreta din Milano. Manzatti a lăsat un testament prin care își exprima dorința ca cenușa lui pusă în urnă să fie păstrată de Biblioteca din Freiburg.

L-am cunoscut pe N. Manzatti în anul 1937. Dela întâia întâlnire am avut impresia că vom fi prieteni. Și asta a durat până la data morții.

În timpul guvernării antonesciene, Manzatti era director la postul de radio. A dat dovadă de competență, de distincție. A renunțat la o parte din salariul său din modestie. De atunci se vedea pornirea spre sacrificiu, dezinteresul.

După constrângerea legionarilor de-a părăsi guvernarea, el s'a îndreptat, cu alți prieteni, printre care Radu Gyr, spre acțiunea de colaborare cu I. Maniu și a rămas constant pe această linie. Era apropiat de Romul Boilă, nepotul lui Maniu. Asemenea a colaborat la manifestări artistice, la Paris, cu doamna Pia Boilă, o deosebit de înzestrată cântăreață de operă.

Când au intrat Rușii în țară a fost silit să încerce trecerea hotarelor. După multe peripeții pe care le povestea cu nespum, am ajuns la Viena. L-am întâlnit la Viena, de unde i se îngreuna plecarea. Am reușit amândoi să venim la Paris, în urma ajutorului

dat de Francezi.

La Paris a zăbovit oarecare timp și apoi a plecat spre Argentina. Peste tot viața lui se desfășura greu deoarece compozițiile lui muzicale nu puteau fi valorificate în străinătate, deși erau de mare valoare. Trecutul apăsa puternic asupra lui. Era fiul unui popor călcat de unii, abandonat de alții. Era un luptător de frunte, dar țara lui era domeniu de purgatorii.

Din Argentina s'a întors în Italia, unde a funcționat ca profesor într-o școală din Milano. Câștiga puțin dar era mulțumit, câtă vreme sănătatea nu l-a părăsit. Deja, cu câțiva ani înainte de-a ne părăsi, el începea să simtă tot mai intens înaintarea vârstei cu neaștrile ce aduce. Simțea că puterile îl părăsesc și se străduia mult ca să-și păstreze postul, știind că doar cu o pensie slabă nu poate trăi. Și nu voia să primească ajutoare. Unii se mirau de puterea lui de rezistență, fără a ști că își punea în joc ultimele forțe ca să nu fie silit să întindă mâna. Dar la un moment dat nu mai putea face nici drumul până la școală, deși ea nu era departe. A fost silit deci să se pensioneze. Trăia acum modest, ca totdeauna. Era un om sobru, dar lipsurile și boala îl apăsa.

Începând cu luna lui August a anului trecut boala înainta primejdios. Avea acum nevoie de medici, de medicamente. Trebuia ajutat. Și au sârbit destui ca să-i ușureze suferința. Era nevoie și oamenii n'au pregetat să-și dea obolul. Era o mângâiere pentru el această popularitate, dar și o strângere de inimă în același timp. Seria că e mai bine să-și dea sufletul, când se gândește că poate unii își dau ultimul ban ca să-l ajute. Avea o conștiință

profundă, ce nu-l servea în timpurile ce trăim.

Cât despre talentul lui Manzatti, el era multilateral. Deja tânăr era considerat ca printul romanței românești. Dar el era nu numai compozitor deosebit, ci și un prozator de talent. Proza lui era savuroasă, vie și captivantă. Avea și talente practice. A fost administrator de industrii, precum a dat satisfacție și conducând instituții. Proza lui umoristică a însemnat multe ființe destărate.

Unele din compozițiile lui sunt puțin cunoscute, deoarece n'a avut posibilitatea să le răspândească sau publice. Ele vor fi cunoscute odată intens, când țara noastră va fi liberă. Muzica lui duioasă sau răscolitoare, va încanta generații viitoare, cum a făcut-o și cu generația noastră.

Dar peste inteligența și finețea lui, peste discreția lui elegantă, ceea ce este mai just de-a remarca, e caracterul. Oameni inteligenți a avut țara noastră. Li avem și azi, dar oamenii ce unesc mari calități intelectuale cu o putere de sacrificiu, nu sunt mulți. Și ce nevoie avem azi de oameni ce mor, ca Manzatti, lăsând o dăru de lumină pe drumul anevoios al viitorului. Căci asta va salva neamul nostru: oameni de credință, cei ce dau mereu și tot li se pare că nu dau destul; cei ce mor săraci, deși puteau să-și schimbe destinul, prin compromisuri. Salvarea stă în virtuțile noastre și N. Manzatti sta ca exemplul mai ales pentru tineretul ce trebuie să ducă faclă libertății mai departe.

Toți cei ce i-am fost prieteni spunem: Să-i fie țărâna ușoară.

Horațiu COMĂNICIU

CĂRȚI ROMÂNEȘTI LA CALGARY

Din inițiativa unor Români din Calgary și cu sprijinul înțelegător al oficialităților culturale locale, s'au obținut fonduri pentru procurarea primelor cărți tipărite în limba română și care sunt la secția imprumut a Bibliotecii Municipale din centrul orașului. Cărțile vor fi achiziționate prin intermediul editurilor din lumea liberă dar și prin donații personale.

Titlurile cărților au fost selectate cu mare grijă pentru a nu se infila nici un fel de tipărituri reseriste care ar putea servi ca platformă de propagandă pentru așa zisa cultură socialistă română.

Vor fi cărți ale autorilor clasici dar și ale scriitorilor din exil. Așa că doritorii vor avea acces la Eminescu, Slavici, Mircea Eliade dar și Vintilă Horia, Bacu, Ierunca, Lovinescu, Govora etc.

Când va fi posibil se vor procura și cărți românești traduse în engleză, cum e

cartea lui D. Bacu despre Pitești.

Suntăm de asemenea informați de către conducerea fondului de cărți în limbi străine că donațiile sunt binevenite și sunt acceptate volume în bună stare, de preferință legate în coperti tari.

Prezențele rânduri sunt un îndemn de a vizita noua secție de limbă română a Bibliotecii Municipale din Calgary.

Correspondent

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

"CONTRADIȚII" CU GĂURILE DIN FUNDUL PANTALONILOR

În RSR s'au rezolvat toate problemele sociale-economice: Avem luminat, încălzit și alimentație științifică. Singurul lucru temporar nerezolvat a rămas cărpirea pantalonilor rupți în ...cred că știți unde.

Pentru a rezolva și acest deziderat de importanță națională (astuparea ventilațiilor datorită uzării) ziaristul Horia Tabacu (Informația Bucureștiului-12/5/85) a pornit la o temerară anchetă.

Inarmat cu hârtie, creion și o pereche de pantaloni găuriți, el a făcut circuitul întreprinderilor Naționale de Cărpirea Fundului Rupt: "Pe șos. Mihai Bravu s'a constatat" că e vorba de o reparație de 2 cm.; (este vorba de mărimea găurii) pe Calea Moșilor, 1,5 cm., pe str. Doamna Ghica 1 cm." "Operația nu durează mai mult de un sfert de oră" -s'a gândit d. H.T.-și dacă atelierul este aglomerat "poate o zi-două."

În loc de o zi-două, i s'a promis la un atelier că pantalonii vor fi gata în două săptămâni, iar la celelalte "într-o lună."

La al patrulea atelier, "Muncă și Artă" (șos. Mihai Bravu) Sefa serviciului dela direcția stopatului (șesutului, N.R.) "era plecată la cumpărături".

În lipsa șefei supreme o lucrătoare "și-a făcut manichiura, alte lucrătoare stăteau la șuetă" remarcă d. H.T.

Când s'a întors "șefa" dela cumpărături și după consultații la nivel înalt s'a dat verdictul: "20 de lei și vino peste o lună!"

Fixarea prețului a durat un sfert de oră deoarece nu se găsea lista "oficială cu tarife" și toți lucrătorii din atelier au pornit la vânătoare ca să-i dea de coadă.

După aproape o zi de alergătură d. H.T. și-a găsit petecul: 10 lei și vino mâine.

Indignat că cetățenii trebuie să rămână cu fundul neacoperit timp de o lună, și că măsuratoarea găurilor nu-i o știință precisă, d. H.T. scrie revoltat:

"...trebuie să se desfășoare în mod civilizat, (Cărpitul pantalonilor, N.R.) într-o deplină ordine și disciplină, nu la voia întâmplării..."

Când toți Românii vor umbra cu pantalonii cărpiti (știți unde) și nu vor mai exista ferestre compromițătoare (știți unde), atunci tov. Ceaușescu va putea să afirme cu mândrie:

România a trecut dela faza de Națiune Nedezvoltată la aceea de Națiune cu Petece la Fund!

LA 103 ANI!

Un pensionar printre pensionari este dl. John Janabet din Warren, Mich. El a fost felicitat de Pres. Reagan și de Camera Deputaților din Statul Michigan.

John s'a născut în 1883 în com. Sărbunesti (la 50 km. departe de București) și după ce și-a făcut armata în România a venit în America în 1909.

John a fost activ în viața românească și a lucrat până la vârsta de 90 de ani.

Mary, fata centenarului John, este căsătorită cu Reo Marshand, Doctor în Drept și profesor la Wayne State University.

După informațiile pe care le avem, John ar fi cel mai bătrân cetățean al Statului Michigan.

CUM SĂ-I IDENTIFICĂM

Pe un agent al Bucureștiului, infiltrat în mas-media exilului, nuli poți identifica prin ceea ce spune sau scrie, ci prin ceea ce nu spune și nu scrie.

Un agent comunist nu va invinui niciodată persoana pres. Ceaușescu, ca principalul vinovat de mizeria și teroarea din țară.

Comuniștii de peste hotare admit că s'au făcut greșeli (acum se spune "contradiții", N.R.) dar nu vor preciza ce greșeli s'au făcut și cine-i autorul greșelilor.

Un agent comunist nu va pomeni niciodată că d-na Elena Ceaușescu este o înaltă ce și-a însușit cu forța titlul de Academiciană.

Agentul comunist dintre noi apără tradiția și cultura de peste hotare, dar nu pomeneste că în țară ni se distruge tradiția și cultura este călăuzită pe linia partidului.

Comuniștii se bat cu pumnii în piept că-și iubesc neamul, iubesc democrația, doresc pacea și în ziua de 4 Iulie mănâncă plăcintă de bostan.

Asupra acestui subiect vom reveni.

RSR JEFUEȘTE VIZITATORII!

T. Tom Schuster, timp de 364 de zile (Un an fără o zi) a vizitat 3 continente, 42 de țări și 159 de orașe mari. (Detroit News, 1/26/86).

Singura țară ce n'ar dori s'o mai viziteze este România.

Motivul e simplu: leul românesc a fost în ultimii trei ani, supra valorificat în raport cu dolarul. Asta înseamnă o febrilă pe față ("bluntly a ripoff").

Despre celelalte capitale comuniste: Budapesta: oraș prietenos, ieftin; Praga: restaurante excelente, ieftine; Moscova: foarte puține magazine și restaurante... aștepti la rând pentru serviciu oriunde, chiar și în hotelurile dedicate turiștilor din Vest.

CAMPANIA CENTRULUI CULTURAL DELA "CÂMPUL ROMÂNESC"

Când Lucian Blaga a văzut ființa românească exprimată ca un spațiu mioritic, sesiza prin aceasta ceea ce este mai intim și mai sfânt la Români - mișcarea pedimensiunile înalte ale spiritului, ale omului ce urcă și ale lui Dumnezeu care coboară.

Comunismul, prin esența lui este anti-dumnezeesc, anti-omenesc, anti-spiritual și anti-românesc, spațiul lui diabolic, fiind reducerea la vertical, animalizare, la despiritualizare, dărâmand deopotrivă istorie și religie, monumente și biserici și tot ceea ce spiritul românesc a zidit de 2000 de ani.

Centrul Cultural Românesc din Hamilton vine cu marea inițiativă de a păstra acest spațiu mioritic în puritatea lui, de a promova valorile noastre culturale, limba lăsată de strămoși, credința în Dumnezeu și respectul pentru înfăptuirile spirituale ale înaintașilor noștri.

Va fi un loc de întâlnire pentru toți cei care suntem risipiți în întreaga lume, o vatră românească de cultură și de artă, un far spiritual care ne va lumina drumul în lupta noastră până când țara noastră va fi din nou România Mare, liberă și independentă.

Române de pretutindeni, ajuta acum la ridicarea Centrului Cultural Românesc din Canada!

Dar din dar se face Raiul! Fii alături de noi, fii alături de ctitorii unei așezări culturale, fii alături de ființa neamului tău, fii alături de strămoșii tăi... fii generos, la clădirea unui așezământ cultural, când alții distrug!

TINTA NOASTRĂ \$75.000

TINTA NOASTRĂ ESTE MAI ALES TINTA LOR.

Contribuții primite până acum:

OCTOMBRIE	\$ 1.600
NOEMBRIE	\$ 4.820
DECEMBRIE	\$ 10.875
IANUARIE	\$ 6.175

FEBRUARIE

TUDOR MURGOCI	Hamilton, Can.	\$ 1.000
PETRE STEFAN-NITA	New York, USA	1.000
(din Cetatea Albă, Basarabia)		
GEORGE DONEV	Detroit, USA	500
TRAIAN TOTOIAN	Kitchener, Can.	500
N.P.	Hamilton, Can.	250
FLORIN SECARA	Toronto, Can.	100
SOC. TRANSILVANIA LIBERA	Sharon, PA. USA	100
Pr. ICHIM DUMITRU	Kitchener, Can.	75
J. BACIU	Montreal, Can.	70
GEORGE MORAR	New York, USA	25

TOTAL 27.090

Trimiteți cecul Dvs. pentru "FONDUL DE CONSTRUCȚII" pe adresa: ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ, P.O. Box 4217, Station "D", Hamilton, Ontario, L8V 4L6, Canada.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CAUȚ RUDELE ȘI PRIETENII

* Caut grup de credincioși penticostali în RFG, în apropierea orașului Essen. Cei ce-mi pot da o relație în această privință sunt rugați să-mi scrie la adresa: Elisabeth Kampmann, Sonderfeld 7, 4300 Essen 14, sau să telefoneze la nr.: 0201-58.85.52.

* Doamna Ionel Luminița Secăreanu, 2000 Hamburg 74, Bocklerstr 32. VIII, West Germany, împreună cu soțul și fiția, plecați din Galați în Iulie 1981 și emigrați în RFG, doresc să ia legătura cu DL. DOCAŢ GHEORGHE (ION), care se află în California. Cei care pot da relații despre acesta, sunt rugați să scrie la adresa de mai sus.

* Doamna Ionel Luminița Secăreanu, 2000 Hamburg 74, Bocklerstr 32. VIII, West Germany, emigrată din Galați cu soțul și fiția, doresc să ia legătura cu o verișoară care a plecat din Tecuci și stabilit în America, și pe care o roagă să scrie la adresa de mai sus.

* Caut pe ANDRONICA FRENTIU, plecată din țară prin anul 1965, cu ultimul domiciliu cunoscut 1399 Andrus St., Acron, Ohio, 44305. Rog să-mi scrie la adresa: BIDA STEFAN, 45-38, 45 St., apt. 5K, Sunnyside, N.Y. 11104, sau să-mi telefoneze cu taxă inversă la (718)565-5771.

*Caut pe RODICA și NOLI DAVIDESCU din București, emigrați în Canada în anul 1982. Rog sunați cu taxă inversă la Mia Georgescu, tel. (718)706-6466.

* AURICA FRUHLING, fost ing. normator la UCECOM București, s'a mutat din Cincinnati, Ohio, în California, la "One Quail Place", 72600 Fred Waring Drive, apt. 3313, Palm Desert, Ca. 92260, tel. (619)341-3004, și dorește să facă legătura cu Români și Românce din Calif.

CĂSĂTORII

* Dorind fericirea care i se cuvine doamnei de origine germană cu domiciliul în București, intelectuală, înfățișare foarte plăcută (1,59 m, 59 kg), 60 de ani, aparență mai tânără, pensionară, gospodină, energică, pasiuni-artă, literatură, muzică, voiajuri, calități morale și spirituale, cu valoroasă educație în familie, situație materială excepțională, apartament central, mare, prin valută construit, fără obligații de familie, pe această cale căutam să-i găsim un tovarăș de viață care să-i corespundă cu dăruire reciprocă, să poată avea o viață fericită amândoi, să poată voiaja împreună. Prin căsătorie, soțul, într-o eventuală stabilire la rudele ei în RFG, să fie de acord. De preferință inginer sau medic, un om integru, distins, să aibă alături, care să nu depășească 65 de ani. Să știe să conducă automobilul. Așteptăm răspunsuri serioase însoțite de fotografie dela cunoștințele Dvs. din România pe adresa: Ing. Alfred Schlawich, Postamt 32, Post Restant-4 Dusseldorf 30, BRD. Atenție! Vă rog nu trimiteți scrisori recomandate, căci după 7 zile, dacă nu sunt în localitate, se trimit înapoi.

* Intelectuală, văduvă, cu cetățenie austriacă, dorește cunoștința unui domn serios, de preferință peste 50 de ani, pentru stabilirea unor relații trănice de viitor. Răspunsuri detaliate cu fotografie recentă, pot fi trimise pe adresa: OCTAVIA N., 1024 Wien, Postfach 79, Austria.

* Intelectuală, 34 de ani, suplă, brunetă, harnică, înfățișare frumoasă, bună educație și caracter, stabilită în Danemarca, dorește cunoștință în vederea căsătoriei. Prefer pe cineva aflat în România, urmând a lua mai întâi legătura cu rude sau prieteni aflați în Occident. Răspundeți pe adresa redacției cu mențiunea "Doamnei Bălan".

SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

ANUL 9 Nr. 61

APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE

URZICA LIBERĂ

Niculae Ceaușescu:

"FIUL IUBIT AL SATANEI!"

Ni se răstignește Neamul!

Dinu Matrăgună

GLUME

* Ceii doi C. (academicieni), cu tabieturi de bătrâni, încearcă și ei o ședință de spiritism cu un pahar răsturnat, care alunecă pe un carton ce avea tot alfabetul înscris în cerc. Dela bun început, ei apelează direct la spiritul marelui Eminescu, solicitându-i colaborarea:

- Tovarășe Eminescu, domnule poet Eminescu - începe el. Despre noi au scris innuri și ode mai toți poeții de azi. Ne lipsesc însă din colecția și antologia noastră cuvintele dumitale, ale celui mai mare poet al neamului nostru, ale unui geniu aproape ca și mine. Măcar două versuri dacă ne-ai face și nouă, slava noastră ar fi nemuritoare peste veacuri!

Imediat paharul începe să alerge pe carton dela o literă la alta, iar Leana notează mesajul Luceafărului sintetizat în numai două versuri, după cum i s'a cerut: Săracă țară, săracă, Condu de-un Bou și-o Vacă!

* Bulă merge pe stradă, cântând. - De ce te-a apucat atâtă veselie? Îl întreabă un cetățean.

- Păi, n'ai citit în ziare că gu-

vernul vrea să încurajeze trimite-rea pensionarilor și a bătrânilor la sate?

- Ei și? Asta-i motiv să fii vesel și să cânti?

- Ce-ai uitat - îi răspunde Bulă învingător - că tov. Ceaușescu a împlinit 68 de ani?

* După ce a luat parte la două par- razi dedicate "nașterii lor" dela 7 și 26 Ianuarie, Bulă merge pe stradă, citind horoscopul, și vor- bind singur: e greșeală! Egreșea- lă cu luna de naștere!

- Ce-i greșit, măi Bulă? Îl în- treabă un pieton.

- E greșită luna în care s'au născut conducătorii: trebuia să fie 7 Noembrie și 26 Iunie, că atunci e zodia Scorpiei și a Cancerului!

* Se știe că cei doi vorbesc uneori cam bâlbâit. După o toropitoare plenară largită, înainte de culcare, o discuție în patul prezidențial:

En: (câșcând cu ochii închiși, gata să adoarmă): Maiestate?

El: (obosit și târâgănat, dar nu prea surprins): L-lasă, Leano, între noi, po-poți să-mi zici și pe

nume...

Ea: Nu, v-voiam să zic: mai e state de v-vizitat pe globu'ăsta sau le-am vâz't pe toate?

El: (aproape adormit, răspunzând într-un târziu): Le-di...

Ea: (deschizând ochii cu străluciri macromoleculare): Ei, a-acuma și tu!! Nu-mi zice ledi, zi-mi simplu ca'ntotdeauna: Leana!

El: La-lasă, Leano, acuma mi-e somn! Le-di-di..., le dibuim noi mâine dimineață dacă mai e s-sau nu mai e!

* Membrii au hotărât să-și țină ședința în subsolul blocului. E mai cald. S'au așezat oamenii pe unde au putut, s'a făcut apelul și activistul a dat drumul la moară: Tovarășilor să facem pe asta și să îndeplinim pe aialta, să promitem că...dar speriat de musafirii neașteptați, un șobolan a început să alerge printre picioarele ascultătorilor.

Omorîți șobolanul, Omorîți șobolanul! începu să strige vorbitorul.

Si pe ea! strigă un membru care tocmai se trezise din somn!

BOB DE OREZ

Două vaci ședeau la umbra unui pom și croșetau;

Dup'un timp, una din ele, rage către sora sa:

- Si, cum, dragă, zici? pe vremea când bunica era fată, Vacile pășteau în voie? Nu aveau muncă normată?

Si-am mai auzit c'atunci și la rumegat ședeau Fără să se'ntrebe vreuna, că de ce nu croșetau?

- Spui și tu ce spun și alții care-au auzit și ei,

Insă astea-s bazaconi - basme de-adormit viței.

Cum crezi tu că progresam, dacă noi nu croșetam?

Căci cu lapte nu se poate

Să le facem chiar pe toate.

- Bine, bine, măcar lapte de făceam era ceva;

Insă lumea se cam plânge că nu-i unt, nu-i telemea...

- Ce-ai vrea tu? Să stea'n vitrină toate ca'n televizor?

să se'mbogățească omul, să facă colesterol?

Uite-asa mai face sport... mai o coadă, mai se zbate,

Mai o luptă dând din coate...

C'altfel dă'n obezitate...

- Da, dar spun gurile rele, că sunt unii... nu dau nume

Care iau tot ce poftesc, dar din prăvălii anume;

Astea oare nu se vaită de vreun junghi, sau de vreo boală?

Ori săracii, plâng amarnic, că au viața prea ușoară?

- Vai, ce lume bărfitoare... și ce vorbe mincinoase...

Astea-s calomnii curate și de-a dreptul rușinoase...

Eu știam că ești isteț, cum crezi tu așa ceva?

Nu știi că-i egalitate? Sau n'ai auzit de ea?

- Păi, așa egalitate...

Si la noi e'ntr-o surate -

Că din zece, trei sunt sefe și doar două stau la muls;

Restul dau doar indicații și beau laptele pe-ascuns.

- Ia ascultă, ce vorbești? Ce prostii îndrugi acolo?

Eu zic să te potolești și să-ți vezi de lucru, soro...

Ce știi tu? Așa e schema și oricum ne facem planul:

În opt ani și jumătate... terminăm și cincinalul...

Poate n'ai fost la ședință, c'a vorbit chiar Boul vice;

Zău, n'ai pic de conștiință... Uită-te la ea, ce zice?

Eu, să știi, îți dau un sfat:

Gura să o folosești,

Numai pentru rumegat,

Că altfel, ai s'o păfești,

Si de vrei să o duci bine, să îți dai aportul tot.

Că poate-ai s'ajungi frunțașă, poate pleci și la export...

Mai știu eu pe cineva - să nu-i fie de deochi -

Care a ajuns departe...

Na, că am scăpat un ochi...

Din volumul de Fabule în curs de apariție, ale lui Valeriu Cercei

EPIGRAME

PREA FERICITULUI JUSTIN

Fiind un mare Ceausist,

Nu e nici un paradox.

Că'n țară-i ateist

Si'n afară-i Ortodox.

SĂ DE-A DOMNUL

Vestea bună, încântată

A venit dela prostată:

Vom scăpa de cel ales

Dela ultimul Congres!

- C -

Mi-e groază de-acest Că, cere spart, funest,

deschisă gură, nesătulă fiară.

Cutremur, Comunism și Ceaușescu,

trei Catastrofe, peste biata țară.

Rățoiul exilat

ANUL XVI

EPOCA CEAUȘESCU

OUL Nr. 70

Timbre comemorative sărbătorind
abundența și progresul
ANILOR LUMINĂ

POSTA ROMÂNĂ
ALIMENTARA
azi
carne

POSTA ROMÂNĂ
ASPIRATOARE
model
NICU

Dona RĂȚOIUL

ÎNTRUNIREA TRADIȚIONALĂ ROMÂNÓ-GERMANĂ DE BOBOTEAZĂ DELA FREIBURG

Si în anul acesta, la 6 Ianuarie, orele 17, Institutul Român de Cercetări din Freiburg a oferit compatrioților din exil și prietenilor germani sărbătorirea Crăciunului, a Anului Nou și a Bobotezei în stil românesc, cu muzică interpretată de artiști români, cu o comunicare pe temă românească, ținută în limba germană de o personalitate a exilului nostru, toate acestea în cadrul de căldă ospitalitate tradițională, a manifestărilor instituției noastre.

Domnul Gottfried Habenicht, președintele Cercului de prietenii ai Institutului, sub a cărui egidă se organizează de ani de zile această sărbătorire, atât pentru Români dornici să rețrăiască câteva ore vremurile de altădată, cât și pentru Germanii care ne iubesc țara și vor să cunoască mai bine, a rostit un cald cuvânt de bun venit oaspeților. Potrivit obiceiului creștin de Bobotează, Părintele Protopop D. Em. Popa a rostit o scurtă rugăciune și i-a sfințit pe cei prezenți, mergând apoi prin toate încăperile instituției cu mănunchiul de busuioac cu apă sfințită.

Domnul Habenicht a dat cuvântul Domnului Dr. phil. Dimitrie C. Amzăr din Wiesbaden, după o scurtă prezentare a acestei personalități de frunte a exilului românesc, fost student al prof. Nae Ionescu la Universitatea din București, doctor în filosofie la Univ. din Dresda, fost atașat cultural al României la Berlin, competent și cunoscut teoretician și apărător al ortodoxiei române.

Comunicarea sa "Poziția creștinismului românesc între Orient și Occident" prezintă o problemă de via și stringentă actualitate pentru viața religioasă a Românilor în general și a celor din exil, în special.

D-a arătat latitudinea pe care o are fiecare confesiune de a-și aroga atât denumirea de "ortodoxă", cât și cea de "catolică", deoarece credințioșii ambelor confesiuni o consideră pe a lor ca fiind "dreapta credință", cât și "credința universală".

Mai departe, vorbitorul amintește de tensiunea ivită curând după război între greco-ortodocșii și greco-catolicii români din exil, datorată 1. - desființării prin forță a Bisericii Unite din România, în 1948, și 2. - afirmației făcute de unii Români din exil, că Biserica catolică ar fi singurul bastion capabil să se opună pericolului comunist ce avea să invadeze Europa.

Intrucât o mare parte din clericii români refugiați după război în Vest își făcuseră studiile teologice la Roma și erau de confesiune romano-catolică sau greco-catolică, ei au preluat păstoria celei mai mari părți a Românilor în exil din Germania, indiferent de confesiunea lor, atâta vreme cât în favoarea Romei s'a intensificat. Dr. D.C. Amzăr, împreună cu Dioceza Ortodoxă Română din USA au luat poziție împotriva acestei acțiuni de misionarizare, pentru ca, în Decembrie 1948, sprijinit de un grup de intelectuali români, să protesteze energic împotriva dizolvării barbare a Bisericii Unite de către guvernul comunist din România, pe care Constituția din 1923 o decretase a doua Biserică națională, egală în drepturi

cu cea ortodoxă.

După ce arată spiritul ecumenic în care s'a făcut ajutorarea, imediat după război a refugiaților români din Germania, atât de către Dioceza Ortodoxă Română din USA și Canada, cât și de Misiunea Greco-Catolică din Roma, fără discriminări de ordin confesional, Dl. Amzăr atrage atenția asupra unui fenomen nou, survenit la mijlocul anului trecut, de intensificare, în cadrul acțiunii ecumenice, a prozelitismului greco-catolic, de data aceasta nu numai pe considerente politice, ci pe baza unor argumente de ordin spiritual și istoric-cultural.

Acțiunea de apropiere s'a adresat mai întâi Bisericii Ortodoxe din România, ca organ religios oficial al unui popor de origine romanică. În această acțiune au fost antrenate și Bisericile din exil. În repetate rânduri, spune Dl. Amzăr, D-sa personal a arătat că problema reunirii Bisericilor privește Bisericile autocefale din Răsărit, în dialogul lor cu Biserica Catolică și cu Bisericile Protestante, și că Bisericile din exil n'au fost consultate în această problemă, întrucât, în concepția vorbitorului, ele nu sunt competente, nici desemnate pentru rezolvarea acestei probleme.

După examinarea acestor aspecte actuale, Dl. Amzăr face o incursiune în valorile eterne românești, unele din ele puse în evidență și formulate de el în cursul activității sale filosofice și publicistice. El aseamănă creștinismul românesc, în cadrul geopolitic al neamului nostru, "așezat în calea tuturor răutăților" (cum scrie cronicarul Grigore Ureche) cu o casă țărănească, cu ferestre spre Sud, Răsărit și Apus, primind lumină din spre aceste puncte cardinale, mai cu seamă dela ultimele două. Creștinismul românesc, născut în cadrul Imperiului Roman de Răsărit s'a dezvoltat între aceste două surse de lumină spirituală: fapt semnificativ, apostolul Românilor, Sf. Niceta de Remesian, era un Trac romanizat, care predica și scria în limba latină. Viața lor religioasă a fost dela început supusă Patriarhiei dela Constantinopol, care numea pe episcopii din stânga și dreapta Dunării.

Dualitatea aceasta a istoriei și culturii românești, asemenea zeității romane Janus cel cu două fețe, privind în două direcții opuse, în cazul nostru, spre Răsărit și Apus, a determinat specificul poporului și creștinismului românesc: echilibrul, care permite autodeterminare și autorealizare. Pentru ilustrarea acestui sincretism între răsăritean și apusean, vorbitorul prezintă noțiunea latină de ordine, care în limba română se exprimă prin termenul de origină slavă de "rânduială". Această concepție originală a Dr. Amzăr, expusă în studiul său "Rânduiala la Români" arată că "Rânduiala este ideea transcendentă a poporului român(...), ordinea ca atare, pur și simplu, e ideea care pentru a fi realizată trebuie umplută cu o ordine concretă, de un anumit fel(...)" pentru poporul românesc rânduiala reprezintă adevărul și dreptatea care stau dintru început la temelia lumii."

A doua noțiune, latină ca formă, dar al cărei conținut diferit de acela de "humanitas", este "omenia", "valoarea etică supremă a poporului român, care nici nu contrazice învățăturile Evangheliei, dar nici nu-și are rădăcinile în ea". (prof. Dr. Gh. Racoveanu). Iar această "omenie" este tocmai ordinea concretă mai sus amintită, prin care se umple și se realizează ideea de "rânduială". Teologul Dr. Gh. Racoveanu și filosoful Dr. D. C. Amzăr au adus o contribuție importantă la definirea în termeni filosofici a esenței românești.

Comunicarea, citită în limba germană, a fost urmărită cu mult interes de publicul din sală, atât Români, cât și Germanii dornici să cunoască din surse competente aspectele autentice ale românității.

În partea a doua a programului, cunoscuți artiști tineri români, Alexandru Janoš, la vioară, și pianistul Christian Micșunescu au interpretat cu vădit talent și măiestrie Romanța în F Dur op. 50 de Beethoven, Melodia op. 42, nr. de Ceaikovski și Dansuri românești de Bela Bartok, răsplătiți fiind cu vii aplauze. Surpriza

acestei seri a fost contribuția basului Marius Cosmescu, a cărui voce făcută pentru ca să răsună în săli mari de operă și de concerte, a copleșit publicul în interpretarea a "Zwei Grenadiere" de Schumann pe cuvinte de Heine și a unor cântece populare românești, ca "Frunză verde lămâiță" și "Frunză verde vioră...", ale căror refrane au fost reluate de publicul din sală, într-o comuniune românească, continuată cu frumosul colind "O ce veste minunată!" A fost un moment de osmoză între oaspeți, artiști și cei care de ani de zile lucrează la Institutul Român de Cercetări din Freiburg pentru promovarea dreptei culturi românești.

Gazdele i-au "omenit" pe cei prezenți cu gustări și vinuri românești și sărbătorirea s'a încheiat, din partea oaspeților, cu urări de bine și feliicitări la adresa organizatorilor, în speranța că "la anul va fi la fel". Conducerea Institutului și colaboratorii au mulțumit tuturor, socotind că prezența lor la această sărbătorire este semnul atașamentului față de instituția de cultură dela Freiburg.

Colaborator

CONSFĂTUIREA DELA FRANKFURT

(11-12 Ianuarie 1986)

În zilele de 11 și 12 Ianuarie a.c. s'a ținut consfătuirea pusă la cale din reacțiunea spontană a celor prezenți la Frankfurt în ziua de 30 Noembrie 1985, cu prilejul comemorării Unirii Transilvaniei și Bucovinei cu celelalte ținuturi din România Mare.

Dezbatările prezidate de Dl. Radu Roșeanu au avut loc în sala Hotelului Kolpinghaus. La discuțiile animate dar în spirit de concordie, au luat parte D-nii M.F. Enescu, Dr. Florin Mătescu, Doru Novacovici, Constantin Mares, M. Manea, Gh. Lazăr, Dr. Simonetti etc.

În ziua de 11 Ianuarie s'a aprobat platforma de lucru concentrată în patru puncte, în vederea cooperării cu factorul extern. Tot atunci s'a căzut de acord asupra unui "gentlemen agreement", prin care încetează orice atacuri ale unora contra altora, în organele de presă ale organizațiilor respective. În același timp s'a convenit ca pe viitor să se stabilească de comun acord modalitățile de comemorare a marilor evenimente naționale.

În dimineața de 12 Ianuarie s'a redactat de cei de față următoarea COMUNICARE:

În Zilele de 11 și 12 Ianuarie 1986, a avut loc la Frankfurt/Main o consfătuire a organizațiilor, grupurilor și persoanelor anti-comuniste, cu scopul constituirii unei platforme de lucru în vederea cooperării cu factorii externi din Occident.

Această platformă urmează să se concentreze asupra următoarelor puncte principale:

- 1) Apărarea intereselor românești în fața factorilor externi.
- 2) Analiza situațiilor și pozițiilor din Europa Răsăriteană din punctul de vedere românesc.
- 3) Desemnarea persoanelor care să prezinte în mod competent interesele și

problemele românești.

4) Cercetarea în comun a metodelor celor mai adecvate pentru realizarea scopurilor propuse față de factorii externi.

Pentru a lua o decizie definitivă s'a propus convocarea unei consfătuiri la Paris în ziua de 12 Aprilie 1986, la care să-și spună cuvântul și alte persoane, membre de organizații sau independente care nu au luat parte la consfătuirea din 11-12 Ianuarie 1986 din Frankfurt/Main.

Pentru a crea un climat senin de cooperare, încetează cu efect imediat, orice campanie sau atacuri ale unora contra altora, în presa organizațiilor respective.

În același timp, pentru a dovedi un spirit de armonie în exil, se vor stabili în viitor, de comun acord, modalitățile de comemorare a marilor evenimente naționale, cum sunt: Unirea Principatelor, Alipirea Basarabiei, Independența României, Ziua Eroilor și Integritatea Națională prin Unirea Transilvaniei și Bucovinei cu Muntenia, Moldova și Dobrogea, în România Mare.

La consfătuirea din Frankfurt/Main au fost prezente următoarele organizații: Asociația Ortodoxă Maica Domnului (Frankfurt/Main), Asociația Românilor din Germania Federală și Berlinul de Vest (Köln), Biserica Ortodoxă Română din Europa Centrală și de Nord (Freiburg i.Br.), Cercul Cultural "Independența" (Köln), Consiliul Național Românesc Germania, Comitetul Național Român de Eliberare (New York), Asociația "Forum" (Bonn), Secția pentru Apărarea Drepturilor Omului în România din cadrul IGFM (Frankfurt/Main), Uniunea Românilor Liberi-filia Germania.

Celor prezenți la consfătuire le-au fost trimise scrisori și mesagii

din partea unor organizații și persoane din exil: Asociația Poștilor Definiți Politici din România (Paris), Asociația Internațională pentru Protecția Monumentelor și Locurilor Istorice din România (Paris), Asociația Ortodoxă Română din Nord-Vestul Germaniei (Köln), Consiliul Național Român Bioul Executiv Central (Paris), Asociația Românilor Liberi din Germania (München), Uniunea Românilor Liberi (filiala Elveția), precum și Ioana Bonciu (Mannheim), Dr. Coriolan Brad (Duerren), Radu Câmpănu (Paris), Horațiu Comanicu (Mundolsheim), Gheorghe Crăsnaru (Wiesbaden), Dan Demetrescu (Karlsruhe), Vladimir Fulger (Frankfurt/Main), Doina Gabor (Viena), Dumitru Ionescu (Geneva), Mihai Korne (Paris), Vasile Măcărescu (Köln), Mihai Mărculescu (Paris), Dinu Martinescu (Karlsruhe), Dr. Liana-Vanda Mătescu (Essen), Preot Viorel Mehedintu (Heidelberg), Constantin Nagacevski (München), Gh. Oloieru (Markt-Schwaben), Ion Rațiu (Londra), Aurelio Răuță (Madrid), Ing. Vlad Mircea (Essen), Dinu Zamfirescu-SET (Ffm.).

Participanții la întrunirea din Frankfurt/Main, la 11-12 Ianuarie 1986, au fost: Dr. Alexandru Bidian (Mainz), Dan Cernovodanu (Paris), Preot Gheorghe Cismaru (Köln), Mircea Constantinescu (Ffm.), N. Craiu (Mannheim), I. Dumitrescu (Offenbach), M.F. Enescu (Freiburg i.Br.), Gh. Lazăr (Offenbach), A. Makarov (Köln), M. Manea (Bad Homburg/Ctin Mares (Hanau), Dr. Fl. Mătescu (Essen), P. Morcov (Offenbach), Ing. D. Novacovici (Paris), Pr. Vicar Dumitru Popa (Freiburg i.Br.), Radu Roșeanu (Offenbach), Dr. D. Simonetti (Köln).

(Urmează semnăturile celor prezenți.)

Correspondent

**Pentru a vă ține
la curent cu ultimele știri din România,
echipa noastră redacțională, lucrează
fără încetare... Nu rămâneți în urma
timpului... Citiți lunar
"Cuvântul Românesc"
și participați la viața exilului românesc
pentru a forma un puternic front
de luptă anti-comunistă.**

NOI CLASE SOCIALE ?!

—Mihaela RAICU-TRANDAFIR—

Asa cum te obișnuiești cu binele (noi, cei ce trăim în afara României), tot așa te obișnuiești cu răul (ei, cei care trăiesc în condiții de 10-12 grade Celsius în timpul iernii, de mers cu autobuzul, tramvaiul sau pe jos la serviciu, de mănecă "stînțific", etc.)

Si te gândești că e rău, dar că oricând poate fi și mai rău și... astfel supraviețuiești. Si această supraviețuire este caracterizată adesea de expresii ca: "noi ne descurcăm", "se măgălesc, dacă ai bani", "dacă ai bani, nu este nici o problemă", etc.

Personal, sunt din ce în ce mai mirată și încurcată în același timp, pe măsură ce stau de vorbă cu cei ce vin din țară, în vizită sau chiar definitiv, în Occident. Fără nicio excepție, rude îndepărtate, prieteni sau simple cunoștințe îmi spun același lucru: "În țară este foarte rău (accentuând pe foarte), dar noi ne descurcăm". Nu pun nici un moment la îndoială situația foarte (accentuând) rea din țară, dar mă întreb, ca mulți alții, probabil, ce se întâmplă acolo de fapt și încerc să înțeleg.

Ideea actualului guvern comunist din România este de infometare și înfrigurare a poporului, ca prin aceasta, gândurile lui să se îndrepte spre ceea ce se va întâmpla mâine, ce va mânca mâine, și care este buletinul meteo pentru mâine, în loc de a avea preocupări și gânduri pentru un viitor mai îndepărtat.

Dar dirijarea voită a gândurilor și preocupărilor poporului putea să o realizeze guvernul comunist prin continuă indoctrinare marxistă, a tineretului și prin munca "patriotică", cele două lucruri ce pot ocupa poporul în suficientă măsură, pentru a nu-i mai da posibilitatea să acționeze în vreun fel, fără a folosi crima de infometare și înfrigurare.

Efectul acestor măsuri draconice este în mare măsură cel scontat. Pentru că este adevărat, unii oameni de rând se descurcă prost, dar nu mor de foame; și pe ei niciodată nu-i părăsește umorul, chiar dacă are o nuanță tragică. Așa că un singur paragraf dintr-o scrisoare primită după iarna trecută, din România: "...Iarna are avantajele ei: am scos frigiderul din priză din cauza consumului exagerat de curent. Piftia din adidași și calculator (labe și cap de porc, n.n.) am încheșat-o sus, pe șifonier în dormitor, iar cârnații i-am ținut, bine merci, în sufragele. Am avut și ciuperci, căci ne-au crescut în jurul geamurilor, pe pereți, dela umezeala făcută de căldura dela aragaz..." Așa cum se vede din cele câteva rânduri, spiritul inventiv al Românului se ascute pe măsură ce condițiile de viață se înăspresc, și din orice... adidași rezultă o mănăcare, iar frigul este folosit în mod constructiv, chiar dacă ne întorcem spre primitivism, în loc de a intra în milenii drumurilor cosmice.

Alții, cei ce au o situație mai bună se descurcă diferit. Plătesc dublu, triplu, prețul unui kg. de carne, brânză, etc. și au întotdeauna tot ce doresc.

Deși cei ce le înlesnesc acestora un tip de aprovizionare special reprezintă o minoritate, numărul lor este

suficient de mare pentru a duce la stabilizarea unei noi pătură sociale, aceea a "intermediarilor". Această pătură socială, necaracteristică orânduirii comuniste, este efectul secundar al măsurilor draconice luate și se dezvoltă cu rapiditate în comunismul ceaușist.

Intermediari au existat întotdeauna în România și peste tot și există acum în Occident, unde își practică profesiunea aleasă. În condițiile de regim capitalist, cu toate avantajele și dezavantajele lui. Dar este vorba de intermediarii din comunismul ceaușist, care cresc ca număr cu rapiditate, făcând viața unei majorități mizerabile, dar înlesnind un trai bun unei mici minorități.

"Intermediar" în regimul comunist-ceaușist este acea persoană care cumpără dela unii ca să vândă la alții, sau care înlesnesc unora să cumpere dela alții sau chiar dela stat, în vederea unui profit ilegal. Evident, acest profit este mai mic sau mai mare, în funcție de produsul în discuție, în speță, mâncarea, cel mai solicitat în ziua de azi.

Concret, în timp ce acum câțiva ani cumpărai carnea din magazin cu prețul statului, stând la coadă câteva ore, acum, stai o zi la coadă, la magazin, nu cumperi carne cu prețul statului pentru că nu se vinde, dar o cumperi fără coadă dela vânzătorul aceluiași magazin, cu prețul lui, al vânzătorului, care preț, evident, reprezintă suma dintre

prețul statului, plus cel al vânzătorului. Iar altele, trebuie să plătești prețul statului, plus cel al vânzătorului, plus cel al intermediarului, adică al celui care te-a recomandat vânzătorului.

Si această pătură de intermediari se dezvoltă cu repeziune și capătă putere, iar noțiunile de "ciubuc", "ghîșeft" și "șperț" au devenit părți integrante procesului de vânzare-cumpărare în comunismul ceaușist.

Cei ce au o profesie bună - doctori, profesori - și mai bună - coafeze, vameși - sunt plini de bani și nu prea au ce cumpăra de pe piață; au fiecare o casă și o mașină; după cele două mari jinte ale vieții sub comunism au fost atinse, aceștia nu mai au ce să facă cu banii, pentru că în străinătate nu pot pleca (iar dacă pleacă nu se mai întorc și atunci ies din discuție). În acest fel, ei doresc să mănânce bine, lucru pe care și-l permit, plătesc de 2-3 ori prețul produselor, sunt mulțumiți, iar când, accidental, vin în Occident, ei amintesc deodată că în România este foarte mare mizerie, dar, ei se descurcă...

Rezultatul acestei situații este mulțumiri pentru guvernul comunist-ceaușist, căci într'adevăr, celor din prima categorie li se ocupă timpul în totalitate cu căutarea mâncării, iar cei din categoria a doua sunt mulțumiți și intră într-o stare de indiferență. Si astfel, pe cei ce-i interesează soarta țării nu pot face nimic, iar pe

cei care ar avea timpul și condițiile necesare, nu-i mai interesează nimic.

Iar marea majoritate a populației este la discreția acestor "intermediari", care sunt vânzătorii și vameșii, sau prietenii și familiile acestora. Ei închid și deschid magazinele când vor. Vând sau nu vând produsele după bunul plac, înjură și se răstesc la oamenii obișnuși care muncesc ca niște sclavi.

Ca rezultat, în România comunist-ceaușistă, are loc un fenomen de stratificare, de formare a unor clase sociale, diferite de cele prevăzute de Marx și urmașii lui:

- o clasă muncitoare înăvărabilă sens al cuvântului, din care fac parte muncitorii calificați sau ne, tehnicienii, țărani colectivisti, intelectualii (ingineri, economiști), care trăiesc din salariu;

- o clasă de intermediari, vânzătorii, vameși, familiile și prietenii lor;

- clasa de mică burghezie, compusă din doctori, profesori, care trăiesc din salariu plus din "vizite acasă" (medicii) sau din "ore particulare" (profesorii);

- burghezia comunistă, compusă din activiști de partid, securitate, etc.

Fără discuție clasa muncitoare, definită ca mai sus, are cel mai mult de suferit; ei se "descurcă" cel mai greu; dar ei sunt și cei mai mulți. Si să ferească Dumnezeu să ajungă ei la limita răbdării și să "vrea sânge, nu pământ"!

Politica demografică a tov. Ceaușescu:

FACEȚI COPII CA SĂ-I OMOR!

—George DRAGU—

Un Decret al Consiliului de Stat al RSR-ului "Privind alocația de stat și indemnizația pentru copii, ajutoarele ce se acordă mamelor cu mai mulți copii... și indemnizația de naștere."

Ajutorul se acordă numai acelor familii "...in care unul sau ambii părinți sunt..."

"Încadrării în contract de muncă pe durată nedeterminată în unități socialiste de stat... sau asimilate acestora... cadre militare permanente... militari în termen sau cu termen redus... cadre didactice încadrate pe câte un an școlar... studenți la învățământul superior de zi și doctoranzi bursieri... precum și unor pensionari..." (Art.5).

Dar... "Pentru persoanele cărora le-a încetat contractul de muncă din vina lor... alocația se acordă numai după trei luni dela data reîncaadrării cu contract de muncă pe durata nedeterminată, iar pentru următoarele 6 luni cantumul alocației se reduce cu 50 la sută." (Art. 7).

Un mijloc de a ținti pe muncitor la locul de muncă, iar dacă-și găsește un alt serviciu (cu contract de muncă, N.R.) atunci copilul este obligat ca trei luni să nu mănânce, iar

următoarele 6 luni să mănânce pe jumătate.

Art. 8 este și mai generos...

Dacă părinții au rămas fără serviciu din cauza "...desfacerii contractului de muncă... reducerii de personal sau restrângerii activității... au dreptul la retribuiții..."

"Alocația li se menține... dar nu mai mult de trei luni..."

După trei luni copilul trebuie să se încadreze benevol în greva foamei...

Articolul 25 prevede că primul copil e făcut pe socoteala părinților, dar dela al doilea copil familia primește "o sumă fixă de 1500 lei".

Generozitatea față de noul născut este însă echilibrată în Art. 12, pe care îl reproducem în întregime:

"Persoanele care au avut mai mult de 12 zile de concediu fără plată, învoiri sau absențe nemotivate, dela începutul anului calendaristic nu primesc alocația de stat în luna în care intervine o nouă învoire, concediu fără plată sau absență nemotivată."

Dacă, ferească Dumnezeu, copilul se îmbolnăvește, mama are de ales între sănătatea pruncului (și stea acasă și să-l îngrijească) ori să

Continuare în pag.24

Noul carnet de conducere va avea și fotografia Dvs.

Multe persoane pot avea înălțimea și greutatea Dvs., dar nimeni nu are fața la fel.

Așa că, dela data de 3 Februarie a.c. începem să protejăm carnetul Dvs. de conducere în cazul că s'a pierdut sau a fost furat.

O să vă facem o fotografie care o să arate perfect.

Este adevărat, carnetul dvs. de conducere compus din două părți va include și fotografia Dvs. Uitați-vă în cererea de reînnoire a carnetului

Dvs. de conducere ce va sosi prin poștă pentru a găsi detalii complete.

Ministry of Transportation and Communications
Ontario
Minister, Hon. Ed Fulton
Premier, Hon. David Peterson

FALSUL FIU AL SCORNICEȘTIULUI SATUL TĂTĂRĂI ȘI MASCARADA DIN COMUNA SCORNICEȘTI

(partea a doua)

— ARONESCU-BĂRĂGAN —

...ȚĂRANII NU ȘTIU SĂ FACĂ FIGURAȚIE TEATRALĂ...

Sfârșit de Mai 1973. Oamenii din Scornicești s'au culcat odată cu găinile să se scoale pe gâtelea de ziua vizitei micului dictator din Tătărai. Dacă prin alte locuri la această dată, grăul e gata să dea în parg, la Scornicești, fiind mai răcoare, e încă verde. Asta nu e rău, pentru că, grăul apropiindu-se de cer cu mai mult un toc de gheață, comuna mamut, va fi la păioase, măcar, prima pe țară!...Un elicopter alb zboară peste câmpuri, având la bord un cuplu țigănesc. Când libelula mecanică face să se culce la pământ firele de iarbă din largă curte a Sfatului Popular, (fosta gospodărie a lui Ion Lonea), pentru sătenii strânși aici, cei doi care coboară din minunea albă, par două arătări: nici prestanță, nici personalitate, nici urale. Cățiva securiști, sosiți cu mașinile mult mai devreme, imbie cu câteva strigături, dar țăranii nu știu să facă figurație teatrală. Stigătele lor timide și singulare le-au stins o rumoare seacă generală și văzându-se priviți cu mirare, s'au lăsat păgubași. Pentru că o "vizită de lucru" îmbrăcată în haine albe, țărânilor li s'a părut de-a'nvoalea.

Planuită a fi un eveniment...pe plan național, pusă în scenă de regizorul dela Teatrul de Estradă din Pitești, C. Dinischiotu, vizita a degenerat într-un fel de bălci cu elemente tragi-comice. Sătenii sunt așezați pe trei rânduri din care e gata să se desprindă un actor, pentru a întâm-

pina pe cei doi oaspeți, cu pâine și sare. Actorul poartă pe cap o perucă pletoasă blonzie spre hălan, îmbăcșită cu pudră albă. Un firicel de vânt împrășteie ceva din pudra din perucă peste un stol de fete cărlane, care tocmai priveau actorul, și asta le-a provocat un răs instantaneu. El e fardat cu Max Factor până spre ceafa- ceea ce nu e de colea pentru un actor de provincie. Costumul național pe care îl îmbracă e atât de stilizat, că nu prea pare să fie țăranul de prin apropiere. Actorul e puțin emoționat că regizorul parcă a chiorit: nu-i mai face semn să iasă din rânduri, și i-a asudat mâna pe tavă. Dar regizorul, care este așezat pe o latură în partea opusă, este motivat: un răgăit încă neprezidențial...al fiului din Tătărai, auzit de toată lumea-ca și când ar fi avut în burtă un butoi cu gaze- a tăiat semnul directorului de scenă și chiar ceva din elanul actorului. Se întârzie încă câteva clipe, deoarece perechea vizitatoare susțoste pe tema gafei marelui oaspete. Cățiva mai din față spun că ar fi auzit pe Leana spoiind destul de tărieșor o trimitere spre plaiul maternal celui ce a răgăit - fapt intim, ca formă de țiganiadă. Dar cel ce a fost cel mai aproape de ilustra pereche, -ing: Artăreanu, bazându-se pe aceleași consoane bilabiale precipitate, e mai de crezut.

Savanta ar fi debeat: "macromoleculele, Nicule..." În sfârșit, semnul e dat. E cald. Actorul pornește destul de grijiu și nu-și desprindă peruca pe la tâmpile, din nou. E un moșneag destul de tânăr! Regizorul n'a

avut voie să aleagă un actor mai înalt ca conducătorul. Aici, e drept, suntem tanti pe mand! Înaintea destul de tacticos, și pe totuși prea sprinten pentru o compoziție. Mai are vreo 20 de pași până să ajungă la scândurile din față, acoperite cu un macac și ceva toale, pe care sta proțap și înepenit -după pacoștea de adineuri- conducătorul partidului. Numai că din rândurile din față, se desprinde brusc, un țăran, care după vârstă, cobora pe povârniș de viață. Vorbind pe alt plan-și el, țăranul acesta - aducea ca o arătare...

Eram pe aceeași latură și îl priveam uluit, ca toți ceilalți. Îl știam că muncea la sere și munca grea de acolo îl ofilise. Era ca o plantă fără apă. O ceață ridicată și slabă, în carouri adâncite, ca și fața, îl plasa în lumea gunoierilor dela oraș. Mulți veniseră aici gătiți cu te miri ce, însă nu și el. Aceiași gumari spârți cu care îl vedeam și la cooperativa din sat, îl făceau să calce, acum, mai mult pe iarbă verde. Țăranul acesta ajuns în disperare, întinse mâinile și întâmpină actorul de revistă, ca și cum darurile ar fi fost pregătite pentru dânsul. Pe actor, emoția suprasusă îl plantă locului. Al doilea val de rumoare seacă și scurtă, scoasă din piepturile celor prezenți, avu darul să ajungă și să sufoca chiar și pe fiul din Tătărai. Cumnatul, V. Bărbulescu, sora conducătorului și alte organe (locale) rămăseră ca trăsniți.

Lumea toată înțepeni. S'a așternut o liniște penibilă, care paraliză pe toți, și schimonosi fața "fiului din Scornicești".

Dar nu găsi nici o atingere la fosta îngrijitoare dela STB. Ea chiar radia. În aceste câteva secunde -colac peste pupăză- liniștea fu spartă de croncănitul cătorva ciori, în efortul lor de a urca dealul din apropiere. Actorul le privi ca pe ceva salvator, dar, fără să creadă, că aparține regiei lui Dinischiotu. Țăranul, după ce înfăcă tava, avansă acum el intru întâmpinare. Ajuns la cățiva pași în fața oaspetilor, el slobozi un roi de cuvinte, ce păru să nu fie vreun text, memorat înainte de actorul din Pitești.

Toți cei prezenți au auzit următorul dialog la nivelul țăranului simplu care era și nivelul -neavând altul- al secretarului general al partidului comunist și conducătorul României...

-Eu, te întâmpin, Nicule, că uite cum am ajuns...

Vocea era destul de sigură ca și dezastrul în care se afla bietul țăran. Apoi întoarse spatele și făcu cățiva pași înapoi.

Pâinea era căzută pe glie și o ridică abia acum.

Sarea era împrăștiată pe șervețelul de pe tavă. Oricât de defaimat ar fi conducătorul că e un prost vorbitor sau chiar inexistent, e întodeauna capabil să scoată două vorbe, chiar când nu silabisește-pe hârtie. Dar nu mai mult. Acum, însă proasta vanitate și inutila mândrie îl blocaseră, îl paralizaseră. Prin acest afront al țăranului se descifra apropierea apoplexiei. Totuși avu resurse să țipe (cum spune Francezul) încet:

-Așa???

-Așa!!!-spuse țăranul pe cel mai natural ton auzit de mine vreodată.

Turbat de furie, interlocutorul, își resfri degetele-debrefin într-o gestică fără control și răcni acum:

-Haine n'ai?

Țăranul lui și el la același ton: -Cu ce să-mi iau? Cu ce ne dă la gospodărie? Cel îmbrăcat în alb își sfârși orice fantezie-socialistă, se intimidă și însofioțoră, netulburat, își ajută bărbat impotent, cu un rânjet macabru și batjocoritor - privindu-l cu compătimire.

Dialogul se termină. M'am uitat, prin reflex, la ceas. Era ora 12 și zece minute. Ultima zi de Mai 1973. Firul de apă al Lapei Mici, ce se tânguia în trecere pe lângă Sfat, dispăruse. Soarele puternic de amiază îl sugrămasă.

Tava mai trecu prin mâna a doi securiști. Iar nenorocitul țăran coleg de școală primară până'n a treia-când. Nicu, închide catalogul învățaturii pe viață- fu luat de brațe și dus în clădirea Sfatului Popular. Se auziră apoi niște resteli venite din lăuntru și lumea se împrăstie. Maurul, își făcuse datoria! Pentru curajul lui orice femeie i-ar fi spălat cămașa murdară cu rouă!

Vizita "istorică" fu călcată în picioare de gumarii țăranului, și ce a urmat a fost doar un moment isteric între oaspeții neaveniți: cumnat, soră și ceva rude din Tătărai. Când am ajuns în dreptul cooperativei sătești, pasărea năzdrăvană și zgomotoasă câștiga în înălțime, ducând înapoi pe cei nedoriți la Scornicești.

De atunci aforunturile la adresa șefului escaladează: corola florilor conține cianură de potasiu (Sf. Gheorghe și Gheorghien); buchetele de flori au în ele prinse lame (Cluj și Craiova); este scuipat și i se taie cravata (Petroșani); huiduit și lovit cu pietre pe Valea Jiului; i se strigă dela 4 metri, în față, "criminalule" (Canada).

Acesta este neomul din Tătărai. Vot erat demonstrandum. □

ECONOMIA COMUNISTĂ

COMERȚUL SOCIALIST

— George NEGROPONTES —

Marx și Engels, în opera lor teoretică s'au ocupat foarte puțin de comerț, atenția lor fiind concentrată asupra ramurilor direct producătoare și între ele mai ales, asupra industriei.

Lenin și Stalin, care au aplicat în practică ideile lui Marx, au neglijat cu totul comerțul, ba chiar în anumite momente au intenționat desființarea lui ca ramură a economiei naționale.

Neputând să înțeleagă rolul și mecanismele sale interioare și importanța comerțului, comunistii l-au privit întodeauna cu suspiciune și l-au neglijat.

În România, comerțul socialist a apărut odată cu naționalizarea din 1948, suferind de la lungul anilor mai multe modificări și reorganizări. Care sunt principalele caracteristici ale comerțului socialist românesc de astăzi și din totdeauna?

Din punct de vedere organizatoric, comerțul este separat în primul rând în comerțul exterior și comerțul interior, ambele constituind monopolul absolut al statului comunist (cu mici excepții în privința comerțului interior, unde sunt permise unele activități comerciale particulare) care au în fruntea lor câte un minister și mai multe întreprinderi subordonate.

Ministerul Comerțului Exterior și întreprinderile sale subordonate se ocupă de totalitatea operațiunilor de comerț cu alte țări. Principala menire a comerțului exterior este aceea de a asigura partidului valuta

forte necesară nomenclaturii pentru procurarea de bunuri de lux din Occident și pentru asigurarea importurilor de tehnologie avansată. Întreaga activitate a comerțului exterior este strict controlată de către partid și securitate.

În fiecare întreprindere de comerț exterior, activității de partid ocupă toate posturile cât de cât importante și în fiecare există oameni ai securității.

Toate oficiile de comerț românești înființate în diverse țări occidentale au ca misiune secundară colectarea de informații, spionajul militar și industrial. În unele situații ponderea activităților extracomerciale era atât de mare, astfel încât după fuga lui Pacepa în Occident, când o mulțime de securiști care lucrau în Vest și care s'au văzut demascați s'au grăbit să se întoarcă în România, unele organizații comerciale din Vest rămăse fără scop și fără personal au fost pur și simplu închise.

Comerțul exterior românesc paralizat de birocrație, incompetență, este complet incapabil de a asigura țării o poziție cât de cât convenabilă și poate meritată pe piața mondială.

Comerțul interior, cealaltă mare ramură a comerțului socialist românesc poate cea mai importantă, deoarece influențează viața de zi cu zi a tuturor cetățenilor României, este într-o stare absolut lamentabilă. A prezenta părțile bune și părțile rele ale comerțului interior român este practic imposi-

bil, deoarece cele bune practice nu există. Întreaga organizare, concepție, funcționare, eficiența a comerțului interior este atât de proastă încât oricât de binevoitor ar fi cineva, nu poate prezenta nici un aspect pozitiv al acestuia.

Aprovizionarea cu bunuri a magazinelor este defectuoasă, prezentarea mărfurilor este inadecuată, servirea este sub orice critică, amplasarea magazinelor este absurdă, programul lor este anapoda.

Birocrația, furturile, chiulul, impolitețea, sunt regulă generală și nicidecum excepții în comerțul socialist român. A fi cumpărător în România este o poziție foarte dificilă. Populația nu găsește bunurile de care are nevoie - și vorbim de cele de bază - lapte, carne, mălai, iar când acestea se găsesc, cozile, câteodată câte două-trei pentru cumpărarea unui articol, timp pierdut fac aprovizionarea o treabă foarte dificilă și nepăcută.

Care sunt cauzele acestei situații lamentabile a comerțului român?

Dacă economia comunistă poate înregistra unele succese în industrie și în comerț (și în agricultură) aplicarea ideilor comuniste duce la rezultate catastrofale. Suprimarea proprietății private, lipsa cointeresei, șablonarea, birocrația au distrus comerțul românesc fără nici o speranță de îmbunătățire. □

FACEȚI COPII CA SĂ-I OMOR!

Urmare din pag.23

meargă la serviciu ca să-i poată primi alocația lunară.

Decretul este o nouă verigă la lanțul măsurilor ucigăse!

Niculae Ceaușescu, sub masca "Alimentației Științifice" pentru buna sănătate a cetățeanului, a înflămânzit țara.

Sub masca "Democrației" a introdus teroarea.

Sub masca "Patriotismului" a distrus credința și tradiția.

Acum, sub masca încurajării familiilor ca să aibă copii, Ceaușescu impunește ordinul Moscovei de a distruge insula latină care stă în calea panslavismului.

Dacă Ceaușescu ar fi sincer, ar încălzi spitalele ca să nu înghețe pruncii în leagăn.

Dacă Ceaușescu ar fi sincer, n'ar raționa laptele iar în prăvălii și farmacii s'ar găsi vitamine și medicamente necesare

namelor și copiilor.

Dacă Ceaușescu ar fi sincer, Românul n'ar muri de foame și de frig.

Citiți Decretul, citiți obligațiile impuse părinților, citiți sumele alocate pentru creșterea copiilor și veți înțelege de ce fiicele, surorile și nepoatele din țară, au renunțat la cea mai sublimă fericire ce le-a fost hărăzită de Marele Creator:

Aceea de a fi mamă! □

ALOCATIA DE STAT PENTRU COPII

Plafoane de venituri lunare -lei- -I- (până la 2 500) -II- (2 501-3 350) -III- (3 351-4 450)			
	-I-	-II-	-III-
Pentru primul copil	urban 300	250	220
	rural 200	150	130
Pentru al doilea copil	urban 350	290	260
	rural 270	220	140
Pentru al treilea copil	urban 430	340	290
	rural 300	260	170
Pentru al patrulea copil și următorii, câte	urban 500	400	340
	rural 350	290	230

INDEMNIZATIA CE SE ACORDĂ

FAMILIILOR DE COOPERATORI AGRICOLI

	lei lunar
a) pentru primul și al doilea copil, câte	100
b) pentru al treilea și al patrulea copil, câte	200
c) pentru al cincelea copil și următorii, câte	300

ȘTIRI DIN ȚARĂ

CRONICA PRESEI

CINCINALUL TREBUE!

Planurile pentru succesul cincinalului 1986-90 au fost divulgate de tov. Președinte Nicolae, în Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii.

Planul este simplu: Trebuie, trebuie, și iar trebuie.

"Trebuie-cităm din ziarul 'R. Lib.'-să acționăm cu toată hotărârea pentru buna funcționare a centralelor electrice, pentru asigurarea producției de cărbune, de petrol și de alte surse energetice..."

"Trebuie să acordăm atenție noilor surse de energie..."

"Trebuie să acordăm o atenție mai mare dezvoltării bazei de materii prime..."

"Trebuie să acționăm cu mai multă hotărâre...în vederea reducerii consumurilor energetice și materiale..."

"Trebuie să se respecte neabătut normele de consum stabilite...și reducerea în continuare a consumurilor..."

"Tovărășul Nicolae promite că actualele norme de consum: 12 grade C. maximum de căldură permis; becul de 40w, maximum de lumină permis, și rația alimentară științific vor fi în viitor și mai reduse. (Nota "reducerea în continuare a consumurilor").

Cheia succesului viitorului cincinal, de care atârna fericirea cetățeanului, este simplă:

Trebuie să produci totul și să nu consumi nimic!

A ÎNEBUNIT CEAUȘESCU?

D. Stephen Larrabee, un specialist în problemele Europei de Est, într-un studiu al Corporației Rand (Dec. 1985) dedicat României a scris următoarele:

"...situația actuală din România nu mai poate continua multă vreme... Ceașescu a adus țara în pragul catastrofei economice".

"In același timp-continuă d. S.L.-comportarea lui personală prezintă simptome crescânde de LIPSA DE RĂTUNTE ȘI INSTABILITATE" (Sublinierile noastre).

Singura speranță ar fi ca "un grup de ofițeri, să ia puterea, într-un efort de a salva națiunea de ceea ce ei percep ca o iminentă catastrofă".

SPERANȚELE "CANALULUI"

S'AU DUS PE CANAL

Despre binefacerile și succesul garantat al Canalului Dunărea-Marea Neagră nu se reaminteste.

Traficul anual de 6 milioane tone nu acoperă nici măcar cheltuielile de întreținere. Planurile prevedeau un trafic de 75-100 milioane tone.

Speranțele economice ce s'au dus pe Dunăre au fost acum imbarcate pe Dâmbovița.

Cu alai și prestigiu! "Epocii Ceașescu" s'a început un nou canal ce va lega Capitala RSR-ului cu Dunărea...

Toate aceste sacrificii în bani și vieți omenești au o singură explicație: lui Ceașescu i s'a urcat prostata la cap.

GLORIE ÎIE NICULAE!

Centrul de producție Cinematografică "București" va lansa anul acesta: "Oda anilor glorioși" dedicat sărbătoririi a două decenii dela Congresul al IX-lea al PCR-ului. "Cei din linia întâi", dedicat soldaților români și ruși care au luptat pentru... "Dezrobirea părții de Nord a pământului strămoșesc," etc.

CEAUȘESCU ȘI APĂRĂ FALIMENTUL

Dintr'un discurs al tov. Ceașescu, care caută tapi ispășitori:

"...condițiile grele determinate de criza economică mondială și unele lipsuri și contradicții interne."

Aceeași criză "economică mondială" a îmbunătățit situația economică din celelalte țări satelite (inclusiv Albania).

În ce privește celelalte două motive, ce-ar justifica mizeria din România, "lipsurile și contradicțiile interne" singurul vinovat de prezența lor nu poate fi altul decât însuși tov. Ceașescu care dă "sfaturi prețioase" dela prașitul fasolei și până la construirea uzinelor nucleare.

OMORIȚI ȘI BUZUNĂRIȚI

Peste 40 de cadavre neidentificate au fost găsite în grătarele de filtrare ale hidrocentralei dela Porțile de Fier.

Cadavrele au fost găsite în partea de Sud a Dunării (Iugoslavia). Nu e greu de ghicit că aceștia sunt Români care au încercat să treacă frontiera înnot, dar au fost omorâți de câștigile grănicerilor apoi urcați în șalupă unde sunt buzunăriți spre a li se afla identitatea, și după ce li se iau banii, sunt aruncați iar în Dunăre. În localitatea Kladovo se găsește un cimitir cu sute de morți-minte fără nume. Ei sunt Români care au încercat să părăsească țara.

Tov. Ceașescu a declarat că aceștia nu-s Români, deoarece "un Român adevărat nu moare decât pe teritoriul patriei."

DISTRUGEREA FAMILIEI

Intru împlinirea planului orwellian de înregimentare completă a populației, guvernul a hotărât închiderea unor magazine alimentare din București. Scopul ceașist e să oblige pe oameni să mănânce la cantinele întreprinderii unde lucrează pentru a salva timp, energie și a distruge familia prin eliminarea discuțiilor intime-în timpul mesei" ce au loc între părinți și copii.

S'AU ÎMBLÂNZIT GRĂNICERII?

Numărul Românilor care trec clandestin frontiera în Iugoslavia s'a mărit considerabil în ultimul timp. Asta n'ar fi fost posibil, dacă în mod tacit, grănicerii români n'ar coopera cu cei care vor să fugă.

Grănicerii capătă premiu pentru fiecare fugar prins viu sau mort. Dar cu toată ademenirea în bani și decorații, au văzut și ei că adevărații trădători nu-s fugarii, ci regimul.

Cca. 600 de Români, incluzând familii cu copii, au cerut azil în Iugoslavia și se află acum internați în cele două lagăre: Pancevo (lângă Belgrad) și altul lângă Porțile de Fier.

20.000 DE STUDENȚI

Numărul studenților străini care frecventează universitățile din RSR se ridică la 20.000. Acum 20 de ani numărul lor era de 503 (anii 1965-66). Cei mai mulți provin din țările arabe și africane.

NICULIȚĂ PROFETUL

Criza de mâncare, de energie și regimul militarizat în unitățile din "Sistemul energetic național" au fost prevăzute de tov. Nicolae încă din August 1978 (ne asigură Radio Buc.).

"Criza își are rădăcini în politica imperialistă, colonialistă, neocolonialistă, în raporturile economice de inegalitate și închinătate, etc., etc...."

CUNOSCĂTOARE LA MOLECULE

A apărut la Atena un nou volum care tratează despre savantele molecule ale moleculei savante Lenuța.

De notat că prefața cărții n'a fost scrisă de un academician sau om de știință grec, ci de o "colăgă intelectuală" din aceeași clasă, d-na Amalia Fleming, membră în Comitetul Central al Mișcării Socialiste Pănelene, etc.

LUPTA PENTRU PÂINE...

"Plenara consiliului național al agriculturii" a trimis o telegramă tov. Niculiță prin care li asigură că "au fost trase toate învățămintele din experiența acestui an agricol....și se angajează să fie în primele rânduri ale luptei pentru PAINEA (Sublinierile noastre) țării și pacea lumii."

NE VORBESC STRĂBUNII

Săpăturile arheologice dela Mănești-Buftea au dus la recuperarea unui bogat tezaur de podoabe țărănești lucrate din argint. De asemenea s'au găsit inele, cercei, nasturi-bumbișori, monede, precum și urme ale unor veșminte țasute cu fire de aur și argint. Toate acestea datează din secolul medieval XIV-XV.

La o mică distanță, s'au dezgropat unelte de silex, aparținând oamenilor din prima vârstă a civilizației paleolitice.

CAPETELE GOALE AU FOST VALORIFICATE!

ACUM SE VALORIFICĂ "STICLELE ȘI BORCANELE"

(Reclama apărută recent în ziarele din București)

"România Liberă" (12/12/85) face un fel de clasificare a burților: Cât trebuie să consume o burță "...în funcție de cerințele programului de alimentație științifică, diferențiate după structura populației în funcție de eforturile depuse în producție, vârstă, sex și specificul local."

Tot ce mai rămâne, e ca burțile să citească "Programul de alimentație științifică"!

Majoritatea comerțului se face cu țările comuniste. Rusia are partea leului, 20 %. Se importă cărbune, gaz, fier, petrol și exportă alimente și produse fabricate.

Pentru a economisi un du-te-vino, spectacolele teatrale încep, la unele teatre, la ora 5 p.m. Omul dela serviciu merge direct la teatru. În cadrul acestei idei de economie, matineurile teatrale trebuiesc programate la 5 dimineață, înainte ca omul să-și înceapă serviciul.

Pregătiri de iarnă la "Întreprinderea de utilaje și piese de schimb pentru industria lemnului"...Un afiș prin care se cere lucrătorilor: "Închideți ușa, e brumă!"

În multe biserici securitatea a instalat microfoane.

În proporție cu numărul locuitorilor, RSR are cel mai mare număr de securiști. La fiecare 15 cetățeni, unul este agent al poliției secrete.

Actorii au și ei o normă: să apară pe scenă de 170 de ori pe an. Cât e rolul de important nu intră în socoteala culturalnicilor. Se aplică aceeași măsură de "cantitate" pe care o întâlnim și la "Cîntarea României".

În Uniunea Scriitorilor Români, din cei 95 de membri câți erau acum patru ani, au mai rămas 83. Alegerile se fac prin vot deschis, o măsură ca guvernul să-și asigure și pe mai departe controlul Uniunii.

Cine are valută (obținută în mod legal) poate să-și cumpere 1000 kg. de lemn.

Prețul unei perechi de "blugi": 1400 lei.

Militia controlează pe cei care vin în București. Dacă aduc alimente și n'au autorizație specială, li se confiscă alimentele.

Rația de benzină lunară pentru automobile e de 11 litri (2,9 galoane).

Valoarea alimentelor exportate se ridică la peste \$1 bilion.

Tov. Cristian Moisesu, secretarul Comisiei Centrale a Patrimoniului Cultural a primit ordin ca să șteargă de pe lista monumentelor istorice și artistice, exact acele monumente ce trebuiesc dărmate. În felul acesta guvernul afirmă că n'a dărmătat nimic din tezaurul artistic național.

Un mare progres tehnic: Ziarele publică reclama unei noi invenții românești: "Mașina de cusut pedalieră Camelia". În celelalte țări mai puțin avansate se vând mașini de cusut pedale de... electriticate.

Centrala de energie nucleară dela Cernavodă și-a amânât data inaugurării. Sunt speranțe că va fi gata în 1990.

Fiecare pachet și scrisoare din străinătate și spre străinătate sunt acum cenzurate. Conversațiile telefonice cu străinătatea sunt ascultate și chiar convorbirile interne sunt înregistrate de agenții securității.

În timp ce cetățeanul din RSR citește doar fericirile ce i-au căzut pe cap, în Ungaria se distribuie ziarele ce apar în Apus: Times of London, Le Matin, Herald Tribune, etc.

Un argument în plus oferit de regimul din București propagandei revizioniste.

Tramvaiul, care în orașele moderne a fost înlocuit cu autobuzul, își va face apariția în Ploiești. Ploieștenii au refuzat o ofertă similară în 1921.

E criză de gaz lampant. Oamenii fac coadă, ce de multe ori numără peste 200 de inși.

Frigiderul a devenit o mobilă fără rost. Vara nu-l întrebuințezi că nu-i curent, iar iarna este și mai puțin curent electric. Se dau sfaturi ca să-l ții cu ușa deschisă și în el un pahar cu oțet ca să dispară mirosul.

Tărani din provinciile de nord fug acum în Rusia. (Wall Street Journal, 1/27/86).

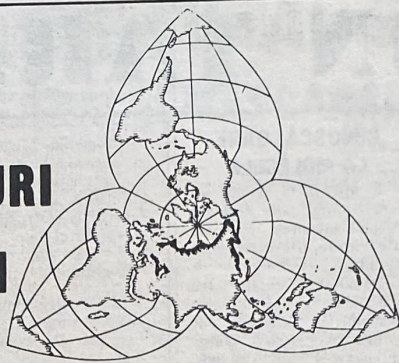
Pentru evitarea unui act terorist ce ar putea complica relațiile româno-ungare, Ambasada Română din Budapesta și cea Ungară din București, sunt foarte bine păzite.

Programul la TV e de 2 ore, și din el nu lipsesc cântecelor patriotice și poeziile dedicate Marelui Conducător. Români dela frontieră vizionează emisiunile vecine.

O nouă dispoziție în timpul iernii: restaurantele se închid la 9 seara.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

EDITORUL ZIARULUI "TRICOLORUL" DIN CANADA A FOST ÎMPUȘCAT

Agenția "Canadian Press" a anunțat în ziarele canadiene următoarele: "Corneliu Dima Drăgan, editorul unui ziar procomunist publicat în Toronto, a fost împușcat mortal și soția lui grav rănită pe data de 16 Februarie 1986, după ce au deschis ușa dela aparta-

mentul lor dintr-o suburbie a orașului Toronto, unui individ." "Împușcarea lui nu a surprins pe membrii putericei comunități de 4.000 de Români din Toronto." "A fost un asasinat politic - nu este nici un dubiu - a spus un Român care a ce-

rut să nu se divulge numele fiindu-i frică de represalii asupra rudelor care trăiesc încă în România".

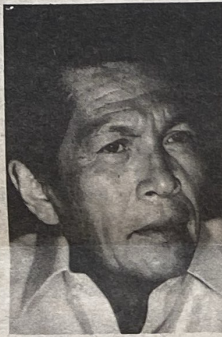
"Reprezenții RCMP și ai CSIS (Serviciul Canadian de Securitate și Informații) au fost chemați să investigheze cazul".

S'A REVOLTAT ARMATA ÎN FILIPINE

Gen. Fidel Ramos

Doi dintre cei mai importanți conducători ai armatei filipineze, Ministrul Apărării Naționale Juan Ponce Enrile și Lt. General Fidel Ramos, Șeful Forțelor Armate, au cerut președintelui Marcos să demisioneze. Baricadați în bazele militare din Aquinaldo (unde se află clădirea Ministerului Apărării Naționale) și Crane dela marginea Manilei, împreună cu cei doi conducători militari, sunt trupe și ofițeri

Juan Ponce Enrile

din unitățile de securitate președințiale, cât și unități din armată. Dinpostul de comandă, ei au cerut armatei filipineze să-i urmeze în rebeliunea începută.

Această situație, considerată ca cea mai serioasă pe care președintele Filipinelor, o întâmpină în cei 20 de ani de guvernare, a dus la înlăturarea lui. Președintele Ferdinand F. Marcos a demisionat.

SOARES CÂȘTIGĂ ALEGERILE ÎN PORTUGALIA

Candidatul Partidului Democrat Creștin din Portugalia, Diogo Freitas do Amaral a obținut 46,60 % din voturile exprimate în prima rundă a alegerilor prezidențiale din Portugalia. Nu a putut fi ales președinte după primul tur deoarece pentru acest post

sunt necesare minimum 50 % din cei 7, 6 milioane de alegători ai Portugaliei. Ceilalți trei candidați de stânga au obținut după cum urmează: fostul Prim Ministru socialist, Mario Soares, 25,50 %, Francisco Salgado Zenha 20,70 % și Mario de Lourdes Pin-

tasilgo 7,60 %. În runda din Februarie 16, când s'au întâlnit doar Freitas de Amaral cu Mario Soares, acesta din urmă a câștigat în alegeri datorită suportului partidelor de stânga în frunte cu partidul comunist, lucru care era de așteptat.

INFILTRAȚII ÎN GRUPURILE ETNICE DIN CANADA

Ziarele canadiene din 22 Februarie 1986 publică din partea agenției "Canadian Press":

"Un reprezentant al Serviciului Canadian de Securitate și Informații (CSIS), arată că funcția principală a multor consulate și misiuni diplomatice din Ottawa este de a influența comunitățile largi etnice din Toronto".

"Gerry Cummings, care lucrează pentru agenția de relații interne, într-un interviu acordat ziarului Toronto

Globe and Mail, a spus că aproximativ 60 % din membrii unor misiuni diplomatice și în mod deosebit ale țărilor blocului sovietic și altor țări comuniste, sunt de fapt ofițeri de securitate. Aceștia adună informații și încearcă să influențeze opinia publică a grupurilor etnice, întrebându-l orașul Toronto ca bază pentru achiziționarea de informații tehnologice din industrie, și din centrele științifice și de cercetare din Sudul Ontariului."

"Mr. Cummings a spus

de asemenea că acești ofițeri de securitate șantajează persoane din grupurile etnice prin refuzarea vizelor dacă nu dau informații despre cetățenii canadieni care se opun guvernelor din țările din care au venit."

"Departamentul Ministerului Afacerilor Externe cunoaște aceste situații dela acei cetățeni care cunoscându-și drepturile de care se bucură în Canada, apelează la sprijinul guvernului canadian - a spus în încheiere D.I. Cummings".

GENOCID, NU MORȚI DE FOAME

Sub titlul "Deportarea în masă din Etiopia", gruparea "Doctorii fără frontieră" care își are sediul la Paris, a încheiat studiul asupra programului de exterminare în masă a guvernului din Etiopia, unde și-au găsit moartea peste un milion și jumătate de victime.

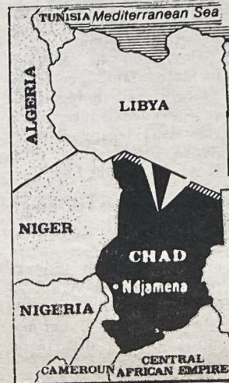
"Doctorii fără frontieră" arată că acțiunea de deplasare a populației din platourile Abisiniei în

regiunea de Sud a țării, este cauza cea mai importantă a pierderilor omenști și nu seceta care s'a abătut asupra țării și a continuat să facă ravagii cu morții de foame. Ridicați dela vetrele lor, oamenii au fost încărcăți în camioane, cu ce aveau pe ei, ținți fără mâncare și fără adăpost, până pierau unul câte unul. Acest program de deportare - specific comunist - privea regiunea platourilor înalte unde

populația în majoritate creștină, era profund anticomunistă și se constituia în grupuri de guerilă.

Încă o dezvăluire antiumană comunistă, făcută de un grup de oameni de știință, neafiliați nici unei fracțiuni politice. Si iar procomuniștii din lumea liberă, vor căuta să minimalizeze genocidul. Ei, dacă asta se întâmpla în Chile sau Africa de Sud, se schimbau socotilele...

FRANȚA INTERVINE ÎN CIAD

Războiul civil din Ciad.

care părea că se terminase în 1983, a izbucnit din nou acum 15 luni, când trupele rebele din Nord, ajutate de cele ale Libiei, au atacat armatele guvernamentale din Ciad. Forțele aeriene franceze au intervenit, bombardând aeroportul din Quaddi Doum, folosit de Libia pentru transportul trupelor și înarmarea rebelilor. Franța și Libia au susținut fracțiunile opuse din Nord și Sud încă din anul 1960, când Ciadul și-a câștigat independența. Franța intervine de data aceasta pentru a patra oară, ca să oprească ambiția colonelului Kaddafi, să instaleze un regim comunist în Ciad.

TOT VRĂJITORII, SĂRACII

Evenimentul care a ținut trează atenția întregii populații din Brazilia s'a sfârșit cu un "happy-end" ca în filmele de epocă americane. Marele om de știință și pasionat cercetător, naturalistul brazilian Augusto Ruschi, era pe pragul morții în urma unei intoxicații câpătate în cursul unor cercetări, dela o plantă necunoscută. Medicii care l-au tratat nu au putut găsi nici un medicament care să-l salveze. Toată lumea era îngrijorată de pierderea savantului, inclusiv

Președintele Braziliei José Sarney. Soluția a venit dela poetul brazilian Affonso Romano de Sant'Anna, care a cerut pe lângă specialiștii din Statele Unite și Uniunea Sovietică să fie consultați și șamanii din tribul indian din Parcul Național Xingu. Ideea poetului a fost salvatoare pentru că șamanul Raoni, chemat personal de Președintele Braziliei și adus la Rio de Janeiro cu un avion special, cu niște alifii din ierburii și alte tratamente indiene, l-a salvat pe Augusto Ruschi.

FRANȚA EXPULZEAZĂ ALȚI SPIONI RUȘI

La începutul lunii Februarie crt. Franța a expulzat patru diplomați sovietici, dovedit că făceau spionaj. Este cel mai mare număr de expulzări într'un singur lot din 1983 până acum; numărul total al spionilor ruși expulzați din Franța se ridică la 53, incluzând pe Consulul General din Marsilia expulzat toamna trecută și un membru al misiunii comerciale din Paris expulzat în 1984.

EVADARE DIN KGB

Un alt personaj cu o mare funcție în aparatul de spionaj sovietic a evadat în lumea liberă, predându-se autorităților americane. Revista americană U.S. News & World Report, în numărul din 3 Februarie crt., relatează cum la sfârșitul lunii Aprilie sau începutul lunii Mai 1985, CIA a scos cu un elicopter din Germania comunistă, pe importantul personaj din KGB al cărui nume este ținut secret. Faptul nu a fost dat publicității până acum, pentru a nu submina întâlnirea dela Geneva dintre Președintele Reagan și Gorbaciov, de anul trecut.

IRAK - IRAN

Iranul a lansat o nouă ofensivă în luna Februarie, trimițând la moarte sigura mii de oameni, în asaltul contra peninsulei Fao, pentru a tăia accesul la Golful Persic al Irakului. Cu mari sacrificii, Iranul a reușit să formeze un "cap de pod", izolând temporar baza navală irakdană Umm Qasr. În

tenția ofensivei fiind ocuparea orașului Basara și eventual un atac împotriva Bagdadului. Comandantul trupelor Irakului, care sunt amplasate în perimetrul orașului Basara, a declarat că atacul a fost oprit și trupele iraniene sunt prinse într-o "zonă a morții" din care cu greu va putea scăpa.

Cronica internațională

de Nicolae CIACHIR

KREMLINUL ȘI YEMENUL DE SUD

În a doua jumătate a lui Ianuarie a avut loc un scurt război civil marxist-leninist în Yemenul de Sud, singurul stat arab comunist fără nici o rezervă. Ambele părți angajate în conflict erau promoscovite. Singura diferență era că rebelii erau marxști mai radicali și mai înclinați către Moscova. La început rolul Kremlinului a fost aparent relativ obscur în rebeliunea condusă de fostul președinte mazil Abdul Fatah Ismail, care anul trecut s'a întors din exilul său dela Moscova. Uniunea Sovietică s'a străduit numai în aparență să medieze ciocnirea și a făcut aranjamente pentru a-și evacua cetățenii. Obiectivul insurgenților a fost președintele în funcție Ali Nasser Mohammed Hassani, care a urmărit relații mai strânse cu vecinii săi.

Atunci când s'au terminat ultimele lupte pentru putere, mii de oameni zăceau morți, străinii fugiseră pentru a-și salva viața iar observatorii interesați au întrezărit ceva din relațiile fraterne și mai puțin fraterne din interiorul sferei sovietice.

Dacă încercarea de forță n'ar fi fost atât de singeroasă, întreaga treabă ar fi putut fi savurată ca o satiră politică.

Ca un soț încornorat dintr-o operă comică, Hassani n'a înțeles deplin ce i se întâmpla. El a cerut

ajutor prietenilor și patronilor săi sovietici. Toată lumea a aflat că el s'a adresat mai întâi ambasadei sovietice, apoi Etiopiei, apoi Yemenului de Nord, apoi înapoie ambasadei sovietice. Dar cercul s'a dovedit destul de vicios. Între timp ostilitățile se extinseseră. Prietenii Moscovei din lumea arabă și-au oferit ajutorul. Președintele sirian Hafez Assad a telefonat. Din Yemenul de Nord, Yasser Arafat a trimis 3.000 de luptători palestinieni cu steaguri albe pentru a separa pe combatanți.

Dar Hassani n'a mai apărut în public și cu toții am aflat dela Uniunea Sovietică că Yemenul de Sud avea un nou președinte marxist care mai zăbovea la Moscova până la terminarea actelor de violență.

În Republica Democrată Populară a Yemenului nu există nici capitaliști și nici proletariet, dar "socialismul științific" nu a iertat țara și s'a întronat în 1969. Un tratat de prietenie și cooperare cu Rusia Sovietică a fost semnat deindată, a fost construită o bază navală pentru submarine nucleare și au fost întreprinse lucrări pentru a extinde pistele aeroportului din Aden, capitala țării. Noile instalații oferă Uniunii Sovietice acces militar și electronic la Marea Roșie, peninsula Saudită și oceanul Indian. În ciuda loialității

proclamate a tuturor Yemeniților față de "socialismul științific", politica Yemenului de Sud a fost cronic instabilă.

Un președinte a fost destituit pentru că a manifestat "tendințe individualiste, antipartine", un altul a fost trimis la plimbare pentru lipsă de vigilență în "lupta împotriva imperialismului și reacțiunii". Un al treilea, Abdul Fatah Ismail, a fost scos din funcție pentru că a plictisit de moarte pe "tovarășii" săi din conducere cu predicile sale ideologice interminabile.

Ismail, pe care Hassani l-a succedat, era considerat în mare măsură ca cel mai rigid și extremist ideolog promoscovit de pe scena politică a Yemenului. Nu a fost surprinzător, de aceea, că, atunci când a fost destituit, a optat să se ducă la Moscova pentru "tratament medical". A fost surprinzător doar că "tovarășii" săi i-au permis să plece în loc de a-l ucide.

Majoritatea observatorilor europeni cred (ca și noi) că odată aflat la Moscova, Ismail a câștigat încrederea conducătorilor Kremlinului și și-a planuit răzbușunarea.

Nu este ușor să fi un conducător vasal Moscovei. Hassani nu a fost neglijent în relațiile sale cu Moscova, dar el a îmbunătățit relațiile regimului cu vecinii arabi nemarxști, inclusiv celălalt Yemen, și a reluat

legăturile diplomatice cu Omanul și Arabia Saudită. Pentru aceste eforturi el a fost recompensat cu ajutor economic din partea producătorilor de petrol din OPEC și a unor țări din golful Persic. Practicile politice ale lui Hassani nu au satisfăcut nici pe aprigul rival al său Ismail, și nici pe patronii săi sovietici. Există dovezi puternice dar indirecte că, asemenea evoluțiilor trecute din Afganistan, conducătorii sovietici au decis că ei înșiși puteau da directive politice mai bune.

Doar conducătorii Kremlinului sunt cunoscători drept adevărați tirani. Ei nu admit devieri. Trupele sovietice au omorât pe președintele marxist al Afganistanului la sosirea lor la Kabul (sfârșitul lui 1979).

Nu este nici un accident, după cum le place marxștilor să se exprime, că, chiar înainte ca să știm soarta lui Hassani, un buletin de informații dela Moscova a anunțat numirea unui nou președinte al Republicii Democratice Populare a Yemenului, a unei persoane care s'a întâmplat să fie, ce coincidență, la Moscova.

Noul președinte ar trebui să fie prudent. A conduce un stat marxist poate fi riscant pentru sănătate. Fiindcă nu rareori Moscova oferă vindecări radicale clienților săi.

Efemeride

Se împlinesc în acest Martie, 33 de ani, de când cea mai sinistru figură a vremurilor noastre nu mai este printre noi.

Ultimul din galeria oamenilor politici, care ținuse până la ultima suflare frânelor unui imperiu nou, altoit pe pornitul spre cădere imperiu rus, Omul de Oțel, cum și-a luat numele fostul seminarist Iosif Visarionovici Djugavșvili, devenit peste noapte revoluționar terorist, iar după revoluție, intransigentul super dictator.

Jucându-se cu teoriile lui Lenin, macatură pentru arhivă, sfidând întreaga lume liberă numită de ei, burghezie în putrefacție, crudul gruzin, cu o violență neînțeleasă de comoda democrație apuseană, a atins apogeul puterii, după ce gustase amarul înfrângerii și se găsea la un pas de prăbușire.

Temut ca nimeni altul de supuși, moartea lui venea ca un răsuflet de ușurare peste înghețata Rusie. Mulți ar fi vrut să ridice capul, dar, teama era prea mare și vigoarea revoluționară secase în poporul rus.

"Ce va muri odată cu această moarte?" se întreba în autobiograficul roman "Bătălie în marș", scriitoarea Galina Nicolaeva.

Și n'a murit nimic!

Dacă Stalin ar fi fost un dictator de tip clasic, poate evenimentele din Rusia, ar fi luat o întorsătură mai omenească după moartea lui. Complexul dictaturilor comuniste este însă mult mai profund și el nu este legat de valoarea dictatorului în momentul istoric dat.

Lenin sau Troțki, Stalin sau Beria, Hrușciov sau Brejnev, Andropov sau Gorbaciov, Mao sau Castro, Kim Ir Sen sau Ho Si Min, alții și alții, oricare ar fi ei, țelul lor distrugător este același. Între Pol Pot, care într'un an a redus Cambodgia la jumătate de populație și Dolores Ibarurri, care era cuprinsă de frenezie când se profanau raclele cu moaște de sfinți în Spania, același fir roșu îi leagă pe toți comuniștii dela ultimul terorist de guerilă până la secretarul general de partid.

Doctrina comunistă izvorâtă din ură, având ca mijloc de acțiune crima și violența, este profund anti-umană și poleială teoretică a materialismului dialectic, nu are audiență decât la inculti și naivi. Cei alții care o mai agită sunt demagogi oportuniști sau agenți plătiți.

Ceea ce ne interesează pe noi, Români, este comunismul rusesc, de unde ni se trag toate nenorocirile.

În cartea sa "Eroii revoluției ruse", Sterie Diamandi scriind despre Lenin, spunea: "Lenin a furat de două ori! Cu o mână absolutism țarist iar cu cealaltă, revoluția democratică rusă."

Acest dublu furt care a creat sinistra Uniune Sovietică, a avut un puternic impact asupra vecinilor Rusiei, printre care și România.

Falsa libertate acordată de revoluția rusă teritoriilor cucerite prin forță și violențe de țări, a fost cea mai mare șarlatanie.

Ucraina, Letonia, Lituania, Estonia și Basarabia care s'au rupt de fostul imperiu rus, țarist, devenind state naționale ori întregindu-se cu țara de unde a fost smulsă-cazul Basarabiei- au fost înglobate mai târziu în mod sălbatic în noul imperiu rus de tip comunist. În continuarea și depășirea visurilor lui Petru cel Mare, au fost anexate noi teritorii la Uniunea Sovietică: Bucovina de Nord și Tinutul Herța, Istmul Careliei, Prusia Orientală, insulele japoneze, etc., iar Europa de Răsărit care figurează doar pe hartă cu state independente, a fost transformată în zone geografice numite "Brigăzi de șoc ale internaționalismului proletar" cum le-a numit Stalin, adică prezumtivul teatru de război în cazul unui nou conflict armat, pentru teritoriul sovietic să nu fie invadat prin surprindere, cum s'a întâmplat în 1941.

Puterea colosului rus de tip sovietic, paralizază prin grandaoarea lui până și activitatea anticomunistilor ruși din lumea liberă.

Este cunoscută puternica emigrație rusă de după revoluție, scăpată ca prin minune de sabia dictaturii proletariului. Această emigrație a activat la început intens, în Apus. Ar fi să pomenim doar de Berdiaev și mai aproape de noi, de Soljenitin, ca să enumerăm doar pe acești valoroși intelectuali ruși. Puternica organizație Tolstoi, care a fost casă de adăpost atator refugiați, se numără de asemenea printre adversarii comunismului. Marea masă de Ruși din lumea liberă însă, tace.

În Statele Unite sunt orașe care se numesc St. Petersburg și Moscova. Este de presupus că sunt colonii masive de Ruși. Și totuși nu-i vedem pe linia I-a în lupta contra Sovieticilor, pentru că stimularea orgoliului național strecurat abil de Kremlin, își face efectul.

Rusia de astăzi este incomparabil mai puternică decât în cele mai fanteziste visuri ale lui Pentru I și această putere îi paralizază pe Rușii liberi, care deși cunosc adevărul că în comunism nu există loc pentru diferențierea de neam, nu pot vedea cu ochi buni micșorându-se pe hartă, pata -fie ea chiar roșie- a imperiului rus.

Ce a murit odată cu moartea de acum 33 de ani? Nimic, absolut nimic!

POATE AMERICA IGNORA TRAGEDIA ETIOPIEI?

Ziarul economic american The Wall Street Journal s'a ocupat recent, într'un articol de fond, de situația din Etiopia, pe care prestigioasa publicație a caracterizat-o pur și simplu "Holocaustul de astăzi".

Lumea americană este preocupată de Africa de Sud la Sud și de Libia la Nord. În rest nu se acordă atenție Africii. Totuși situația din Etiopia necesită atenția Americanilor pentru că ei au implicații în conjunctura care influențează situația actuală. Poporul american a răspuns cu generozitate, acum doi ani, la teribilele imagini ale foametei care cosea milioane de vieți în această țară.

The Wall Street Journal, pe scurt W.S.J., afirmă că 100.000 de oameni au murit nu de foame, ci ca urmare a "programului de recolonizare" organizat și pus în practică de guvernul etiopian. În articolul de fond menționat, W.S.J. acuză regimul comunist de "exterminare organizată de stat". Regimul dictatorului, al colonelului Mengistu Haile Mariam, dislocă și strămută opoziția politică, adică o populație masivă, omorînd mii și mii de persoane.

Foamea, care a impus un tribut enorm de vieți, a fost exploatată de un regim pe care îl interesează mai cu seamă suprimarea fizică

a oponenților.

Domnul Peter Mc. Pherson, administrator organizației guvernamentale americane U.S. Agency for International Development, avertizează mai de mult că guvernul Etiopiei nu a permis ca ajutorul umanitar să ajungă în zona cea mai calamitătoasă de secetă și de recolte slabe consecutive, anume regiunea Tigre, unde forțele naționaliste antiguvernamentale controlează părțile rurale. Conform domnului Mc. Pherson, alimentele destinate regiunii Tigre au fost folosite în alte părți pentru scopurile regimului și nu pentru a hrăni pe cei care mor de foame.

W.S.J. relatează textual că: "Ajutorul pentru combaterea foametei a servit la sprijinirea deportărilor populației. Camioanele sosite odată cu grânele, pentru a le transporta, au fost folosite pentru deplasări masive de persoane; în același timp cerealele au putrezit în porturi. Numeroase raiduri sistematice pentru arestarea celor ce urmau să fie dizlocați au desființat muncile de recoltare și au forțat abandonarea a turme întregi de mii de animale. Cerealele au fost luate din zonele de foamete acută și au fost trimise în Sud pentru a întreține lagărele de

concentrare. Între timp, armata lui Mengistu a lansat cea mai mare ofensivă de până atunci în inima regiunilor infometate, asigurându-și sprijin logistic din depozitele de alimente oferite de ajutorul extern, în timp ce militarii guvernamentali au ars recoltele rebelilor anticomuniști."

Desigur Americanii nu vor să audă că ajutorul lor umanitar este returnat pentru a omori oameni. Organizațiile de ajutorare au în joc propria lor credibilitate, precum și solvabilitatea lor. Cine va mai contribui la ajutorul împotriva foametei, când acest ajutor este înșușit de trupele guvernamentale angajate în exterminări în masă?

Regimul comunist al Etiopiei, ca majoritatea regimurilor politice, este interesat mai mult de propria sa supraviețuire decât de orice altceva. El crede că tocmai calea sa spre supraviețuire rezidă în arestarea și dislocarea populației țărănești din acele zone în care populația se opune regimului. Oamenii au capacitate mai mică de a se opune evacuării forțate, dacă li se reține hrana și apa.

Un jurnalist elvețian a descris ororile îndurate de cei înconjurați noaptea de trupe, arestați în forță și

apoi deținuți în aresturi improvizate, intenționat privați de hrană și apă, îngheșuți ca niște animale în camioane și autobuze și deplasați oriunde armata și reprezentanții guvernului comunist vor să-i descare. Mii de oameni mor în cursul acestor deportări în masă.

Din instincte umanitare Americanii au contribuit masiv la ajutorul pentru Etiopia, aceasta nu fără candoare și naivitate. Ne doare că bunele sentimente ale lor au fost încă o dată speculate, rezultatul fiind înșelăciunea stăpânitorilor comuniști ai Etiopiei.

În Statele Unite interesul manipularilor politice este să evidențieze apartheidul din Africa de Sud. Aceleași manipulări politice au interesul de a arunca un val de indiferență pe măcelul săvârșit de comuniștii etiopieni. Prin condamnarea genocidului din Etiopia pot fi câștigate doar puține voturi în America. Plantarea unor pichete de protestatari la ambasada Etiopiei nu se face, fiindcă nu e o treabă care aduce câștiguri politice dela corpul electoral american.

Ca lider rațional al lumii libere, Statele Unite trebuie să considere Africa, ceva mai mult decât un spațiu gol între Libia și Africa de Sud.

CRONICA VREMII

NEAMUL ROMÂNESC ȘI ISTORIA

— Ion BOIERU —

Istoria poate fi înțeleasă numai din perspectiva eternității. Căci timpul istoric nu este o realitate în sine, nu este o entitate atotcuprinzătoare, în care se consumă și epuizează realitatea, adică tot ceea ce este dat să fie. Sunt aspecte ale realității, care scapă de sub incidența timpului; nu sunt accesibile celor ce trăiesc pe dimensiunea istorică a existenței. Pentru că istoria nu este decât un fragment al existenței.

Si dacă privim, urmărind și interpretăm fenomenele istorice numai prin telescopul și punctul unghiular al existenței umane, fără nici o intuiție sau grație, măcar intelectuală, a eternității, nu vom putea desprinde și cuprinde semnificația lumii acesteia, căci nu ajungem la realitatea și existența profunzimilor, care explică lumea noastră, deoarece aceste profunzimi sunt dincolo de istorie.

Așa se face că ne este foarte greu să descriem sensul întâmplărilor istorice de astăzi. În planul istoriei contemporane, de exemplu, o perioadă de 20 de ani, două decade, ne apare ca o perioadă lungă, imens de lungă și obositoare. Si, deși atât de lungă și încărcată de evenimente, schimbări radicale, războaie, revoluții și nesfârșite suferințe la care au fost supuse unele popoare și națiuni, noi contemporanii nu vedem o evoluție mai profundă a situațiilor. Suntem deziluzionați de mersul atât de încet al istoriei. Planurile noastre nu s-au realizat după voia noastră. Idealurile noastre nu s-au împlinit, așa cum am sperat noi. Si procesul împlinirii este deschis și continuă netulburat, fără să șină seamă de sentimentele, voia, dorința sau îngrijorările noastre.

Istoria își are ciudățeniile sale, mai ales, că nu este o simplă înșirare orizontală de evenimente și si-

tuatăți, ci rezultatul unor interacțiuni de factori umani și supranaturali. Dece ne grăbim, în istorie, să vedem duse până la capăt planurile noastre și să controlăm faptele noastre și ale lumii? Pentru că nu am prins sensul existenței istorice. Nu cunoaștem legile care guvernează istoria. Noi credem cu toată sinceritatea că noi facem istorie. Că noi suntem creatorii istoriei. Există multă îngâmfare și păcat în acest fel de a înțelege istoria. Si, din această îngâmfare, tragem consecințele. Ni se limitează capacitatea de a cuprinde sensul lumii și al istoriei sale.

Dacă ne-am întoarce la filosofia țăranului român, după care rânduiala lumii nu se găsește sub stăpânirea omului și existența istorică îi apare țăranului ca ceva secundar, în relație cu eternitatea, am ajunge la o altă perspectivă a istoriei. Nu i-am mai acordat acestei spurcate de istorii atâta importanță și interes. Ne-am îndreptat preocupările către ceea ce este esențial și permanent.

Dacă ne întorcem spre realitățile românești, în lumina acestor însemnări introductive, vom avea o altă imagine a lor. Au trecut mulți ani — patru decade — când poporul român a fost iobăgit și existența lui, culturală, spirituală, etnică, a fost grav amenințată cu dispariția. Eliberarea lui nu s'a înfăptuit, așa cum doreau exilații, din exterior și din interior, încă dela început. Anii trec și suferințele se măresc și intensifică, și timpul istoric ucide multe speranțe. Si multă lume nu înțelege această încetinire a istoriei; fiindcă privește realitatea românească doar prin prisma desfășurării cronologice a timpului. Dincolo de acest timp istoric, există însă o realitate de altă natură, care are legături adânci cu eter-

nitatea. Este realitatea națională, națiunea română, învestită cu rosturi care depășesc timpul. Neamul românesc rezistă cu strășnicie eroziunile timpului, și-și păstrează ființa sa, în ciuda tuturor încercărilor de anihilare. Neamul românesc este o imensitate de valori, credințe, idealuri și legi morale, de oameni, tendințe, tumulturi și visuri, care arculie istoria dela începutul apariției omului român, trecând prin zăbaterile prezentului, și până în tărâmul celălalt, care aparține eternității, după Marea Înviere a sa.

După fragila noastră concepție a istoriei și pringrăba cu care am crezut că neamul românesc va dispărea odată cu înrobirea comunistă și moscovită, ne-am arătat oarecum deficitari în perspectiva noastră de a desluși tainele istoriei. Neamul românesc va părăsi istoria, planul de existență istorică, numai atunci când va învia, în fața celui ce i-a dat viață.

Existența de azi a poporului român se desfășoară în condiții vitrege, absurde și tragice. Potențialul spiritual, creator și rațional este însă intact, căci națiunile trăiesc dincolo de istorie, într-o regiune ontologică pe care n-o poate vicia sau păgubi timpul istoric.

Eroziunile făcute de comunism, în realitatea românească sunt dureroase, dar nu mortale. Ele au un caracter istoric, deci temporal și nu au făcut vulnerabile zăcămintele abisale ale subconștientului național.

Pe planul istoriei, așteptăm schimbări de formă și direcții și ni se pare că totul este încetinit de vreme. Facem proiecte și dăm bătaii, pe care le socotim decisive și definitive, dar mereu apar noi dificultăți și zăgazuri pe care nu le-am prevăzut. De multe ori, parcă

ne-am pierdut speranțele de mai bine, și încercăm gustul amar al deziluziilor. Asta este partea istoriei, care are însă meritul că ne dă sensul deșertăciunii, prin care ajungem la vederi mai largi, mai cuprinzătoare, unde ne întâlnim cu permanențele, cu misterele existenței naționale și unde se formează fundamentele ceritudinilor noastre.

Sufletul românesc este una din certitudinile noastre. Sufletul mare, încăpător, viu și dinamic, al unui neam care nu se pierde în mlaștinile istoriei, ci își duce viața lui după legi care i-au fost date și pe care nu le calcă sub nici o formă, căci păcatul ar fi prea mare. Neamul acesta, cu sufletul lui, trăiește după legile eternității și o mână de ani de istorie, oricât de amărâți ar fi aceștia, nu-i alterează potențialul său spiritual de a se împlini ca neam.

Comunismul marxist n'a putut depăși formele minore ale istoriei și nu s'a putut ridica la marea viziune românească despre existență, istorie, divinitate, spiritualitate, cultură și idealuri. Acest comunism marxist a rămas la "coada vacii".

Astăzi, neamul românesc face voia lui Dumnezeu și, nu așteaptă cuvântul istoriei, ci tot voia lui Dumnezeu o așteaptă. Când lupta românească se va lumina de grația cerului, poporul român va fi liber de orice sclavie și viața lui în istorie va căpa rosturile cele adevărate, prin care va vedea chipurile eternității și drumurile care călăuzesc către înviere. Acolo, nu se poate ajunge de pe o zi pe alta, în ordinea cronologică a timpului, în care credem noi.

Ci cu răbdare și credință, cu puritate de idealuri și iluminare de cuget, prin care se respectă rânduiala lumii făcută de Dumnezeu. Așa cum face omul român. □

NOTE SI COMENTarii

DESPRE ROMÂNIA LUI NICULAE CEAUȘESCU

Sub titlul "The Mad Mad Romania of Nicolae Ceaușescu", revista de circulație mondială *READER'S DIGEST*, publică în numărul său din Ianuarie, 1986, un documentar articol asupra situației reale din România, semnat de dl. Paul Martin, cu următoarea introducere: "De departe, el, (Nicolae Ceaușescu), poate fi privit un revoluționar al blocului comunist. Dar, judecându-l de aproape, el poate fi considerat drept un megalomaniac ce-și distruge - ce a fost odată - blagoslovita-i țară."

Iată mai jos primul aliniat din respectivul articol: "În inima Bucureștiului, capitala României, un gard înalt, îngrădește trei mii pătrate de proprietăți. Cu optprezece luni mai înainte, acesta a fost cartierul URANUS, adăpostind câteva dintre cele mai remarcabile vestigii arhitectonice naționale. Au venit apoi echipele de demolare, care au dărâmat magnifice mănăstiri, vechi biserici și mărețe clădiri. Peste 40.000 de locuitori au fost siliți să-și părăsească casele, în timp de 24 de ore."

Si, continuă articolul, în aliniatul următor: "Acest masacru cultural nemaiomenit a fost ordonat de către președintele țării, Nicolae Ceaușescu, pentru a face loc unui colos de noi zidării spre a glorifica cei "douăzeci de ani lumină", de sub jugul autocratic comunist al dănsului. Peste ruinele cartierului Uranus, vor fi ridicate: un centru civic, un bulevard al Victoriei Socialismului și o piață publică, pentru a acomoda o jumătate de milion de spectatori, pe modelul pieții dela Nuremberg (din Germania nazistă), unde au avut loc adunări admirate de Ceaușescu..."

Mai departe, se subliniază în acest articol că: "Însuși, din punct de vedere comunist, acest proiect este considerat obscen. Dar este numai unul dintre înmărmuritoare exemple a cultului personalității, pe care acest dictator al țării, lipsit de bunăcuviință, l-a creat..."

Se afirmă în continuare în acest articol că: "Presă de stat, închină jumătate din conținut, idolatrii Ceaușescu, comparându-l cu Alexandru Cel Mare, Cezar și Napoleon", subliniind însă că: "România lui Ceaușescu este în realitate o societate dominată de frică, în care, statul marxist, dictează aproape toate activitățile și comportamentele cetățenilor săi". Ceea ce nu-i prea departe de viziunile profetice ale lui George Orwell, descrise în romanul său: "1984". Spune deci astfel dl. Paul Martin, în acest articol că: "...ceea mai orwelliană (metoda) a fost...dictatul lui Ceaușescu cu privire la creșterea natalității (Baby boom). În 1972 el a impus țării o țintă: că până în anul 2000, (România) trebuie să aibă o populație de 30 milioane locuitori". Pentru împlinirea acestui plan: "...el a interzis toate contraceptivele, declarând ilegale avorturile. Nașterile au crescut de trei ori. Dar din cauza unei perpetue austerități economice, femeile n'au vrut să aibă familii mari și avorturile ilegale au devenit singura metodă a controlului nașterilor. Cu toate amenințările cu puscăria, pentru mame și doctori, dacă vor fi prinși, până în 1983, avorturile au fost mult mai numeroase decât nașterile". Pus în fața unei asemenea probleme: "Ceaușescu a reacționat imediat, declarând nașterile un act patriotic al femeilor, punând bazele unui Comandament Demografic Județean, cu tentacule în întreaga țară, care obligă milioane de femei la o examinare ginecologică lunară. Cele găsite gravide, sunt supravegiate, pentru a fi sigur că nu vor avea un avort..."

Spun cu nerușinare, mintile necoapte și creierele spalate cu săpunul marxist-leninist din exil, că, a critica guvernul comunist dela București și pe Nicolae Ceaușescu este o "isterie anti-românească". Adevărul adevărat este însă că, fără sprijinul direct al Rusiei Sovietice, niciodată, absolut niciodată, partidul comunist din România dintre cele două războaie mondiale, n'ar fi avut șansa de a ajunge la putere. Adevărat, nespuse de adevărat, rămâne iarăși faptul că, niciodată, absolut niciodată în istoria României, poporul român n'a trecut prin mai grele și amarnice suferințe, ca dela instaurarea acestui regim, impus țării, dar nedorit de popor.

Românii au fost, sunt și vor rămâne, anti-comuniști, până la moarte. Românii au înfruntat toate năvălirile barbare, pe care le-au suferit reținându-se în ascunzătorii munților. De data aceasta, Românii trăiesc și înfruntă barbaria comunistă, ascunzându-se în inima lor.

Marele gânditor și filosof libanez Kahlil Gibran, spune: "Vai de acea națiune care nu-și ridică glasul decât numai la înmormântări, care arată stîmă numai în fața gropii, care întârzie să se revolte înainte de ce găteliul îi stă sub ascuțitul sabiei..."

Vom reveni în numărul viitor asupra acestui articol al d-lui Paul Martin din *READER'S DIGEST*.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0705-8345

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLECTAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNUIRE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/Nr. ....

ORAȘUL ..... STATUL/PROVINCIA.....

COD POȘTAL.....ȚARA.....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE:

\$30 ÎN SUS -ABONAMENT DE SPRIJIN-

\$25 PENTRU EUROPA ȘI INSTITUȚII

\$20 CELELALTE CONTINENTE

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.